Leto VII, štev. 197 Ljubljana, sobota 28. avgusta 1926 Poštnina pavšalirana. Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za inozemstvo Din 40— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 85.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 27. avgusta.

Marsikdo presoja zelo pesimistično moderna pacifistična stremljenja ter institucije, ki naj služijo pomirjenju Evrope ter zbližanju in solidarnosti evropskih narodov in vsega civiliziranega sveta sploh. O najvažnejši in največji taki instituciji, Društvu narodov, se je na primer o priliki letošnjega marčnega zasedanja, ki je poteklo glede pristopa Nemčije tako neuspešno, napisalo mnogo skeptičnega.

Ali ipak se ne da tajiti, da se uveljavlja Društvo narodov v mnogem pogledu zelo blagodejno. Uvaja kljub vsemu mednarodno solidarnost in miri nasprotstvo med narodi.

V najtesnejši notranji zvezi z eksistenco Društva narodov je pojav kongresov narodnih manjšin. Ti bi ne bili nastali, da ni Društva narodov, ki obeta možnost, da se stremljenja zastopnikov manjšinskih skupin realizirajo v večji ali manjši meri. Ne morda direktno potom Društva, marveč potom neposrednega sporazumevanja zainteresiranih narodov, po načelu reciprocitete. Ali da je tako obravnavanje problema sploh mogoče, temu je poglavitni vzrok baš skupnost, ki jo ustvarja Društvo narodov s svojo eksistenco in s svojim funkcijoniranjem samim.

Ženevski kongres narodnih manjšin je razdelil svoje delo na posamezne komisije. Doslej je izdelala resolucije kulturna komisija in plenarno zborovanje jih je sprejelo. Te resolucije postavljajo kot poglavitno zahtevo za zadovoljitev narodnih manjšin na čelo kulturne avtonomije za manjšine.

Kulturna avtonomija narodnih manjšin je predvsem zelo nedoločen pojm; kolik obseg naj ima in kako naj se izvede, to je vse še zelo negotovo. V krogih manjšinskih predstaviteljev se izdeluje podroben načrt za kulturno avtonomijo; njena vrednost se da presojati šele na temelju takega podrobnega načrta, dokler pa tega ni, se da težko govoriti o njeni praktični uporabnosti za nas.

Poročilo pravi, da se je kongres izjavil soglasno za kulturno avtonomijo. Doslej zastopniki manjšin niso bili tako enodušno zanjo. Zakaj kulturna avtonomija bi se v praksi ne izkazala enako za vse manjšine, čeprav bi se povsod izvajala po istih načelih. Najlepši primer temu imamo mi Slovenci v svoji sredini sami. Nemška manjšina na Slovenskem, dasi se komaj še more govoriti o njej, predstavlja gospodarsko in po izobrazbi zelo močno, nacijonalnopolitično zelo samozavestno skupino, ki je še do nedavna gospodovala večini. Iz enuncijacij nekaterih nemških politikov, ki se udejstvujejo v manjšinskem gibanju in pacifističnem smislu ter forsirajo uvedbo recipročnega manjšinskega prava v smislu kulturne avtonomije, se je razvidelo, da so jim nekdanje nacijonalne pozicije Nemcev med Slovenci še vedno v mislih. Na drugi strani imamo Slovence na Koroškem, ki so gospodarsko šibki, ki tvorijo po ogromni večini le kmetski element, so skoro povsem brez inteligence — kar je je ostalo, še to Nemci sistematično prestavljajo v nemške kraje — in so naposled pod premočnim nemškim vplivom vzrastlo prebivalstvo s premajhno narodno osamosvojitvijo. Za nje bi se kulturna avtonomija v praksi izkazala povsem drugače, nego za Nemce v Sloveniji ali Vojvodini. To je fakt, ki se ga ne moremo vedno zavedati.

S tem seveda ni rečeno, da zavračamo misel kulturne avtomije, oziroma recipročnega reševanja manjšinskega problema. Zavedamo se, da more prizadevanje narodnih manjšin za zasiguranje eksistence po medsebojnem sporazumevanju v veliki meri pripomoči k pomirjenju sodobne Evrope in odstranitvi opasnih nasprotij med narodi, oziroma državami. Toda problem se ne sme reševati doktrinarno, marveč na temelju upoštevanja faktičnega stanja. Vemo, da Berlin forsira akcijo za zasiguranje narodnih manjšin, ker je to danes edina možna pot, da se zavarujejo nemške manjšine, ki so ostale v raznih državah srednje ter vzhodne Evrope. Ne moremo mu odrekati pravice do takega prizadevanja, ali budno moramo paziti, da se ne damo premotiti, marveč da sprejmemo ponudeno nam kulturno avtonomnost in manjšinsko reciprociteto v taki obliki, ki upošteva stanje na Koroškem in nam prinaša tamkaj zares narodno zasiguranje. Težišče problema je tedaj v podrobni izvedbi postavljenih splošnih norm.

Naglasimo še enkrat: Zavedamo se, da more medsebojno sporazumevanje narodnomanjšinskih zastopnikov v izdatni meri pripomoči k pomirjenju med narodi, zato želimo ženevskemu kongresu obilo uspeha. Njegovo delo pa bo uspešno, ako se posreči pripraviti gospodujoče narode do iskrenega spoštovanja pravice, ki jo ima vsaka narodna manjšina do kulturne, do nacijonalne eksistence. Specijalno mi Slovenci pa imamo doslej zelo neugodne izkušnje v tem pogledu in na naših sosedih je da nam preženejo le preveč utemeljeno nezaupnost in skepso.

Bolgarski odgovor na kolektivno noto

Uspeh naše vlade. — Bolgarska vlada ne bo zaprosila intervencije Društva narodov. — Ponovno utemeljevanje «bolgarskega stališča». — V Bukarešti izjavljajo, da je odgovor že izročen, v Beogradu pa demantirajo.

Sofija, 27. avgusta, s. Odgovor vlade na kolektivno noto Jugoslavije, Rumunije in Grčije glede vpada tolp na njihovo ozemlje, je sestavljen v zelo prijaznem tonu.

Bolgarska nota odgovarja na glavne točke predstavke sosednjih držav glede četaškega gibanja in zastraženja meja z obširnim utemeljevanjem bolgarskega stališča in zaključuje z zagotovilom, da je Bolgarija pripravljena, skrbeti v ozkem sodelovanju z ostalimi državami za ohranitev miru na Balkanu.

Bolgarija se uklanja želji velesil in opušča misel, da bi se obrnila do Društva narodov za odločitev v sporu, vendar izjavlja, da je pripravljena podvreči se vsak trenutek taki odločitvi.

Bukarešta, 27. avgusta, n. Zunanje ministrstvo je obveščeno, da je danes bolgarska vlada izročila odgovor na kolektivno noto Rumunije, Grčije in Jugoslavije. Jutri se radi tega sestane ministrski svet v Sinaji k seji, na kateri bo razpravljal o tem odgovoru.

Beograd, 27. avgusta, n. Vaš dopisnik se je danes informiral v zunanjem ministrstvu v zadevi bolgarskega odgovora na kolektivno noto, zvedel pa je, da naša vlada še ni obveščena, da bi bolgarska vlada izročila odgovor na kolektivno demaršo.

Pred pomirjenjem v Grčiji

Nova grška vlada. — V oktobru se imajo vršiti svobodne volitve. — Nova vlada povdarja prijateljsko razmerje z našo državo.

Atene, 27. avgusta, d. V sporazumu z voditelji političnih strank je sestavil general Kondilis delovni kabinet iz civilistov. Vlada je sinoči prisegla v roke predsednika Konduriotisa. General Kondilis, vodja zmagovite revolucije, je prevzel predsedstvo nove vlade, zraven pa tudi vojno in mornarico. Notranje ministrstvo je v rokah vseučiliškega profesorja in člana republikanske zveze **Petimezasa**, pravosodno ministrstvo pa v rokah **Triandafillopulosa**, ki pripada isti stranki. Zunanje zadeve je prevzel dosedanji grški poslanik v Angori **Argiropulos**, ki velja za velikega prijatelja Francije. S Kondilisem vred je bil leta 1915. glavni povzročitelj venizelističnega puča v Solunu, čigar posledica je bila vstop Grčije v politiko zapadnih držav proti Bolgarski in osrednjim silam. Znani kirurg dr. **Papas** je prevzel ministrstvo prosvete in začasno tudi resort za preskrbo beguncev. Finančni portfelj je poverjen drugemu guvernerju Narodne banke **Drosopulosu**.

Atene, 27. avgusta, s. Nova vlada je izdelala programatsko izjavo, v kateri pravi med drugim, da se bodo dne 24. oktobra vršile svobodne in nepristranske volitve, da pride država zopet v normalne politične razmere. Vlada bo zlasti skrbela zato, da se brezpogojno vzpostavi disciplina v vojski in mornarici in v ostalih vojaških zvezah in da se doseže, da se ti narodni organi posvetijo izključno le svoji nalogi in da se nikakor ne vmešavajo v politično življenje republike. Kabinet bo skrbel tudi zato, da se ohrani solidarnost z vsemi zaveznimi državami, dosežena s sodelovanjem v veliki vojni ter prijateljski odnošaji do vseh sosedov, ki se morajo še poglobiti. **Vlado prevejajo najtoplejša čustva za jugoslovenski narod, ki ga vežejo tesne vezi vsled skupnih bojev. Grška vlada bo prijateljsko rešila vsa še sporna vprašanja potom suverene narodne skupščine.** (Glej tudi poročilo o generalu Plastirasu na 2. strani. Ur.)

Nepotrebno vznemirjenje v Rimu

Italijanski oficijozni listi so silno vznemirjeni radi neke pariške vesti o dozdevni tajni pogodbi med Jugoslavijo in Grčijo. — Prihod generala Bodrera v Rim.

Rim, 27. avgusta l. Listi se bavijo z vestjo pariške »Humanite«, ki pravi, da obstoja tajna grško - jugoslovenska pogodba, ki pa jo je Agence Havas naglo demantirala. »Tribuna« veli, da se ji zdi sumljivo, da je Agence Havas tako hitro demantirala to vest. Ta okolnost in pa izjava voditelja grške revolucije Kondilisa dajeta misliti. List zahteva, da se mora ta stvar čim prej pojasniti, da bo italijanska javnost vedela, ali res obstoja taka tajna pogodba, ker Italija ne more ostati ravnodušna spričo take zveze že zato ne, ker sta obe državi, Jugoslavija in Grčijo, njeni prijateljici, katerim je rimska vlada dala že tolikokrat jasne dokaze svojega odkritosrčnega prijateljstva. Vsakomur se mora videti sumljivo, da demantira obstoj tajne pogodbe francoska Agenca Havas in ne prizadeti vladi, ki bi bili vendar v prvi vrsti v to poklicani.

»Giornale d' Italia« pravi, da gre pri stvari za dvoje dejstev: da mora res obstojati tajna pogodba med Jugoslavijo in Grčijo in za udeležbo Francije pri njej, kar da se vidi iz okolnosti, kako hitro je vest demantirala ravno oficijozna Agenca Havas. List se vznemirjeno vprašuje, kaj vse to pomenja. Saj so vendar Francija, Jugoslavija in Grčija vedno naglašale svojo miroljubnost! Proti komu je potem naperjena ost te tajne pogodbe? Vse to ne pomenja razčiščenja, ampak kompliciranje razmer na Balkanu. Dogovor med obema balkanskima državama interesira v prvi vrsti Italijo kot njuno najbližjo sosedo. Pogodba tangira vsekakor razmerje teh dveh držav do Bolgarske in potem do Albanije in koncem koncev tudi ravnotežje na Jadranu.

»Lavoro d' Italia« se vprašuje, kako more francoska vlada tako natančno poznati vsebino dogovora med Jugoslavijo in Grčijo, da je tako odločno demantirala obstoj tajne pogodbe. In sploh, zakaj je demantirala? Jasno je, nadaljuje list, da je Francija bila na tekočem o pogajanjih med obema balkanskima državama, iz česar se mora sklepati, da ni na tej pogodbi brez interesa. Italijanska vlada ima razlog skrbeti za to, da se ta stvar popolnoma pojasni in da pozneje vmes, da se na Balkanu ne začne nevarna politika, ki bi lahko ogrožala evropski mir. Preprečiti se mora, da se tudi na Balkanu ne začne stara igra z vazalnimi državami in protektorati. List pričakuje, da bo rimska vlada kmalu prinesla jasnost v te čudne razmere na Balkanu, ki ogrožajo tudi sedanje stanje na Jadranu.

Rim, 27. avgusta l. Italijanski poslanik v Beogradu, general Bodrero, je včeraj prišel v Rim. Opoldne ga je sprejel min. predsednik Mussolini v daljši avdijenci. Politični krogi sklepajo, da velja v glavnem njegovo poročilo o tajni pogodbi med Jugoslavijo in Grčijo, o kateri je pisala pariška »Humanite«.

Dr. Ninčićeva kandidatura v Ženevi

Beograd, 27. avgusta r. V splošnem interesu za skorajšnje zasedanje društva narodov se v tukajšnjih politični javnosti, še pra posebno razpravlja o možnosti, da bo tokrat naš zunanji minister dr. Ninčič uspel s svojo kandidaturo za predsednika plenarne skupščine Društva narodov.

Zanimiva je v tem pogledu informacija »Vremena«, ki se glasi: Bližajo se dnevi, ko se v Ženevi prične zasedanje Društva narodov, ki bo tokrat reševalo toliko odprtih vprašanj. Vse države so že odredile svoje delegacije; naša odpotuje v Ženevo 2. septembra. Sporedno s splošnim interesom za to zasedanje raste tudi interes svetovnega javnega mnenja za osebnost, ki bo predsedovala tokratni, morda najvažnejši skupščini. Interes je tem večji, ker se do zadnjega trenotka, to se pravi tik do sestanka skupščine ne more vedeti nič pozitivnega. V Ženevi bo zastopanih preko 50 držav, med katerimi mnoge gojijo željo, da bi njihov predstavnik predsedoval temu važnemu zasedanju. A poleg vsega tega se že sedaj na vseh straneh javlja mišljenje, da je kandidatura dr. Ninčića najresnejša in da bo najbrže naš zunanji minister tokrat predsedoval zasedanju Društva narodov.

Naš proračun za l. 1927/28

Beograd, 27. avgusta. n. V vladi se intenzivno izdeluje načrt novega državnega proračuna za l. 1927-28. Svoje proračune so finančnem ministrstvu predložila že vsa ministrstva, razen prometnega ministr. in za trgovino in industrijo, ki pa bosta to storila v teh dneh. Po trditvah poučenih krogov bo novi proračun za eno milijardo manjši od dosedanjega, ker so bile izvršene znatne redukcije zlasti pri osebnih izdatkih. V finančnem ministrstvu so izvršeni tudi zaključni računi za proračunsko leto 1925-26, ki bodo predloženi skupščini obenem z novim proračunom.

Marko Trifković konferira

Veliko pozornost so vzbudile številne konference, ki jih je imel včeraj predsednik Narodne skupščine Marko Trifković po svojem povratku iz Gasteina. — Pašićevci napovedujejo skorajšne velike izpremembe.

Beograd, 27. avgusta p. Po odgoditvi rešitve vseh aktualnih in odprtih vprašanj je nastopila v Beogradu popolna politična tišina. Danes popoldne je min. predsednik Uzunović nenadoma odpotoval v Jagodino. Namen njegovega potovanja je neznan, najverjetnejša pa je verzija, da je privatnega značaja. Danes so odpotovali iz Beograda tudi drugi člani vlade. Tako sta dr. Krajač in dr. Šibenik odpotovala v Zagreb, medtem ko odpotuje minister Pucelj jutri v Sombor.

S povratkom predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića, ki se je iz Gasteina vrnil čvrst in zdrav, je v radikalskem klubu porastla živahnost. Tekom današnjega dopoldneva se je tam zbralo več radikalskih poslancev. Živahno so konferirali z g. Trifkovićem, ki je imel priliko, da od radikalov iz notranjosti države čuje glasove o razpoloženju v stranki. Posebno dolgo je Trifković konferiral z radikalskimi prvak Ljubo Živkovićem, Ilijo Mihajlovićem in Miljutinom Dragovićem, nakar se je okrog 11. podal k predsedniku vlade Uzunoviću. Kakor se zatrjuje, se je na tem sestanku razpravljajo o Narodni skupščini. Radićevci so prepričani, da bo vlada sprejela njihovo stališče, da mora Narodna skupščina čim prej začeti pretresati nujne osnutke zakona, tako predvsem osnutek zakona o agraru v Dalmaciji. Takoj za g. Trifkovićem se je zglasil pri g. Uzunoviću Pavle Radić. Ta konferenca pa je bila vrlo kratka, kar opozicija smatra za potrdilo domneve, da radikalom sklicanje Narodne skupščine za enkrat še ni posebno pri srcu.

Predsednik Trifković je popoldne posetil tudi zunanjega ministra dr. Ninčića, s katerim je konferiral o zunanjih in notranjih političnih dogodkih. Popoldne je Trifković konferiral v radikalnem poslanskem klubu precej dolgo s podpredsedniki kluba in drugimi vplivnimi radikali, med njimi z Gjurom Jelenićem, ki igra običajno v radikalni stranki važno vlogo, kadar je položaj v stranki kritičen. Vsa ta posvetovanja Marka Trifkovića potrjujejo verzije, ki so se razširile o njegovi misiji za popravo političnega položaja pred njegovim odhodom k Nikoli Pašiću v Francijo.

V krogih pašičevcev se pojavlja vedno večje nezadovoljstvo zaradi položaja, v katerega je g. Uzunović spravil državo in radikalsko stranko. Zatrjujejo odkrito, da se nahajamo pred velikimi in senzacijonalnimi dogodki v notranji politiki. Mnogo se komentira tudi znana nedavna izjava voditelja dalmatinskih radikalov dr. Uroša Desnice, ki je na radikalskem sestanku v Splitu napadel vodstvo HSS in izvajal, da bo radikalna stranka še hudo čutila posledice svoze sporazumaške politike na lastni koži.

Radićevci hočejo ostati v vladi za vsako ceno

Važna seja HSK. — Novi napori radičevcev proti dr. Nikiću. — Pavle Radić opravičuje in demantira Stepanove izpade proti NRS v Tuzli.

Beograd, 27. avgusta, n. Nocoj ob pol 7. se je vršila seja HSK, ki so se je udeležili vsi radićevski ministri, državni podtajniki in drugi prvaki. Seji je predsedoval Pavle Radić. Razpravljalo se je na njej o političnih vprašanjih, največ pa o tem, kako bi se onemogočil dr. Nikić, čegar agilnost dela radićevcem čim dalje večjo preglavico. Sklenilo se je, da se zbere materijal o dogodkih v Tuzli, češ, da se bo dal isti z uspehom porabiti zlasti proti ministru dr. Nikiću, čegar pristaši pridobivajo v Bosni na terenu. Z nočnim brzovlakom je v to svrho odpotoval iz Beograda Pavle Radić in to bržkone direktno v Sarajevo. Na seji HSK se je sicer povdarjala nevzdržnost političnega položaja za radičevce, vendar pa je prevladalo naziranje, da je treba še naprej potrpeti in vztrajati v vladi za vsako ceno.

O dogodkih v Tuzli je Pavle Radić podal nocoj izjavo, v kateri naglaša, da ti dogodki niso interna stvar HSS, ker so pristaši dr. Nikića izven stranke. Minister dr. Nikić da preganja povsem korektne uradnike in delavce samo zato, ker so pristaši HSS. Nikdo ni v Tuzli z nobeno besedo obtožil oficijelne radikalne stranke niti njenih odgovornih političnih faktorjev, temveč je predsednik Stjepan Radić v svojem govoru v Tuzli omenil le bosanske radikale, ki so dovolili, da so v eri politike sporazuma omogočili demonstracije s svojimi plačenci. Orožništvo v Tuzli je uradovalo samo proti radićevcem, ne pa proti pristašem dr. Nikića. Dovolj je, ako se povdarja, da so v Bosni ostali vsi prejšnji veliki župani na svojih službenih mestih. Da ni došlo v Tuzli do večjih izgredov, je zasluga Stjepana Radića, ki je pozval svoje pristaše v Hrvatski dom, da ne bi došlo do neredov.

Beograd, 27. avgusta, n. Davi sta se vrnila iz Zagreba dr. Krnjević in August Košutić. Dr. Krnjević je dopoldne posetil zunanjega ministra dr. Ninčića, s katerim je uro dolgo konferiral. Zatem je imel konferenco Pavle Radić z ministroma dr. Šibenikom in dr. Krajačem ter z Avgustom Košutićem. Pavle Radić je posetil tudi min. predsednika Uzunovića in zunanjega ministra dr. Ninčića. O teh posetih radićevski ministri niso izdali nobenih informacij, samo dr. Krnjević je izjavil, da je bil pri dr. Ninčiću radi konference Zveze narodov v Ženevi.

Češki klerikalci proti Masaryku

Praga, 27. avgusta. d. «Pražsky Večernik» glasilo klerikalne ljudske stranke, je objavil članek, v katerem javno napada predsednika Masaryka. aT članek je vzbudil veliko pozornost, ker se je opozicija doslej le prikrito borila proti Masaryku.

List piše: Vsak narod ima svoje svetnike, z Masarykom pa so gotove težave. Masaryk razbija malike in njegovi realisti nas uče, zaničevati avtoriteto. Predsednik si sam ni znal pridobiti prijateljev. Njegovo geslo «Rim je treba soditi in obsoditi» je bilo motiv mnogih pomembnih dogodkov, tako razbitja Marijinega stebra in agitacije pri volitvah. Predsednik je dobil iz Amerike precejšen znesek za protikatoliško propagando na Češkoslovaškem. Iz tega morajo katoličani sklepati, da hočejo sedaj dati Beli gori zadoščenje za prevedbo katoliškega ljudstva v protestantovski tabor. In ker je predsednik protestant, pada odgovornost seveda nanj. Kljub temu je bila stranka doslej rezervirana, dočim so narodni demokratje in agrarci že poravnali svoje račune s predsednikom.»

Zoper nemški militarizem

Berlin, 27. avgusta, s. «Lokalanzeiger» prinaša brzojavko svojega pariškega dopisnika, po kateri je veleposlaniška konferenca poslala nemški vladi tri nove note glede razorožitve. V prvi noti se pritožuje o nadaljnem vojaškem delovanju gotovih zvez v Nemčiji. Druga nota ponavlja pritožbo, da Nemčija ni ugodila zahtevi osrednje vojaške kontrolne komisije glede nezakonitega vpoklica moštev v državno brambo. V tretji noti se pritožuje veleposlaniška konferenca, da Nemčija dela težave zastran točk glede razorožitve, zaradi katerih se je kontrolna komisija pritožila.

Socijalistična delavska internacijonala

Curih, 27. avgusta. d. Včeraj se je začelo zasedanje socijalistične delavske internacijonale s sejo komisije za razorožitev. Komisija je po temeljiti razpravi sklenila, najprej vzeti v pretres ona vprašanja, ki utegnejo praktično udejstviti razorožitev. V to svrho naj bi se čimprej na razorožitveni konferenci zastopane države povabile, da se izjavijo, kaj nameravajo storiti za razorožitev. Ako ne bi bilo mogoče priti do splošne konvencije glede razorožitve, naj bi se dosegli krajevni dogovori. Uvede naj se mednarodna kontrola oboroževanja in one produkcije, ki služi vojnim svrham. Končno naj se vsaka delavska stranka izjavi, v koliko lahko vpliva na priprave za vojno in jih uspešno kontrolira. Komisija bo na prihodnji seji izvrševalnega odbora podala podrobno poročilo o teh točkah. Pripravlja se tudi načelno stališče internacijonale do vprašanj vojaških organizacij. Za poročevalca komisije je bil določen holandski delegat Albarda. Za danes je določena seja urada internacijonale, za jutri pa zborovanje izvrševalnega odbora.

Ukrajinsko rovarenje v Podkarpatski Rusiji

Praga, 27. avgusta. s. Kakor piše »Bohemia«, je policija prijela zopet več mladih ljudi v Užhorodu v Podkarpatski Rusiji, ki so pripadali organizaciji probujajočih se Ukrajincev. Mladeniči so se zavzemali za odcepitev Podkarpatske Rusije od Češkoslovaške in za njeno združitev z Ukrajino.

Praga, 27. avgusta. s. Kakor piše »Narodni Prace«, je pričakovati za prihodnje dni važne izpremembe v politični upravi Podkarpatske Rusije. Več višjih uradnikov bo odstopilo, med njimi podguverner Rozsypal.

Sklepi ženevskega manjšinskega kongresa

Kongres evropskih narodnih manjšin je sprejel več važnih resolucij o pravicah in o odnošajih narodnih manjšin v posameznih državah. — Predsednik kongresa dr. Wilfan je včeraj zaključil zborovanje.

Ženeva, 27. avgusta d. Na včerajšnji drugi plenarni seji manjšinskega kongresa je izjavil poslanec Hasselblatt, zastopnik Nemcev na Estonskem, da bi bili interesi manjšin najbolje zaščiteni, ako bi se izdali splošni zakoni, ki bi zagotovili vsem narodnim manjšinskim skupinam svoboden razmah kulture. Izrazil je upanje, da bo kongres s svojim delom zagotovil evropskim manjšinam posebno zakonodajo, ki naj omogoči posebnim narodnostim svojo avtonomno upravo. Nato je razpravljal zastopnik Židov v Litvi dr. Robinson o garanciji svobodnega razvoja kulture manjšin. Poljak iz Nemčije Kaczmarek je razpravljal o načelu avtonomije. Predsednik kulturne komisije dr. Motzkyn je predložil posebno resolucijo, ki zahteva popolno kulturno avtonomijo narodnih manjšin. Pripadniki posebnih skupin naj imajo pravico popolnega individualnega razvoja, države pa morajo v svojih proračunih zagotoviti manjšinskim kulturnim ustanovam primeren delež. Kongres je to resolucijo soglasno sprejel.

Ženeva, 27. avgusta s. Manjšinski kongres je dopoldne nadaljeval svoje razprave o prvi točki dnevnega reda: pravice državljana. Zastopnik madžarske manjšine na Rumunskem je zahteval, naj se odpravi neenako postopanje proti manjšinam. Izrazil je željo, naj bi se ratificirala rimska konvencija od leta 1922 o zaščiti pravic državljana.

Zastopnik Židov Kurock je predlagal resolucijo, ki zahteva ratifikacijo haaške konvencije in odobritev priporočil versajlske mirovne konference glede narodnih manjšin v obliki zakona. Resolucija je bila sprejeta. Da se zagotovi volilna pravica, je predlagal zastopnik Madžarov v Jugoslaviji, Deak, resolucijo, ki zahteva striktno izvajanje volilne pravice za manjšine in za večino in zagotovitev zastopstva manjšin. Tudi ta resolucija je bila sprejeta. Zastopnik Nemcev v Latiškem, Schiemann, je predlagal resolucijo, ki zahteva prosto uporabo jezika na verskem polju in v šolstvu, pravico ohranitve rodbinskega imena brez spremembe in krajevno ureditev jezikov, ki so v navadi. Kongres je sprejel nadalje resolucijo, ki izjavlja, da je gospodarska enakopravnost temeljni pogoj za kulturno in politično enakopravnost. Zakoni ne smejo delati razlike med narodnimi večinami in manjšinami, kar se tiče davkov, trgovine, industrije itd.

Popoldne je sprejel manjšinski kongres 3 nadaljnje resolucije. Prva resolucija se nanaša na jezikovna vprašanja. Zahteva, da mora biti deželni jezik izključno upravni jezik med državnimi organi in državljani. Vsaka narodna skupina pa naj ima pravico do šol, v katerih naj se poučuje v njenem jeziku. Druga resolucija se nanaša na ureditev sporov med manjšinami in vladami in priporoča ustanovitev paritetičnih komisij in zboljšanje postopanja pred Društvom narodov. V tretji resoluciji je bilo določeno, da se skliče prihodnji manjšinski kongres prihodnje leto. Komisija, ki ima nalogo, da pripravi prihodnji kongres, bo izdajala mesečnik v nemškem in francoskem jeziku, ki bo razpravljal manjšinske zadeve.

Predsednik dr. Wilfan je nato v kratkem reasumiral uspehe drugega manjšinskega kongresa in zaključil kongres.

Tangersko vprašanje ne pride pred Društvo narodov

Francija za ureditev vprašanja izven mednarodnega foruma. Stališče Italije.

Pariz, 27. avgusta. d. Zunanje ministrstvo je prejelo okrožno noto španske vlade, ki jo je poslala Parizu, Londonu, Rimu in Washingtonu, v kateri oficijelno precizira svoje zahteve po Tangerju. Španija zahteva v tej noti, naj ji da Društvo narodov mandat nad Tangerjem. **Po mnenju francoskega kabineta pa ta zahteva ni sprejemljiva, ker ne spada to vprašanje v kompetenco Društva narodov.** Društvo more po svojih določilih podeljevati mandate le nad kolonijami in ozemlji, ki so vsled vojne prenehala spadati pod suverenost onih držav, ki so jih poprej vladale in kjer stanujejo narodi, ki še niso zreli za samoupravo. To pa nikakor ne velja za Tanger. Statut o upravi tega mesta je urejen z algeciraškimi akti. Ta statut morejo spremeniti le podpisnice te pogodbe, nikakor pa ne Društvo narodov. Zato meni francoska vlada, da tangersko vprašanje ne bo delalo težav reformi Sveta Društva narodov.

Pariz, 27. avgusta. e. Na podlagi sklepa ministrskega sveta bo vlada podala izjavo o tangerskem vprašanju. Vlada odobrava, kar je na španski pritožbi pravilnega. Sporazum bi se dal doseči glede izpopolnitve španskega vpliva v Tangerju, vendar pod pogojem, **da se spoštujejo materijalne in moralne pravice Francije in da se stvar uredi med interesiranimi državami, ne pa da pride pred mednarodni forum.** Listi soglasno izražajo mnenje, da tangerski problem ne sme priti pred Društvo narodov, ker Tanger ni mandatna pokrajina.

Rim, 27. avgusta. d. Italijanska vlada odgovori v par dneh na špansko noto glede Tangerja in stalnega sedeža v Svetu Društva narodov, ki ga zahteva zase Španija. Španija želi v tej noti, da se vprašanje aneksije Tangerja ali vsaj mandata Društva narodov nad Tangerjem združi s problemom stalnega sedeža v Svetu. Zunanje ministrstvo smatra, da je združitev obeh teh vprašanj precej kočljiva, ker lahko nastanejo par dni pred ženevskim zasedanjem nove komplikacije. Vendar je vzela vlada s simpatijo španske zahteve v pretres.

Angleški rudarji v zagati

Vlada izjavlja, da njene majske ponudbe niso več veljavne. — Novi spopadi med stavkujočimi in policijo. — Podporna akcija v Avstriji in Nemčiji.

London, 27. avgusta. d. Splošno sodijo, da so voditelji rudarjev izrekli pripravljenost, da sprejmejo predloge vlade, ki jih je stavila že maja meseca in ki so bili takrat odklonjeni. Ker imajo ti predlogi za pogoj nadaljevanje subvencij premogovnikom, ki jih vlada sedaj noče plačevati, ne bodo več mogli biti podlaga za nadaljna pogajanja. Majski predlogi imajo večinoma le namen, ustanoviti razsodišče za mezde in delovni čas, ki naj mu predseduje nestrankar. S tem načrtom so se rudarji medtem že sprijaznili, ker so to predlagali že tudi cerkveni poglavarji.

London, 27. avgusta. s. Na včerajšnji seji med zastopniki rudarjev in vlado je izjavil državni tajnik Churchill, da ne veljajo več majske ponudbe, zlasti glede dovoljevanja vladnih subvencij.

London, 27. avgusta. s. Vsled odklonitve zahteve rudarjev, naj se odpokličejo straže iz premogovnikov, je prišlo do izgredov v St. Helensu v Lancashireu. Prišlo je do spopada med kakimi 3000 delavci in policijo, na katero so metali kamenje. Policija je po hudem naporu razpršila demonstrante. Ranjenih je bilo vsled kamenja več rudarjev. Vsa okna železniškega hotela so bila razbita.

Dunaj, 27. avgusta. d. Vodstva strokovnih organizacij so imela včeraj dopoldne sejo, na kateri so razpravljali o podpori stavkajočim angleškim rudarjem. Na seji je bilo soglasno sklenjeno, da se sporoče angleškim rudarjem, ki se junaško bore zoper tlačenje in zasužnjenje, bratski pozdravi in proletarska solidarnost. Zato se bo na poziv mednarodne zveze strokovnih organizacij odslej pobiral od vseh članov strokovnih organizacij v Avstriji poseben davek za stavkajoče angleške rudarje. Vsak član naj da v ta namen enkratni prispevek 50 grošev.

Berlin, 27. avgusta. d. Po nalogu vrhovnega sveta angleških strokovnih organizacij sta prišla včeraj Purcell in kot zastopnik angleške rudarske zveze Blackleyde k predsedniku splošne nemške zveze strokovnih organizacij in sta mu poročala o boju rudarjev ter ga še enkrat zaprosila za podporo, ki naj jo naklonijo nemški delavci. Predsednik Leipart je naglašal dosedanje podpore in izjavil, da bo načelstvo še enkrat pozvalo delavce k uspešni podpori angleških tovarišev. V to svrho se priredi prihodnji teden v raznih mestih Nemčije cela vrsta shodov.

Averescu v Italiji

Rim, 27. avgusta. k. Rumunski ministrski predsednik Averescu se je pripeljal v Acqui. V imenu ministrskega predsednika Mussolinija ga je pozdravil državni podtajnik Grandi. Oba državnika sta imela potem razgovor o zadevah, ki zanimajo Italijo in Rumunijo.

Spor med vlado in oficirji na Španskem

Dunaj, 27. avgusta. s. Špansko poslaništvo je dobilo dopoldne iz Madrida poročilo o sporu, ki je baje nastal med vlado in artiljerijskimi častniki. Po tem poročilu je nastala vest o nesoglasju med ministrskim predsednikom Primom de Rivero in častniškim zborom radi nesoglasja, ker je francosko časopisje pisalo, da o tem krožijo govorice. O kaki vojaški revolti ne more biti nikakega govora. Pri vsej stvari gre le za vojaški zakon, ki določa enakost pri ustrojstvu španske vojske in vojaškega napredovanja. Upor topniških častnikov proti temu zakonu je bil takoj vdušen. Notranjepolitični položaj Španije je vsled tega dogodka neizpremenjen.

Nemški nacijonalci in vstop Nemčije v Društvo narodov

Berlin, 27. avgusta. s. Nemški nacijonalci so odklonili udeležbo enega svojih voditeljev pri zborovanju Društva narodov v Ženevi, češ, da bi prisotnost politikov le še poslabšalo stališče nemške vlade v Ženevi. Strankino časopisje se približuje temu naziranju in pravi, da nemško - nacijonalna ljudska stranka ne odobrava locarnskih dogovorov in politike Društva narodov, dodaja pa, da je, ko bo Nemčija sprejeta v Društvo narodov, stranka pripravljena sodelovati pri nemškem političnem zastopstvu v Ženevi, ki bo posledica sprejema Nemčije v Društvo.

Fašisti proti katoliškim skavtom

Mantova, 27. avgusta. o. Ker so katoliški omladinci vdrli v prostore fašistovskega krožka in uničili pohištvo in vse papirje, je danes prefekt razpustil vse sekcije katoliških skavtov v mantovanski pokrajini. Njihovo premoženje je policija zaplenila.

General Plastiras v Grčiji

v Bitolj, 27. avgusta.

Generalu Plastirasu, voditelju prve grške revolucije, je končno uspelo prekoračiti našo mejo v Južni Srbiji in oditi v Grčijo. Predsinočnjim je krenil z avtomobilom v pravcu Prilepa, verjetno, da zakrije sled svoje prave poti. Na poti od Bitolja do Prilepa pa je general Plastiras izpremenil smer ter po ovinku prešel v Grčijo, od koder je že okrog polnoči prispela vest, da je prišel v Lerin ob 8. zv., torej dve uri po svojem odhodu iz Bitolja. Izve se, da je Plastirasu bil v Lerinu prirejen navdušen sprejem, ker je ljudstvo pričakovalo njegov prihod že prejšnji večer. Generala Plastirasa je pozdravljala številna množica, pomešana z vojaštvom in policijo. Dvignili so ga na roke ter ga nosili po ulicah lerinskih, pozdravljajoč ga kot največjega vojščaka Grčije in kot ponos grškega rodu. Ginjen nad takim sprejemom je general Plastiras, sicer hladen in molčeč mož, izpregovoril naslednje značilne besede: «Srečen sem skupno z vami, ker smatram, da je Grška šele sedaj po vseh nesrečah svobodna in svoja. Ona je enkrat za vselej rešena vseh raznih avantur in drakonskih diktatur. Heleni, bodite veseli in vdani možem, ki ljubijo Grško in vas.»

Kolikor se izve, zahteva general Plastiras, da se sestavi medstrankarska vlada, ki naj bi rešila najvažnejša vprašanja, ki danes pretresajo grško republiko. Predvsem naj bi se rešil finančni problem. Končno namerava general Plastiras vplivati na vojaške dostojanstvenike, da opustijo aktivno udejstvovanje v politiki ter da vodstvo državnih poslov prepustijo civilnim politikom, dočim naj bo vojska hrbtenica naroda in njena obramba.

General Plastiras se je nekoliko zakasnil, ker je Kondilis medtem že dobil mandat za sestavo nove vlade. Politični krogi ne dajo nikake izjave o tem, kakšne posledice utegnejo nastopiti radi te zakasnitve.

Včeraj zarana je general Plastiras krenil iz Lerina v Lariso, kjer ga je sprejela celotna garnizija z meščanstvom. Zatrjuje se, da general Plastiras ne odide iz Larise v Atene, dokler od generala Kondilisa in provizorne vlade ne prejme odgovora na naslednjo zahtevo: General Kondilis in admiral Konduriotis naj opustita vsako misel na diktaturo ter naj sestavita pravo parlamentarno narodno vlado. V nasprotnem primeru bo general Plastiras krenil z garnizijami iz Soluna in Tesalije proti Atenam. Vsa Tesalija je ob strani Plastirasa, a istotako tudi grška Makedonija z garnizijami v Solunu in Serezu.

Slediti torej utegnejo še razna presenečenja in nikakor ni izključena možnost, da grška revolucija doživi nov preokret, temprej, ker general Plastiras silno pridobiva na popularnosti, o čemer priča tudi pisanje nekaterih grških listov, ki Plastirasa označujejo za edinega poštenjaka, ki ima čiste namere in v katerega Grška lahko polaga svoje zaupanje.

Praško pismo

R. — **Praga, koncem avgusta**

Te dni se je vršila seja predsedstev obeh zbornic. Predsednik poslanske zbornice Malypetr je sporočil, da je poslanik kraljevine SHS Nesić po naročilu vlade in imenom Narodne skupščine povabil člane nar. shromaždena v Beograd na poset Narodne skupščine. Vabilo je bilo sprejeto z zahvalo in kar najhitreje se izvršijo pripravljalni koraki za ta znamenit obisk, ki bo gotovo prispeval k utrjenju prijateljskih odnošajev med kraljevino SHS in češkoslovaško republiko.

O zasedanju nar. shromaždena pa se ni nič sklenilo, ker je to odvisno ne toliko od vladnih priprav kot zlasti od rezultata pogajanj s strankami in razvoja razmer v strankah samih. Sodi se, da pride do začetka parlamentarne delavnosti sredi oktobra.

Bivši min. predsednik Švehla se je vrnil te dni iz tujine in je odšel na lečenje v Karlove vare. Njegovo povrnitev na čelo vlade bi videli radi posebno soc. demokratje in socijalisti sploh; njim bi Švehla mnogo bolj prijal kakor pa na primer min. dr. Hodža. Ne sme se prezreti tega, da se izvrši ureditev parlamentarnih razmer že z očitnim ozirom na bližajoče se volitve prezidenta čsl. republike.

Spori v stranki čsl. socijalistov dosegalo vrhunec. Ne gre samo za borbo med min. dr. Benešem, ki ga krije ustanovitelj stranke Klofáč, in med posl. Stříbrnim, marveč sploh za smer strankine politike in njen program. Govori se o očiščenju stranke od kompromitiranih oseb, toda v jedru gre za odstranitev Stříbrnega glavno radi tega, da bi stranka delala politiko min. dr. Beneša, politiko bivših realistov, katerih del je vstopil v stranko, in politiko jednotne soc. fronte. Vpliv realizma in komunizma se je oprijel mladine. Proti temu se upirajo stari pristaši stranke, katera je stala še do prevrata na narodno-radikalnem stališču. Ker uživa Klofáč kot ustanovitelj stranke veliko popularnost, se nam zdi, da pristaši Stříbrnega v tem boju podležejo. Del njegovih bojevitih nasprotnikov predlaga celo izločitev tega politika, za kar pa se zbor najbrže ne izreče. Gotovo se razglasi v javnost, da je stranka enotna. To pa ni res in tudi se ne more reči, ali se sploh posreči vzdržati enoto.

Praško policijsko ravnateljstvo je izdalo razglas, da se prepoveduje združenje nedovoljenih uniformiranih zborov in ilegalnih organizmov. Naredba je sicer splošna, ali jasno je, da je naperjena proti takozvanim fašistom in je vzbudila v njihovih vrstah veliko razburjenje.

Beograd, 27. avgusta r. Na povabilo Narodne skupščine prispe koncem septembra ali početkom oktobra v Jugoslavijo delegacija 100 češkoslovaških narodnih poslancev in senatorjev na čelu s predsednikoma čsl. parlamenta in senata. Podroben program se sestavi te dni. V vsakem primeru bodo čsl. parlamentarci posetili Beograd, Zagreb in Ljubljano. Obisk bo trajal najmanj 10 dni.

Politične beležke

Onemogla jeza

«Slovenec» je ves iz sebe, da so stanovske organizacije trgovcev, obrtnikov in industrijalcev postavile svoje stanovsko-gospodarske kandidatske liste, ker se zaveda, da je s tem že zapečatena usoda politične klerikalno konsumarske liste. Vse, kar da med trgovci in obrtniki kaj na svojo stanovsko čast in korist, bo šlo z listo stanovskih organizacij. Tudi številni pristaši SLS bodo tako storili, ker priznavajo, da je pri teh volitvah njihova stanovska dolžnost večja, kakor pa njihova politična dolžnost, zlasti, ker SLS in njeni prirepniki sedaj naskakujejo tudi že stanovske organizacije kot take. «Slovenec» v svoji onemogli jezi hujska radi tega na vse strani, napada osebno posedine predstavnike trgovskih in obrtniških organizacij ter ponavlja vsakojake, že stokrat omlatene fraze in izmišljotine. Vse to pa mu ne bo nič pomagalo, pač pa samo še škodilo, ker so časi minuli, ko je SLS z lažjo in demagogijo zmagala. Klic *23 trgovskih gremijev* od 27 v Zvezi včlanjenih, klic brez izjeme *vseh* obrtnih zvez, *da naj se vsi trgovci in obrtniki združijo v boju za stanovsko-gospodarsko listo njihovih organizacij*, je tako močan in silen, da ga SLS in g. Jelačin, pa naj se še tako dereta, ne bosta prevpila.

Nehvaležnost je plačilo sveta

«Kmetski list» poziva vse radićevce, naj glasujejo za klerikalno-Jelačinovo kandidatno listo pri volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico. Pucljevo glasilo, ki tudi nastopa proti kandidatom trgovskih in obrtniških organizacij, vpije v svojem navdušenju za klerikalno listo: SDS mora iz zbornice ven, ven! Kakor pa se kaže, bodo Pucljevi pristaši za to svoje navdušenje že še dobili ob pravem času plačilo. To nam dokazuje zadnji «Slovenski gospodar», mariborsko klerikalno glasilo, ki prinaša uvodnik pod naslovom *«Radićevci ven iz Slovenije!»* Članek se bavi z radićevsko akcijo za odcepitev Prekmurja od Slovenije in z očitkom St. Radića, da znajo Slovenci kriviti hrbte, vsled česar je tudi odšlo pol milijona Slovencev pod Italijo. Članek se konča z besedami: *«Ven z radićevci iz Slovenije!* Za besede Radićeve in dela Radićeve stranke bomo obračunali s političnimi hlapci Radićevimi v Sloveniji!» — Slovenski radićevci morajo biti res usmiljenja vredni hlapci, da tako ponižno prenašajo klerikalne brce. Radi tistih par obrtnikov in trgovcev, ki so pri nas še radićevci, se res ni izplačalo klerikalcem tlako delati na tako sramoten in ponižujoč način. Pojem o časti mora biti v Radićevi stranki za res lep, če se SKS veže s stranko, ki zanjo nima drugega klica kakor: «Marš ven!» Na take klice ljudje navadno reagirajo in samo pes vtakne rep med noge. Nehvaležnost je res velikokrat plačilo sveta, za vladno stranko, kakor je radičevska, je pa taka klerikalna nehvaležnost že res prevelika.

«Mi sami in samo mi!»

To klerikalno geslo je bilo sicer najbolj v modi za časa klerikalnega absolutizma v deželnem zboru kranjskem, vendar pa se je klerikalizem vedno ravnal po tem geslu, če tudi se je hinavsko laskal na vse strani, da bi se tega ne videlo. Ko je SLS za volitve v Trgovsko zbornico napovedala politični boj, smo takoj ugotovili, da hoče SLS s svojo politično nenasitnostjo zavladati tudi v tej stanovski organizaciji trgovcev in obrtnikov. Dr. Korošec je nato na shodu v Trebnjem čisto jasno povedal, da smatrajo klerikalci stanovske organizacije odveč in da zadostuje SLS tudi za vse stanove. Sedaj pa je «Slovenec» pokazal svoje karte tako, da ne more biti nobenega dvoma več, da bi SLS rada razbila in ugonobila stanovske organizacije slovenskih obrtnikov in trgovcev. Ona kratkomalo ne trpi, da bi se poleg župnišč in političnih organizacij SLS še kdo drugi organiziral, osobito ako ni dotični brezpogojni poslušnik klerikalnih mogotcev. «Slovenec» od četrtka se je spravil na obrtne zveze in sploh na obrtne zadruge. Rad bi jih spravil pri obrtnikih ob ugled in vpliv, pa piše, da se obrtniki proti zadrugam «upirajo», da ne prinašajo «nobenega haska», da so za obrtnike «ovira», da strokovna organizacija «ubija samostojnost posedinih organizacij» in ljudi, da so se obrtne zveze «obsovražile», ker je treba zanje plačevati precejšni letni prispevek». «Zato so danes obrtne zadruge, še bolj pa zveze splošno zelo nepriljubljene» tako in podobno hujska «Slovenec» obrtnike proti obrtniškim organizacijam. Klerikalcem torej ni zadosti, da so oglodali in opsovali posedine voditelje obrtniških organizacij, sedaj so začeli defetistično in cinično rušiti še obrtniške organizacije same. Demagoško hujskajo obrtnike in pišejo, kako težko plačujejo letne prispevke za zveze obrtniških zadrug, oni ljudje, ki ne poznajo nobenega pardona, če je treba obrtnika izkoristiti za *svoje* namene. Kadar obrtnik daje za zvonove, maše in sveče, takrat je to zaslužno in malenkostno darilce, če pa naj da zase in za svoj gospodarski in stanovski procvit, tedaj pa so to «precejšni prispevki». Od rojstva do smrti gulijo klerikalci ljudstvo in ga izžemajo ob vsaki priliki, samo da je polna njihova bisaga, če pa ljudstvo žrtvuje kaj zase in si privošči kaj sebi, takrat pa je klerikalec kar zelen od zavisti. Ostudna in požrešna družba je to, ki pozna samo sebe in nikogar drugega. Žalostno bi bilo, da bi jo obrtništvo ne spoznalo in ž njo ne obračunalo tako, kakor zaslužil!

Imenitno!

Zborovanje zastopnikov trgovskih gremijev, na katerem so se postavili kandidati za volitve v trgovsko zbornico, se je vršilo **v prostorih zveze trgovskih gremijev**, »Slovenec« proglaša sedaj to zborovanje za volilni shod SDS ter ji očita zlorabo gremijalnih prostorov. Ta očitek bo SDS že prenesla; saj je vajena še na večje lopovščine klerikalnega tiska. Bolj zanimivo je, da »Slovenec« tudi povdarja kot «značilno za pristranost zborovanja trgovskih gremijev«, da **tega zborovanja ni sklicala zveza ali pa** njen načelnik. Prav to pa je ono, kar najbolj osvetljuje postopanje g. Jelačina in kar se je na zborovanju še izrecno grajalo. Naj pove »Slovenec«, zakaj Jelačin ni sklical doslej še nobenega posvetovanja Zveze gremijev zaradi kandidatov za zbornične volitve, kar bi bila njegova dolžnost. Zakaj je briskiral zvezo in njene sklepe ter začel nastopati v zvezi SLS brez odobrenja in vednosti zveze kakor tudi posameznih gremijev, da so končno morali gremiji sami nastopati v svrho zaščite splošnih trgovskih stanovskih koristi? G. Jelačin ni hotel sklicati zborovanja kompetentnih organizacij sedaj pa, ko se je kljub temu vršilo, pa ga skuša proglašati kot neoficijelnega, ker ga ni sklical on sam. To je res imenitno! Kakor da bi bila volja legitimnih zastopnikov 23 gremijev od vseh 27 manj vredna kakor pa Jelačinova. Niso zaman očitali zastopniki trgovstva na svojem zborovanju g. Jelačinu diktatorstvo in nedemokratičnost.

Radikali in volitve v trgovsko zbornico

Radikalna «Ljudska Samouprava», ki izhaja v Kočevju, poroča, da glede volitev v trgovsko in obrtno zbornico ter NRS v volilnem okrožju Ljubljana - Novo mesto okrožni odbor NRS ni ničesar sklepal, vsled česar ima vsak član NRS v tem okrožju pri teh volitvah proste roke.

Radićevski demantiji

Nič ne gre radičevcem tako lahko od rok kakor demantiranje. Naravno, če sam šef Radić lahko po mili volji preokrene sleherno svojo neoportuno izjavo, je to tem lažje za njegove apostole. Kakor znano, se je državni podtajnik dr. Pernar glasom poročila v «Jutarnjem listu» izrazil, da je minister za izenačenje zakonov dr. Srskić kriv spopadov na Radićevem zboru v Tuzli. Minister dr. Srskić se je takoj pritožil pri min. predsedniku Uzunoviću. In? In dr. Pernar je naravno takoj demantiral svojo izjavo pred min. predsednikom, pred dr. Srskićem in pred beograjskimi novinarji. A račun bo plačal «Jutarnji list». Ker je dr. Srskić že naročil svojemu advokatu dr. Pelešu, da vloži tožbo...

Naša vsestranska pogajanja za sklepanje trgovinskih pogodb

Beograd, 27. avgusta n. Naša delegacija v Londonu za zaključitev definitivne trgovinske pogodbe z Anglijo je dovršila svoje delo ter pogodbo že parafirala. Zunanje ministrstvo je sedaj pooblastilo delegacijo, naj pogodbo tudi podpiše. Iz Londona odpotuje naša delegacija v Bruselj, kjer bo sodelovala pri pogajanjih za zaključitev trgovinske pogodbe med našo državo in Belgijo. Smatra se, da bodo ta pogajanja končana kmalu in sicer že do polovice septembra. Iz Brusija bo naša delegacija odpotovala v Pariz, kjer se bo sestala z madridsko delegacijo, da sklene trgovinsko pogodbo s Španijo. Ko bodo končana ta pogajanja, bodo prišla na vrsto pogajanja za zaključitev francosko-jugoslovenske trgovinske pogodbe.

Odbor za izenačenje davkov

Beograd, 27. avgusta p. Danes popoldne je odbor za izenačenje davkov nadaljeval svoje delo. Sprejete so bile nekatere izpremembe členov 59 do 63, ki se tičejo davkov na podjetja, zgradbe in osebno delo, potem pa se je prešlo v razpravo o novem poglavju, ki govori o rentnem davku. Členi 66 do 69 so bili rezervirani z ozirom na razne predloge opozicije, med tem ko so bili ostali sprejeti brez izprememb.

Izid dveh zanimivih procesov

Osjek, 27. avgusta n. Danes je bil obsojen madžarski špijon Šebekov na dve leti ječe.

Sarajevo, 27. avgusta n. Dijak Vilčar, ki je bil obtožen radi poskušenega umora profesorja je bil danes pred sodiščem oproščen. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo, vsled česar je bil Vilčar obdržan še nadalje v zaporu.

Novi francoski komisar v Siriji

Pariz, 27. avgusta k. Za francoskega vrhovnega komisarja za Sirijo je imenovan dosedanji podravnatelj za Afriko in Orijent v zunanjem ministrstvu, Ponsot.

Drzen napad v Zagrebu

Zagreb, 27. avgusta n. Nocoj okoli 18. ure se je dogodil v maksimirskem parku nečuven dogodek, kakršnega Zagreb ne pomni. Neki mladenič se je sprejahal z 18-letnim dekletom po parku in ko sta oba došla do drugega maksimirskega jezera, so ju napadli štirje neznanci, ki so mladeniča strahovito pretepli, da je pobegnil, dekle pa so odvedli v šumo. Vsled klicanja na pomoč so prihiteli v bližino vojaki s puškami in neki stražnik, vendar pa še pozno zvečer niso mogli izslediti dekleta, niti napadalcev. Policijsko ravnateljstvo je alarmiralo detektive, ki so še pozno v noč preiskavali maksimirski park.

Morski roparji

Šangaj, 27. avgusta. k. Osemintrideset morskih roparjev, ki so se izdajali za potnike, so izropali ves denar in druge vrednosti, vredne 20.000 dolarjev, na norveškem parniku «Santviken», ko je bil v bližini Honkonga. Roparji so prisilili moštvo, da so zavozili v zaliv pri Hingkungu, nakar so s plenom pobegnili.

Naši kraji in ljudje

Matej Hubad

(K šestdesetletnici njegovega rojstva)

V svojem rojstnem kraju, idilični Skaručni pod kamniškimi očaki praznuje danes v krogu svoje družinice, sorodnikov ter pevcev in pevk Matičnega zbora šestdesetletnico svojega

rojstva eden najzaslužnejših slovenskih kulturnih delavcev, ki je vse svoje življenje z brezprimerno vestnostjo in požrtvovalnostjo posvetil glasbeni kulturi slovenskega naroda.

Središče vsega našega glasbenega življenja je bila od leta 1891.. »Glasbena Matica«, njena duša, artistični inspirator in vodja pa Matej Hubad. Na njegovih ramah je ležalo vse: glasbena šola, izdaja skladb, prirejanje koncertov, pevski zbor Glasbene Matice. In Hubad je nosil to breme kot orjak in cel mož. Kot prvovrsten profesor solopetja nam je izšolal najboljše koncertne in operne pevce in pevke. Da ni bilo Hubada, ne bi se Slovenci mogli ponašati s Polakovo, Lovšetovo, Peršlovo, Talerjevo in Sadarjevo in ne z Betettom, Rijavcem, Križajem in Levarjem. S svojim izvrstnim, disciplíniranim in njemu zvesto vdanim pevskim zborom je do detajlov in minucijozno naštudirano izvajal vsa dobra dela naše in jugoslovenske zborovske literature, odprl je naši narodni pesmi vrata v koncertno dvorano in ji priboril na dunajskih koncertih, pa tudi drugod, v Trstu, Opatiji, Sušaku, Zagrebu, Beogradu priznanje, ugled in spoštovanje. Matični zbor ni do sedaj še pod nobenim drugim pevovodjo zvenel tako pod Hubadom, zato so njegovi koncerti nepozabni. Poleg tega, da je gojil domačo zborovo literaturo in je v takratnih težkih razmerah Hubad seznanil Slovence z vsemi večjimi domačimi deli, pa je izvajal tudi velika dela svetovne glasbene literature (Haydn, Beethoven, Mozart, Bruckner, Perosi, Bossi, Dvořak, Verdi). Mojster zborovega petja je iz Glasbene Matice ven blagodejno vplival na ustanavljanje pevskih zborov v mestih in na deželi ter je ustanovil »Zvezo slov. pevskih društev«, pozneje »Zvezo slov. pevskih zborov«, koje predsednik je še danes. Na čelu pokreta za ustanovitev enotne pevske organizacije za vso državo je zopet stal Hubad.

Nepojmljive skrbi in ogromno truda si je že itak z delom preobloženi mojster nakopal v intendancah slov. gledališča, ki mu je zadnja leta upravnik. Šolo Glasbene Matice je privedel do višine konservatorija, uredil je konserv. statut, učne načrte. Na vseh koncih in krajih delo, neizmerno delo. —

Kot mož značaj, dobrodušen — dasi strog — oče svojim pevcem in pevkam, velik dobrotnik svojih učencev in dober prijatelj se je vse svoje življenje nesebično trudil za napredek slovenske glasbe, zato se ga danes s hvaležnostjo v srcu spominja ves narod in mu želi, da dočaka še mnogo, mnogo zdravih let v ponos slovenski glasbi!

Za tranzitni promet Prevalje-Ljubljana

Magistratno zastopstvo občine Guštanj je sklenilo vložiti prošnjo na Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani, da naj se za prebivalstvo dravograjskega sreza in za del slovenjgraškega sreza mariborske oblasti ter za prebivalstvo severne Gorenjske ljubljanske oblasti uvede tranzitna proga za osebni promet z izhodiščem Dravograd-Meža in Jesenice preko avstrijskega ozemlja po progi Pliberk in Podrožčica.

Temu sklepu je povod splošna želja omenjenih krajev, da se za olajšanje prometa med sicer zelo blizu ležečimi kraji, ki pa so zaradi novih državnih mej medsebojno odrezani in po sedanjih zvezah državnega železniškega omrežja silno oddaljeni in nerodno zvezani, doseže ugodnost tranzitne proge po ozemlju avstrijske Koroške. To velja za zgoraj omenjene kraje brezpogojno, ako pogledamo razdaljo od Dravodraga do Jesenic preko Koroške, ki znaša 104 kilometre. Isti kraji pa so oddaljeni pop rogi Maribor-Ljubljana-Jesenice 296 kilometrov, po progi Dravograd-Celje-Ljubljana-Jesenice 247 kilometrov. Pomen tranzita bi bil torej velik že samo za promet med tema dvema krajema glede voznih cen, zamude časa itd.

Promet med industrijsko Mežiško dolino in za industrijo in tujski promet važno Gorenjsko je zelo živahen in bi ga tranzitni promet še znatno povečal. Za takšno tranzitno zvezo pa govorijo še tudi drugi razlogi:

Ljubljana je trgovsko in industrijsko središče Slovenije; vse važne gospodarske korporacije, zbornice itd. imajo svoje sedeže v Ljubljani.

Stiki obmejne Mežiške doline so radi njenega značaja z Ljubljano tesni in nujni, Ljubljana pa je od Mežiške doline po sedanjih železniških zvezah silno oddaljena. Iz središča Mežiške doline, to je s Prevalj, je do Ljubljane preko Maribora 231 kilometrov, preko Dravograda-Velenja pa 182 kilometrov. Po tranzitu pa bi bila proga od Prevalj do Ljubljane le 163 kilometrov.

Zveze same na teh progah z Ljubljano že tako niso kaj vabljive, posebno če vpoštevamo počasno vožnjo velenjske proge.

Sosedna Avstrija očividno bolje razume vzdrževanje stikov med posameznimi kraji, ki so radi novonastalih mej odrezani od starih železniških zvez. Tako vzdržuje preko ozemlja naše države Gradec-Celovec-Lavamünd-Pliberk, in čeprav obstaja direktna zveza Gradec-Beljak po avstrijskem ozemlju, vzdržuje Avstrija tudi preko Maribora tranzit Gradec-Beljak.

Poneverbe pri računovodstvu zagrebške oblasti

Preiskava proti računskemu kontrolorju Miroslavu Goričanu, računskemu svetniku Ivanu Ružiču, računskemu pristavu Andriji Krznariču in bivšemu računskemu praktikantu Ivanu Beniču pri računovodstvu finančne delegacije zagrebške oblasti, je sedaj zaključena. O velikih poneverbah, ki so se vršile tamkaj zadnja leta, poročajo listi sedaj še sledeče zanimive podrobnosti:

Pri pregledovanju dnevnika zdravstvenih ustanov pri blagajni delegacije finančnega ministrstva v Zagrebu za meseca april in maj letošnjega leta so našli razne sumljive postavke. Opazili so zlasti, da so bile dvignjene razne vsote za osebe, ki niso več v državni službi, in istotako za razne zdravstvene zavode. Preiskava je pri tej priliki dognala, da je ta denar dvignil likvidator delegacije, kontrolor Miroslav Goričan. Prvotno se je mislilo, da gre samo za poneverbo okoli 70.000 Din. Ko pa so pregledali knjige in dnevnike nazaj vse do l. 1921., je dosegla poneverjena vsota že nad 700.000 Din. Vsa znamenja za kažejo, da bo poneverjena vsota po pregledu knjig do l. 1918 še narastla.

Denar je bil v glavnem dvignjen na račun raznih zdravniških plač in štipendij ter v breme raznih zdravniških ustanov. Izplačevanje dotičnih zneskov bi imelo bitl namreč svoječasno ustavljeno, toda oni, ki so imeli nalog, da to izvedejo, so sami dvigali denar s ponarejenimi pobotnicami. Ko je bil Goričan aretiran, je bilo kmalu ugotovljeno, da je v afero vpletenih še več drugih oseb, ki so bile seveda takoj aretirane.

Izpovedbe aretirancev so zelo zanimive. Tako n. pr. pravi Goričan, da je pričel že l. 1921., ko je bil še računski asistent pri delegaciji finančnega ministrstva, dvigati razne vsote na prigovarjanje Ivana Ružiča, ki je bil takrat že računski revident. Goričan tudi priznava, da je poneveril skupno okoli 530.000 Din in da je za ta denar kupil avtomobil in razne življenske potrebščine. Aretirani Krznarić je izjavil pri zaslišanju, da je sodeloval pri štirih takih poneverbah ter da je prejel skupno okoli 50.000 Din. Za denar si je kupil star avto, ostalo pa je potrošil. Ivan Benič je najmanjši med aretiranci in izgleda tudi na zunaj najbolj siromašno. Svoječasno je bil pri delegaciji praktikant s 600 Din mesečne plače. Ker mu to ni zadostovalo niti za najskromnejše življenje, se je dal pregovoriti, da je pričel sleparitl državo na Goričanov način in je tako prisleparil skupno nad 30.000 Din. Računski svetnik Ružič, ki je Goričanov stric, noče priznati ničesar. Izjavlja, da ne ve ničesar niti o goljufijah, še manj pa, da bi pri njih sodeloval, ali kake pobotnice lastnoročno podpisal. V koliko se njegove trditve resnične, bodo dokazali grafologi.

JUTRI! ? JUTRI!
JUTRI! JUTRI!
Opozarjamo na naš jutrijšnji oglas kino „Dvor"

Župnik napadel župnika

V Slivnici pri Celju živi g. Ferdo Lavrinc, župnik v pokoju, ki je poldrugo leto popolnoma brezplačno upravljal službo božjo v težavni župniji, in sicer deloma kot pomočnik popolnoma oslepelemu bivšemu župniku Janezu Kozincu. Po smrti župnika Kozinca pa je bil 1. junija 1926 nameščen v Slivnici kot župnik g. Jakob Rabuza, ki se je že takoj v začetku trudil, da odstrani župnika Lavrinca, da bi imel potem sam vse dohodke župnije. G. Lavrinc, župnik v pokoju, je pretrpel premnoge bridkosti od svojega duhovnega sobrata. Dne 4. avgusta ga je župnik Rabuza celo dejanski napadel v njegovem stanovanju, ga s pestjo pretepel po glavi in obrazu in tako ranil, da se mu je vlila kri. Poškodoval mu je tudi levo oko.

Za to junaško »samaritansko« dejanje je okrajno sodišče v Šmarju prisodilo župniku Rabuzi 300 Din globe oziroma tri dni zapora. Plačati mora vrh tega gospodu župniku v pokoju za bolečine 400 Din in seveda tudi vse nastale stroške. Ker je bil župnik Rabuza radi nasilstva že kaznovan, se bo baje zanimalo za zadevo še državno pravdništvo.

Kralj vseh komičarjev
BISKOT
Ponarejevalec frankov.

Monte Carlo v Ljubljani

Prijatelj, včeraj je financa razgnala Monte Carlo v Tivoliju! Zaplenila je več tisoč dinarjev! . . .

— Hm! Monte Carlo? Razgnala je uboge penzijoniste in starčke, ki tam v tivolskem parku v senci gostih smrek pod hotelom igrajo marjaš in tarok? Ti naj bi bili hazardisti? Ni mogoče? —

Ne tako! In prijatelj je nato pričel pripovedovati o tajinstveni ekspediciji, ki jo je v četrtek ob 23. po noči priredila finančna kontrola v hotel Tivoli. Prikorakalo je nad 25 finančnih stražnikov in par detektivov pod vodstvom višjega finančnega inšpektorja Mihajla Amana pred hotel »Tivoli« in ga obkolila od vseh strani. Inšpektor Aman je z detektivi odšel nato v II. nadstropje, kjer je bila zbrana intimna družba, igrajoča neko družabno igro, podobno ruleti. V dveh sobah je bilo zbranih okoli 20 oseb, pripadajočih boljšim slojem. Baje so se šele vadili v igri in jim je krupier kazal gotove trike . . . Vsi so bili naravno silno presenečeni, a niso se umaknili s svojih mest. Višji inšpektor je s pomočjo policijske asistence pričel pregledovati igralno mizo in predale. Zaplenil je pri tem 1700 dinarjev, kateri znesek je bil v predalih kot kritje za izposojene igralne marke. Finančna kontrola je nato pobrala tudi nad 10.000 Din iz tajniške mize. Vsa ekspedicija je nato zapustila lokal, iz katerega so se počasi odstranili tudi udeleženiki družabnega večera.

Po mestu so se zadnji čas širile govorice, da igrajo v nekem elitnem klubu hazardno igro za velike vsote. Govorice so bile mnogo pretirane. Že pred meseci se je ustanovil v Ljubljani »Ljubljanski elitni sportni klub«, ki si je najel za svoj klubski lokal dve sobi v II. nadstropju hotela »Tivoli«. Klub je sestavil društvena pravila, ki jih je predložil velikemu županu v odobrenje. Pravila naglašajo, da ima klub namen, gojiti med člani družabnost in večerne zabave odnosno igre. Ker so pravila odgovarjala predpisom društvenega zakona, jih je veliki župan vzel na znanje. To se je zgodilo meseca julija. Klub je pričel delovati in si je izvolil tudi svoj odbor. V klubskih lokalih so napravili čitalnico, družabno sobo, šah in igralno sobo in sobe temu primerno opremili. Uvedli so posebno igro, nazvano »Express europeen«. Pri tej igri je določenih osem številk, ki so vnešene na osem mest: Paris, Madrid, Bruxelles, Bucarest, Belgrade, Rome, Londres in Berne. Na posamna mesta in posamne številke potem igralci lahko stavijo. Igro odločuje tekajoči vagonček. V elitnem sportnem klubu je bil dopusten menda najvišji vložek 20 Din, a uvedeni so stavki tudi po 10 Din.

Kakšen cilj je zasledovala finančna kontrola pri nočni ekspediciji? Kolikor smo informirani od prizadete strani, gre tu za vprašanje plačila taks. Finančni in taksni zakoni so glede tega nejasni in ni za pobiranje taks pri družabnih igrah določena nikaka točna metoda. Klub sam je naprosil za mnenje strokovnjaka v finančnih zadevah ter je nameraval obvestiti merodajno finančno oblast o prirejanju igre »evropski ekspres«.

Finančna kontrola je zaplenjeni denar odnesla v svojo blagajno. Ekspedicija je bila prepričana, da zaloti v Tivoliju pravo igralsko družbo, ki pri hazardu razpolaga z milijoni ter je upala, da bo odnesla bogat plen . . .

Samo še danes ob 4., ½6., ½8. in 9. uri
Čarobni Orijent
Orijentalna drama v 8 velikih dejanih v glavni vlogi priljubljeni umetnik
Harry Liedtke in že znana tragedinja
Marija Jakobini
Krasne slike ljubavi iz bajnega in čarobnega Orijenta. Razkošno in lepo. Mladini neprimerno.
Kino „Ljubljanski dvor". Najmodernejši in najboljši kino v Ljubljani. Tel. 730
Opozarjamo Vas na naš brezkonkurenčni orkester v Ljubljani.

Jugoslovenski šahovski turnir v Ljubljani

V skupini A zmagal Sadi Kalabar iz Varaždina s 7, v skupini B Kosta Rožić iz Zagreba z 9, v damskem turnirju gospa Sava Šerbanova s 6 točkami. — Razdelitev turnirskih nagrad. — Specijalne »Jutrove« nagrade priznane Agapjejevu, Furlaniju in dr. Singerju.

Danes boj med Kalabarjem in Rožićem za jugoslovenski mojstrski naslov.

Včerajšnji dan, na katerem je bilo odigrano zadnje kolo, je bil vsekakor dan najljutejših in najtrdovratnejših, obenem pa tudi najzanimivejših bojev vsega turnirja. Številno navzoče občinstvo je z napeto pozornostjo zasledovalo borbe na 64 poljih. Posebno zanimanje je vladalo za rezultat v skupini A, kjer je bil položaj še zelo nejasen in je moglo priti do velikih presenečenj. To se je tudi v resnici zgodilo. Boris Tot iz Vršca, ki je imel vse šanse, da doseže s Kalabarjem enako število točk, je vsled včerajšnjega poraza padel kar na 4. mesto. V skupini B je Ludmil Furlani ostal le za pol točke za prvakom Rožićem.

V turnirju A je padla prva odločitev med Rieslom in Totom. Velezanimiva igra je končala po 33. potezah s porazom Tota, vsled česar je vodilno mesto definitivno pripadlo Kalabarju. Kakor skoraj v vseh svojih partijah, se je Riesl tudi v tej velevažni igri izkazal jako močnega igrača in izredno finega kombinatorja. Priznati pa je treba obenem, da je v neki fazi partije imel Tot že odločno boljše šanse. — V precej kratki angleški igri je Pirc porazil Mrzlikarja. — Pruska partija Acimović-Grenčarski je končala remis, istotako po kratkem in ostrem boju igra Agapjejev-Tekavčič. — Najdaljša je bila skandinavska partija med Rupnikom in Jerošovom, ki je končala po sedemurnem silno težkem boju, v katerem sta bila nasprotnika dolgo enakomočna, z zmago mladega Rupnika. — Kalabar je bil včeraj prost.

V turnirju B je prvi zmagal Poljakov nad Jonkejem, ki se je branil proti damskemu kmetu z budimpeštansko varijanto. — Marjanović je že v 17. potezi porazil C. Vidmarja. — Težka in silno zanimiva je bila budimpeštanska obramba proti damskemu gambitu, s katero je v 23. potezi Furlani porazil Dumića. — Partija Dernovšek-dr. Singer je končala remis. — Sledila je zmaga Kulžinskega nad Didzinskim, ki je v Zukertortovi igri izgubil kvaliteto in se v 48 potezi kljub najžilavejšemu odporu moral udati premoči. Oba ta dva igralca spadata vsekakor med naše prvovrstne in sta si pridobila vsled vseskozi korektnega nastopa splošne simpatije. — Najdalje je trpela v skupini B indijska partija med Rožićem in mladim Vogelnikom. Ta partija je bila posebno važna radi tega, ker bi v slučaju poraza mogel Rožić izgubiti neomejeno prvenstvo in bi dosegel potem enako število točk kakor Furlani, ki mu je bil tesno za petami. Partija je končala ob 14.20 častno za oba nasprotnika, posebno za mladega Vogelnika, z remijem. Dolgo časa je imel Vogelnik celo za spoznanje boljše šanse, ker je imel v končnici belega tekača in kmeta na črnih poljih, dočim so bili nasprotnikovi kmetje vsi na belih poljih. Prodreti pa Vogelnik kljub vsem naporom in zelo premišljeni in dobri igri vendarle ni mogel.

Končnni izid turnirja.

V skupini A: Sadi Kalabar iz Varaždina 7 točk (I. darilo v znesku 1500 Din); Zdenko Rupnik iz Ljubljane in Andrija Riesl iz Vukovara po 6 in pol točk (II. in III. darilo 1000 in 600 Din); Boris Tot iz Vršca 6 točk (IV. darilo 350 Din); Vasja Pirc iz Maribora, Vsevolod Agapjejev in inž. Ivo Tekavčič po 5 in pol točk (V. in VI. darilo 250 in 200 Din).

Brez nagrad so ostali: Aleksej Jerošov (Ljubljana) 4 in pol, Siniša Acimović iz Beograda in Mladen Grenčarski 3 ter Rudolf Mrzlikar iz Ljubljane 2 točki.

V skupini B: Kosta Rožić iz Zagreba 9 točk (I. darilo 1500 Din); Ludmil Furlani iz Ljubljane 8 in pol točk (II. darilo 1000 Din); Karel Dernovšek iz Ljubljane in dr. Lav Singer iz Zagreba 7 točk (III. in IV. darilo 600 in 350 Din); Nikolaj Kulžinski iz Novega Sada 6 točk (V. darilo 250 Din); Gjorgje Poljakov iz Beograda in Adolf Vogelnik iz Ljubljane 5 in pol točk (VI. darilo vsak po 100 Din).

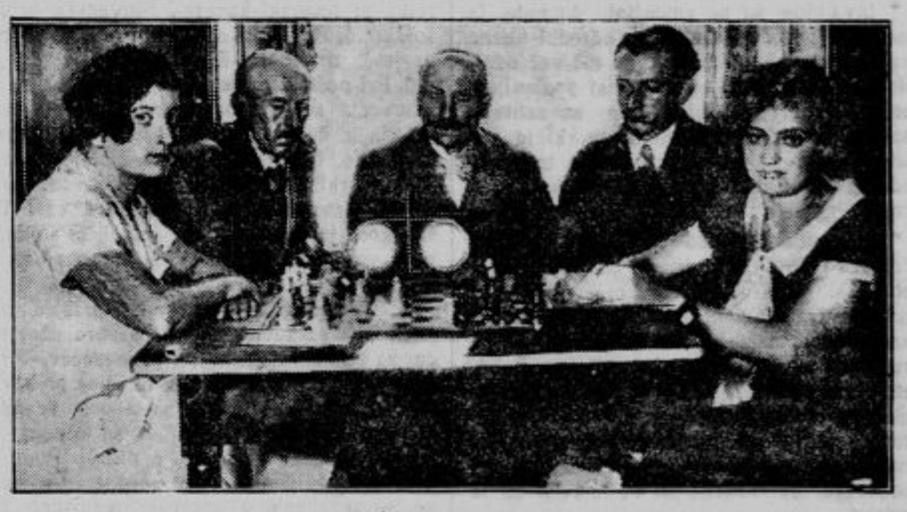

Z damskega turnirja: Gospa Vera Cernetova (levo), gdč. S. Lapajne (desno).

Brez nagrade so ostali: Pavao Didzinski iz Zagreba 5, Ciril Vidmar iz Ljubljane 4 in pol, Marijan Dumić iz Zagreba in Petar Marjanović iz Pančeva 3, Ljudevit Jonke iz Karlovca 2 točki.

Specijalne »Jutrove« nagrade.

Kakor znano, je »Jutro« razpisalo tri specijalne nagrade za tri najlepše partije po: 500, 300 in 200 Din. Žiri, sestoječ iz velemojstra dr. Milana Vidmarja, mojstra Vlad. Vukovića in predsednika Ljub. šah. kluba, Hinka Pfeiferja, ki je pregledal snoči vse partije, je razsodil sledeče:

Prva in druga nagrada (500 in 300 Din) se prizna ex aequo Vsevolodu Agapjejevu iz Zagreba za njegovo partijo proti Vasji Pircu iz Maribora, tretja nagrada pa dr. Singerju iz Zagreba za njegovo partijo proti Gjorgju Poljakovu iz Beograda.

Danes match med obema prvakoma za mojstrstvo.

Zmagovalca Sadi Kalabar iz skupine A in Kosta Rožić iz skupine B, prvaka na ljubljanskem turnirju, sta si priborila obenem pravo na match za jugoslovenski mojstrski naslov. Danes ob 8.30 se bo pričela med njima odločilna bitka. Odločita dve dobljeni partiji — remiji ne štejejo.

Damski turnir.

V damskem turnirju, ki je končal predvčerajšnjim, je zmagala gospa Sava Šerbanova s 6 točkami. Gospa Vera Černetova in gdč. Vera Vadnalova sta dosegli 5, gdč. Sonja Lapajnetova pa 4 točke. Gdč. Mira Jelačinova, ki je še pred koncem turnirja izstopila, naj se malega neuspeha ne ustraši preveč. Tudi ona je namreč pokazala lepo znanje in zanimanje za plemenito igro.

Kulturni pregled

Rosandićev mavzolej Petrinovićeve obitelji v Supetru na Braču. Dalmatinski kipar Tomo Rosandić dovršuje mavzolej Petrinovićeve obitelji na otoku Braču. Dela na grobnici so dospela že do kupole. Mavzolej je izvršen v romansko - bizantinskem slogu, ki odgovarja tradiciji naših južnih krajev. Kupola se deli v tri dele. Na vrhu bo angel z razpetimi krili, ki se bodo dvigala proti nebu, dočim bo pogled angela uprt v zemljo. Pod mavzolejem je velika kripta in v nji šestnajst grobnic. Vrata, ki vodijo v ta prostor, so okrašena z relijefom Boga Očeta, pod katerim so stilizirane podobe angelov s sklenjenimi rokami v molitvi za pokojnike. V sredini kripte bo skupna kostnica. Na štirih oglih mavzoleja se dvigajo štirje stolpi. Njihova notranjščina je v zvezi z mavzolejem, V lini enega izmed stolpov je protor za zvon. Vrata, ki drže v mavzolej, je okrasil kipar z reliefom Jezusa, katerega drži v naročju Mati božja. V pročelju kapele bo veliko razpelo; na eni steni bo relief, predstavljajoč Kristovo vstajenje, na desni steni pa kip sv. Mihaela. Mavzolej bo še letos na jesen blagoslovljen z velikimi svečanostmi.

Dve knjigi gledaliških razprav in članov Lunačarskega. Ruski prosvetni komisar Lunačarskij pripravlja izdajo dveh knjig, v katerih bodo natisnjene razprave in članki o gledaliških vprašanjih, napisani tekom zadnjih dvajsetih let. Prva knjiga ima nastov «Teatr i revolucija», drugi zvezek, ki izide pri založništvu «Priboj», pa se imenuje «O teatre».

Goethejevo nagrado mesta Frankfurta, ki se je doslej lahko podeljevala tudi inozemskim zaslužnim pisateljem, bodo zanaprej prejemali samo pisci, ki so rojeni na nemškem rajhovskem ozemlju. Nagrada znaša 10.000 mark in se podeli vsako leto na Goethejev rojstni dan. Reforma glede podeljevanja je predrugačena tudi v smeri, da se nagrada ne more podeljevati izključno literatom, temveč sploh markantnim umetniškim osebnostim.

Dvajsetletnica osiješkega gledališča. V kratkem poteče dvajset let, odkar je bilo ustanovljeno gledališče v Osijeku. Ta dogodek proslavijo v Osijeku z velikimi svečanostmi meseca decembra.

Tečaj za gledališko zgodovino na monakovski univerzi. Monakovska univerza je otvorila koncem rednega šolskega leta poseben tečaj za gledališko umetnost. Pripomočke je dal na razpolago domači gledališki muzej, predavanja pa vodi izredni vseučiliški profesor dr. Borcherdt. Slični ustanovi obstojata že na nemških univerzah v Berlinu in Lipskem.

Pred sodniki

Debeli gospod Miro je slabo volje. Gospodična Nada ga je tirjala, naj ji vrne dolžnih 50 Din, pa jo je pahnil tako nesrečno, da je padla čez prag in si zvila nogo. Gospod Miro je uradnik in neljubo mu je, da bi zdaj prerešetavali njegove zadeve pri sodniji. A gospodična Nada ima nado, da dobi odškodnino in tudi sicer hoče, da bi bil mož kaznovan, saj jo še zdaj boli noga, čeprav se je aferica že pred tedni vršila. Pri okrajni sodniji je dobil Miro 100 Din globe. Pa je mislil, da bo pri deželni bolje; a tudi tu je ostalo pri starem, pa še Nadi bo plačal odškodnino. Saj je tudi gospodom sodnikom znano, da mož ni ravno preveč ljubezniv kavalir.

Domače vesti

* **Iz »Vodnikove družbe.«** Vodstvo Vodnikove družbe« poziva vse **poverjenike, kakor tudi vse one, ki so vzeli bloke v svrho nabiranja članov, da zanesljivo in nepreklicno do 5. septembra vrnejo nerazpečane bloke in obenem pošljejo denar kolikor so nabrali članarine.** Kolikor je mogoče že sedaj ugotoviti — bloke, oziroma članske prispevke pošiljajo poverjeniki še vsak dan — bo letos članov že nad 14.000. Z ozirom na to je moralo vodstvo določiti naklado: za »Veliko Pratiko« 15.500, za Vladimir Levstikov roman »Pravica kladiva«, za Juš Kozakovo povest »Beli macesen« in za knjigo »Iz tajnosti prirode« pa na 17.000. Ponovno pozivamo gospode pisatelje, ki ima jo kaka za »Vodnikovo družbo« prikladna dela za prihodnje leto, naj jih čimpreje pošljejo družbinemu vodstvu. Dosedaj so ali že poslali ali pa prijavili svoje prispevke ti-le pisatelji: dr. Fran Zbašnik, dr. Ivan Lah, Iv. Zorec, Fran Albrecht in Miran Jarc.

* **Beograjski župan v avdijenci pri kralju.** V petek je kralj sprejel v avdijenci beograjskega župana dr. Kosto Kumanudija in podžupana Kosto Jovanoviča, ki sta se pripeljala na Bled z avtomobilom iz Zagreba. Oba gospoda sta bila na večerji v dvoru. Vračata se v Beograd čez Zagreb, kjer si bosta ogledala tamošnje mestne naprave.

* **Diplomatska vest.** Naš novi poslanik v Albaniji, Boško Jeftič, je odpotoval na svoje mesto v Tirano. Dosedanji naš poslanik v Albaniji, Branko Lazarević, je odšel za poslanika v Varšavo. Z Jeftičem je odpotoval v Tirano tudi bivši poslanik na našem dvoru, dr. Stavru, ki je imenovan za poslanika v Atenah.

* **Proslava kajmačkalanske bitke v osnovnih in srednjih šolah.** Povodom proslave 10 letnice kajmakčalanske bitke je poslalo ministrstvo prosvete vsem šolam sledeči akt: 15 septembra 1926 poteče 10 let od slavne kajmakčalanske bitke, s katero je bila odprta pot triumfalnemu povratku v izgubljeno domovino in storjen velik korak k ujedinjenju našega troimenega naroda. Da se ta datum ne pozabi in da se potomce pouči kako se je treba žrtvovati za domovino, naj se vrše tega dne v vseh osnovnih in srednjih šolah predavanja o kajmakčalanski bitki in njenem pomenu. V mestih, kjer prirode posamezna udruženja parastos padlim borcem, naj mu prisostvujejo tudi učitelji in učenci.

* **Invalidom se ne zmanjšajo doklade.** Iz Beograda poročajo, da se po odredbi finanč nega ministra invalidom ne bo nič več odbijalo od njihove doklade v korist poplavljencem. Ta ukrep je bil storjen na zahtevo centralnega udruženja invalidov, ki je poslalo tozadevno spomenico kralju in predsedniku vlade. Kralj je izrazil željo, da se prošnji invalidov ugodi.

* **Železnica Beograd- Split.** Na podlagi predloga trgovskih in drugih zbornic ter gospodarskih institucij in organizacij izdeluje minister trgovine obširen elaborat za finančno-ekonomski komite ministrov, ki bo predložen ministrskemu svetu. V tem elaboratu se navaja cela vrsta ukrepov za sanacijo gospodarskih prilik v prvi vrsti za izgradnjo železnice Beograd-Split, ki naj bi središče države vezala z morjem. Vse gospodarske organizacije so se izjavile za ta projekt.

* **Tolmač za nemški jezik v Murski Soboti.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo Ferda Križana, notarja v Murski Soboti, za tolmača za nemški jezik pri okrajnem sodišču v Murski Soboti.

* **Izpit za rezervne administrativne podporočnike** ekonomske stroke so položili sledeči kaplari-dijaki dravske divizijske oblasti: Berlot Avgust, Bitenc Franc, Bogojević Nikola, Bole Stanko, Dacar Robert, Erjavec Ernest, Frece Tine, Garin Ivan, Gotlibovič Stevo, Jeglič Franjo, Kloboves Franc, Koselj Jakob, Kozjek Anton, Kumelj Metod, Macarol Rudolf, Markič Lojze, Nabergoj Danilo, Pleteršek Joso, Podlogar Rudolf, Prebil Ludvik, Rakovec Jože, Rijavec Adolf in Vajd Franjo. — Čestitamo!

* **Mesto višjega pisarniškega oficijala** se odda pri okrožnem sodišču v Mariboru. Prošnje je vložiti po službeni poti do 15. sept. pri predsedništvu okrožnega sodišča v Mariboru. Ker se oddajo tudi mesta, ki se izpraznijo tekom razpisa ali po premestitvi, naj navedejo prosilci izrecno vsa mesta, za katera prosijo, ako bi se izpraznila.

* **30 letnico mature** praznujejo abiturijenti VIII.a razreda ljubljanske gimnazije iz leta 1896 dne 12. in 13. septembra in sicer: Vel. župan dr. Baltič, mestni župnik Barle Janko, notar Bartol Anton, gimn. profesor Bergant Jakob, župnik Bešter Ivan, notar Carli Ant. zdravnik dr. Hubad Ivan, zdravnik dr. Kanc Pavel, lekarnar dr. Karba Rihard, župnik Krakar Josip, intendantski podpolkovnik Kristan Viktor, sodni svetnik Küssel Franc, odvetnik dr. Leskovic Karl, višji činovnik drž. žel Levičnik Pavel, dvorni svetnik dr. Marn Rudolf, odvetnik dr. I. C. Oblak, novinar Petrič Josip, dvorni svetnik dr. Stare Leo, zdravnik dr. Staudacher Josip, veleposestnik Sturm Valentin, podravnatelj tobačne tovarne Tomc Ivan, šef fondskega odseka pri ljubljanski žel. direkciji Varl Ivan, magistr. rač. ravnatelj Volc Ivan, I. tajnik trgovske zbornice dr. Windischer Franc. Tovariši naj blagovolijo nasloviti svoje dopise na magistratnega rač. ravnatelja Ivana Volca. Ljubljana, Šolski drevored št. 2.

* **Telefon v Savinjske planine.** Tujski promet v Savinjskih planinah je po prevratu silno narastel, zlasti odkar je zgrajena vozna cesta v Logarsko dolino. Ob naraščajočem tujskem prometu se je vedno bolj čutila potreba, da se te kraje zveze z ostalim svetom tudi z brzojavom in telefonom. Že pred 20 leti sta se občini Luče in Solčava trudili, da dobita brzojavno zvezo in posamezniimi posestniki so dali poštni upravi celo vse potrebne brzojavne droge na razpolago. Toda avstrijska poštna uprava stvari ni bila naklonjena, za to je ostalo ... uri ...tarem. Pod Jugoslovijo so se razmere izboljšale in sama poštna uprava je uvidela, da je nujno potrebno, da dobé končno tudi Ljubno, Luče in Solčava telefonski spoj. Za to se je zanimal že pokojni poštni direktor dr. Debelak, sedanji direktor A. Gregorič pa je posvetil stvari vso svojo skrb in ljubezen in ni miroval preje, dokler ni svojega načrta tudi izvedel. Pretekli teden je poštna uprava pričela z deli in v najkrajšem času se otvorijo telefonske postaje na Ljubnem in v Solčavi ter se izroče javnemu prometu. Želeti bi bilo, da dobi telefon tudi Logarska dolina. Menimo, da bi bilo najenostavneje, ako se Tillerjev dom, oziroma SPD prijavi kot abonent pri telefonski postaji v Solčavi. Vsekakor pa lepa logarska dolina ne sme ostati brez telefonskega spoja ako je bil telefon že enkrat izpeljan do Solčave.

* **Vagon restaurant na progi Zagreb-Split odpravljen.** Zagrebška direkcija državnih železnic je ukinila vagon restaurant pri brzovlakih štev. 801 in 802, ki sta v prometu na progi Zagreb-Split.

* **Zveza jugoslovenskih čevljarjev** je ministru za trgovino in industrijo izročila spomenico, v kateri zahteva, da se današnji težki položaj čevljarskih obrtnikov izboljša na ta način, da se letni kontingent uvoza čevljev iz inozemstva zniža na 300.000 parov.

* **Slovensko zdravniško društvo** obvešča vse svoje člane, da bo letošnji kongres Jug. lek. društva v Beogradu dne 19. 20., 21., in 22. septembra. Legitimacije za železnico in parobrode sprejmejo posamezna društva od Jug. lek. društva po rešenju prošnje za popust od ministrstva saobračaja. Po členu 13 Jug. lek. društva delegira vsako pokrajinsko društvo v novi upravni odbor na kongresu svoje delegate kot člane odbora. Predsedstvo pripade to leto Srbskemu lek. društvu v Beogradu. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani določi pet članov in enega namestnika.

* **Telefonski promet z avstrijsko centralo Ehrenhausen.** Po odredbi ministrstva pošte in brzojava se je otvoril telefonski promet med našimi centralami Celje, Maribor in Ptuj in avstrijsko centralo Ehrenhausen. Promet ni omejen. Pristojbina za navadno govorilno enoto je v vseh primerih 22 dinarjev, za navadno pozivnico pa 11 dinarjev.

* **Mednarodni profesorski kongres.** V Ženevi in Grenoblu se bo vršil te dni mednarodni profesorski kongres. Slovensko profesorsko društvo bo na kongresu zastopal profesor dr. Pavel Brežnik.

* **Pri pošti Št. Peter pri Novem mestu** se je uvedla selska dostava in sicer ob pondeljkih in četrtkih v vasi Dolnji vrh, Gornji vrh, Selo, Gornje Grčevje in Dolnje Grčevje, ob torkih in petkih v vasi Lešnica, Mačkovec, Sevno, Kamni vrh, Ždinja vas, Trška gora in Črešnjice, ob sredah in sobotah pa v vasi Luterško selo, Klj, Harinja vas in Zagrad.

* **Učni tečaj za babice.** Na državni babiški šoli se začne dne 4. oktobra učni tečaj za babice, ki bo trajal 10 mesecev. V tečaj se sprejmejo ženske, ki še niso prekoračile 40 leta starosti in ki so ako so še neomožene dovršile 24. leto ter so učnega jezika zmožne v govoru in pisavi. Pouk je brezplačen Učenke, ki so ubožne in potrebne, se sprejmejo v internat brezplačno. Interesente opozarjamo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

* **Glasbena Matica v Ptuju** bo razširila svoj delokrog. Razen pouka v posameznih instrumentih bo posvetila svojo pozornost v prvi vrsti komorni glasbi, ki naj bi bila nekako središče glasbene vzgoje. V ta namen se je že sestavil, oziroma obnovil komorni godalni kvartet, ki naj bi bil duša splošne komorne glasbe, ki se bo gojila na zavodu. Kvartet sestavljajo sledeči gospodje: I. gosli g. K. Pahor, II. gosli g. B. Orožen, viola g. D. Kveder, violončelo g. A. Stritar. Kvartet je že začel s svojimi rednimi vajami in ima v programu klasično komorno glasbo: Mozarta Haydna itd. Vzporedno z godalnim kvartetom se bodo sestavile še druge godalne skupine, ki bodo gojile strogo klasično in moderno komorno glasbo.

Za krasno jesen

ki se nam obeta naj bi si naše dame nabavile

krasne damske plašče,

ki so ravnokar dospeli in so po jako ugodnih cenah na razpolago pri tvrdki

Fran Lukič, Pred škofijo 19.

Kroji in vzorci najmodernejši.

* **Gasilska veselica v Strugah** pri Dobrepolju je zaradi vojaškega razporeda na Rašci dne 29. t. m. preložena na 5. septembra. Tovariška društva povabljena. 1192

* **Obisk šolske mladine letošnje ljubljanske pokrajinske razstave.** Velika pokrajinska razstava »Ljubjana v jeseni« bo nudila toliko raznovrstnega in poučnega, da je priporočati čimvečji obisk šolske mladine. Pogled na razstavljene predmete, ki bodo kazali razvoj našega narodnega gospodarstva, kulture in športa, bo gotovo povzdignil v mladih srcih samozavest in ponos na slovensko marljivost, inteligenco in kulturo. Zato je tudi g. prosvetni inšpektor pri velikem županu ljubljanske oblasti s posebno okrožnico priporočil ravnateljstvom vseh srednjih in meščanskih šol ter učiteljišč, mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani in srezkemu poglavarju za ljubljansko okolico poset te prvič med Slovenci v tako velikem obsegu prirejene kulturne in gospodarske razstave. Sejmska uprava je znižala vstopnino šolski mladini za 70 odstotkov, če obišče razstavo v skupinah pod vodstvom učiteljstva.

* **Psi jamarji na ljubljanski razstavi.** Med pse jamarje štejemo lovske pse, ki jih uporabljamo za izganjanje lisic in jazbecev iz jam. Za ta posel sta najbolj prikladna jazbečar in terrijer. Obe pasmi imata več vrst

Poznamo tri vrste jazbečarjev, kratkodlakega, resastega in dolgodlakega. Po barvi pa jih delimo v črne, rjave, rdeče, tigraste in celo bele jazbečarje. Pri nas ni sicer videti mnogo jazbečarjev, ali vendar srečamo tu pa tam prav lepe živali. Upamo, da se bodo na razstavi 8. in 9.t. septembra t. l. zbrali vsi ti smrtni sovražniki lisic in jazbecev.

* **Ribe.** (Navodilo za okusno pripravo rib in zbirka erceptov, Ljubljana 1926. Izdala in založila tvrdka »Riba« v Ljubljani Str. 104) Romanski narodi dajo na dobro jed veliko več nego mi. Latinec je bil znameniti blagoslastnik in veščak v kuharski umetelnosti Apicius, po katerem se kuharska veda često naziva »Apicijeva umetnost«. Ob naši kuhinji so se mi Francozi večkrat pritoževali, da nudi prevelike kose in brez posebne izbere. Pariški jelovnik nas preseneča s svojo mnogoličnostjo. Ni čuda, če je glasoviti dobrojedec Brillat-Savarin, čigar obsmrtno stoletnico so praznovali baš letos, tako-le povedal o ljudski prehrani: »Usodo narodov vodi način, kako se hranijo«. Po tem geslu se ravna pričujoči priročnik, ki je edina specijalna kuharska knjiga za ribe v Jugoslaviji in nemara še kje drugod. Skrbno sestavljeno delce vsebuje celih 158 receptov po najboljših virih. Največ se seveda ozira na polenovko in slanika, ki sta pri nas najbolj znani ribi. Opozarjamo zlasti na št. 112 in 113: Ocvrta polenovka z vinom ter Zarebrnice iz polenovke. Izrazi so delali pisatelju dokaj preglavice ali veščí jezikoslovec je sijajno premagal tudi to težkočo. Vendar si ni dovolil preveč skovank: omenim le latvo (podolgast krožnik), pekev (ponev za pečenje), studenino (hladetina). Knjigo kar najtopleje priporočamo vsem kuharicam in sladkosnedežem. — K.

* **Legar v poplavljenih krajih.** V raznih poplavljenih krajih, zlasti v Belišču, se je pojavil legar že v znatnem številu slučajev. Zdravstvena oblast je pričela s cepljenjem seljaštva in delavstva, da se prepreči nadaljno širjenje bolezni.

* **V Savi utonil.** Pri kopanju v Savi je utonil v sredo pri Litiji 19 letni mesarski vajenec Josip Kraner. V družbi znancev je hotel preplavati globoko in deročo Savo, ki pa ga je kmalu potegnila v globočino. Visokošolec Mirko Andoljšek ga je skušal rešiti, kar pa se mu ni posrečilo. Trupla ponesrečenega mladeniča, ki je sin rudniškega poduradnika v Trbovljah še niso našli.

* **Novorojenček v kanalu brez glave.** Zagrebški občinski delavec Blaž Obradovič je našel v četrtek popoldne pri čiščenju kanala na Trgu N, 4 do 5 mesecev star moški embrio, toda brez glave. Izročil je plod mestnemu fizikatu.

* **Tifus v Valjevu.** V Valjevu se je pojavil trebušni tifus, kar je izzvalo med prebivalstvom veliko razburjenje. Prvi slučaj so opazili pred nekaj dnevi pri študentih geodetske akademije iz Beograda, ki že tri mesece prakticirajo v Valjevu v vodstvu katastra. Dosedaj je bilo prijavljenih že 12 slučajev, od katerih je eden končal s smrtjo. Sanitetne oblasti so ukrenile vse potrebno, da se ta nevarna bolezen ne razširi.

* **Mladenič s konji vred utonil.** Kakor poroča neki Zagrebčan, ki se je sprehajal ob Savi blizu Čateških Toplic, se je prošlo nedeljo pripetila tamkaj težka nesreča. K Savi se je pripeljal kmečki mladenič z dvovprežnim vozom in sicer na mestu, kjer se navadno kopajo konji in perejo vozovi. Pognal je konje predaleč v vodo, tako da je voz s konji vred izginil v savskih valovih.

* **Obsodba zaradi špijonaže.** Pred sodnim stolom v Osjeku se je predvčerajšnjim nadaljevala obravnava proti madžarskemu špijonu Ferenczu Seböku. Obravnava je bila proglašena za tajno. Obtoženec je bil obsojen na dve leti težke ječe.

* **Težka avtomobilska nesreča** Na vožnji od Sv. Ivana Zeline proti Varaždinu se je zgodila v četrtek težka avtomobilska nesreča. Avtomobil je vodil inž. Franjo Avramović, poleg njega pa je sedel inž. Lalić. Radi ostrega kamenja na cesti je počila na sprednjem kolesu pnevmatika. Ker je vozil avto s hitrostjo 70 km na uro, je bil sunek tako močan, da se je avto prevrnil in pokopal pod seboj inž. Avramoviča, ki si je pri padcu zlomil dve rebri in desno roko. Inž. Lalić je ostal na čudežen način nepoškodovan.

* **Tihotapska afera v Brodu na Savi.** V zadevi znane tihotapske afere v Brodu na je tamkajšnja carinarnica izdala odlok s katerim se tihotapci obsojajo na 9,371.037 Din globe in istotoliko carinske pristojbine. V slučaju nemožnosti plačila se denarna globa izpremeni v enoleten zapor. Za glavnega krivca Stjepana Zrnića, uradnika tovarne vagonov, bo globo morala plačati tovarna, ker se je svojedobno obvezala, da plača vso škodo, ki bi jo eventualno trpela država. Vsi udeleženci afere: Stjepan Zrnić carinar Šterk, zagrebški trgovec Albert Gaon in skladiščnik državne železnice Dušan Pilić so še vedno v sodnem zaporu.

* **Zdravnik okraden med vožnjo.** Dr. Martin Wolf, zdravnik iz Sevnice, je prijavil zagrebški policiji, da mu je neznan tat ukradel na kolodvoru v Stari Pazovi ob priliki ko je hotel stopiti v brzovlak za Zagreb, zlato uro z dvema pokrovoma in zlato verižico v vrednosti 5000 Din.

* **Žandarji aretirali državnega pravdnika.** Zanimiv dogodek je doživel te dni državni pravdnik dr. Andrej Parvang v Velikem Bečkereku. V poletni obleki je lovil ribe. Zalotili so ga orožniki in ga aretirali, ker ni imel legitimacije. Zvezanega so državnega pravdnika izročili sodišču, kjer se je zadeva uredila brez zapora. Proti orožnikom pa je uvedeno kazensko postopanje.

* **Štrajk v premogovniku Beltincu.** V premogovniku Beltincu pri Varaždinu so že pred tedni domači delavci stopili v stavko, ker jim je podjetje znižalo plačo za 20 odstotkov. Delavcem je po odbitku raznih prispevkov ostalo 16 Din dnevnega zaslužka. Uprava premokopa je te dni iz premogovnika Ivanpolje naročila več delavcev, ki naj bi pomagali zlomiti štrajk. Med štrajkaši in novodošlimi delavci je prišlo do spopada. Morala je intervenirati žandarmerija, ki je več delavcev aretirala in jih izročila sodišču.

Igrišče SK. Ilirije — Otvoritev Jesenske sezone. — Začetek ob 5. uri pop.

Nogometna tekma

SK. Viktorija (Zagreb) : SK. Ilirija (Ljubljana)

v nedeljo, dne 29. avgusta 1926. 6236 a

Predigra: SK. JADRAN : SK ILIRIJA rezerva ob 3·30 popoldne.

* **Reichherzer poneveril skupno nad 2 milijona dinarjev.** Preiskovalni sodnik v Osjeku je končal razpravo o aferi zagonetne smrti blagajnika Reichherzerja. Ugotovljeno je, da je Reichherzer poneveril skupno 2 milijona 130.000 Din in da je od te svote naložil 400.000 Din v tvornico za zamaške. Kje je ostali denar, še ni ugotovljeno. Proti Kirchlechnerju bo vložilo državno pravdništvo obtožnico radi roparskega umora. Glavna razprava se bo vršila koncem septembra meseca.

* **Otrok popil strup in umrl.** V Makarski pri Splitu je te dni sedemletni otrok v domači hiši popil strup in kmalu nato umrl. Oblast je odredila preiskavo, kako je otrok prišel do strupa.

* **Razbojniški napad na samotno hišo.** V dalmatinskem selu Tinju je bil te dni izvršen nenavaden razbojniški napad. V temni noči so hišo seljaka Bože Čuline vlomili zločinci, ki so imeli sivo uniformo z italijanskim pasom. Domačinom so ukazali, da se ne smejo premakniti iz sobe, ker bodo sicer takoj streljali. Vzeli so 46.000 Din v bankovcih ter 30.000 dinarjev v avstrijskih srebrnih kronah. Potem so pobegnili proti italijanski meji. Izsledovanje roparjev je ostalo brez uspeha.

8 septembra 1926.

Iz Ljubljane

u— Žrtev birokratizma. V Novem Vodmatu živi bivši topniški mojster V. R., ki je služboval pri Ubojnem slagališču v Ljubljani, v strašni bedi. Kot aktivni gažist naše vojske je dne 21. aprila 1921. v Logatcu razstreljeval municijo, izgubil na desni roki vse prste in vsled nenadne eksplozije oslepel za 80 odstotkov. Vojaška uprava ga je nato superarbitrirala in mu ustavila mesečno plačo s tolažbo, da prejme pokojnino in invalidnino. Siromak je res moledoval pri raznih oblastvih in po petih letih dosegel to, da njegova prošnja še vedno čaka na rešitev v ministrstvu za vojno in mornarico pod A. T. Br. 18.049/25 odnosno A. T. Br. 4168-26, on sam pa ni prejel še doslej niti pare. V. R. je bil ob prevratu na braniku Maribora pod generalom Maistrom. Dasi se je v službi poškodoval, je v skrajni bedi navezan le na miloščino sosedov in znancev, da reši pogina svojo gladno deco in tuberkulozno ženo, in to samo radi nesocijalnega birokratizma. Prosimo g. komandanta divizije, da blagovoli vsaj on s svojo avtoriteto pospešiti rešitev prošnje in izplačilo penzije.

u— Vidovičev klub v Ljubljani sporoča vsem interesentom, da prične s 1. septembrom 1. nov nižji tečaj Vidovičeve dopisne šole (privatne gimnazije). Isti dan prične tudi univerzalna desetmesečna šola za višjo žensko izobrazbo O obeh šola daje informacije klubov tajnik g. Vladimir Kravos, Ljubljana, Narodni dom. Pri pismeni informacijah je priložiti znamko za odgovor.

u— Redni letni občni zbor Slov. pevskega društva »Krakovo-Trnovo« bo v nedeljo, dne 5. septembra ob 9. dopoldne v gostilni g. M. Sokliča. Pred konjušnico z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

u— Člani Ljubljanske sadjarske in vrtnarske podružnice naj takoj naroče čebulice in perene pri g. Avgustu Bukovcu, Grubarjevo nabrežje 14. 1191

u— Drobiž policijske kronike Poleg dveh tatov je policija včeraj spravila v hladne zapore enega pijančka in neko Elizabeto radi vlačuganja. Pijanček bo tri dni zdravil svojega velikega mačka ob krunu in vodi. — Dva postopača sta ukradla nekemu gospodu psa z namenom, da bi ga kje vnovčila. — Stanko L. je hotel na vsak način preprečiti aretacijo neke ženščine, osumljene prostitucije. Ženščina je ušla, a on je naznanjen radi vmešavanja v poslovanje službenega organa. — Tone Tomač in Mica Jerom sta popivala in prepevala po gostilnah, dokler nista končno prijadrala v nočno kavarno v Kolodvorski ulici. Tu je Tone Tonač govoračil natakarju: »Vina gor! Denarje dol! Takega, ki ga pije sam papež v Rimu!« Konec... Tone in Mica sta bila brez denarja, zato sta morala na povabilo stražnika v zapor.

u— Dva nevarna tatova koles. V četrtek je policija imela izredno srečen dan v lovu na uzmoviče. Prijela je kar dva izurjena tatova koles: Jožeta Svetlina, ki je osumljen, da je ukradel Francu Gašperšiču kolo, vredno 2500 Din in Franceta Novaka, ki je ukradel Ivanu Hočevarju kolo, vredno 1500 Din.

u— Pogrešana. Že 9. t. m. je odšla 17 letna Marija Menihelj z doma svojih staršev, stanujočih v Zeleni jami št. 118. Pri odhodu je pripomnila, da gre na Gorenjsko iskat primerne službe. Od tega časa roditelji niso od nje prejeli nikakega sporočila. Boje se, da se mladi deklici ni primerilo kaj hudega. Ni izključeno, da je deklica postala žrtev kakih špekulantov. Od doma je odšla v čednem letnem kostumu. Je srednje velika in nosi dečjo frizuro.

u— Na cenen način do suknjiča. Jože Guzelj, ki je primerno ociganil tudi nekega dobrosrčnega Beograjčana za večjo svoto

OBLEKE

lastnega izdelka Vam nud 67

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

denarja, se je seznanil v bolnici z mladim Stankom Havličkom. Ko je zapustil bolnico je posetil pozneje Maksa Havlička na njegovem stanovanju, kjer je užival iskreno gostoljubje in prenočišče. Nekega dne je naprosil Maksa, da mu naj posodi očetov usnjati suknjič, vreden 500 Din in usnjato torbo vredno 150 Din, češ da gre v Kamnik po posli. Ni se več vrnil in suknjič je ž njim izginil...

Iz Maribora

a— Dr. Kukovec gerent Mestne hranilnice? Včeraj se je raznesla po mestu vest, da je imenovan g. dr. Kukovec za gerenta Mestne hranilnice v Mariboru, ker je bil upravni svet razpuščen. »Jutrov« dopisnik se je informiral pri nadzorni oblasti, kjer pa o tem ni bilo ničesar znano. Pač pa je dobil dr. Kukovec nedavno vprašanje od ministrstva za trg. in industrijo, ali bi sprejel mesto komisarja pri Mestni hranilnici v Mariboru. Danes je sporočil telefonsko v Maribor minister Pucelj, da je tozadevni odlok že podpisan v ministrstvu za trgovino in industrijo. Ker pa so komisarji denarnih zavodov vedno le državni uradniki, v mariborski Mestni hranilnici je n. pr. sedaj komisar srezki poglavar dr. Ipavic, gre očividno za imenovanje gerenta. Vsled tega odloka ministra za trgovino in industrijo dr. Krajača so postali mariborski radikali silno razburjeni, češ da so to mesto že davno zase reklamirali in zahtevali pri notranjem ministru. Baš zato so tudi sklicali javno zborovanje radi Mestne hranilnice, na katere smo čitali znano revizijsko poročilo, sedaj pa jih je vlada tako blamirala pred javnostjo

a— Otvoritev državne trgovske akademije v Mariboru. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 7. avgusta in sicer na predlog gospoda ministra za trgovino in industrijo je povišana dosedanja dvorazredna trgovska šola v Mariboru na stopnjo trgovske akademije. Državna trgovska akademija bo štiriletna. Letos se otvori samo prvi letnik, in sicer se bo vršilo vpisovanje v sredo, dne 1. septembra od 10. do 12. ure. Dijaki in dijakinje, ki so se že vpisali v prvi letnik, naj se ponovno zglase pismeno ali ustmeno pri ravnateljstvu, kjer se bo njih sprejem ponovno pregledal na podlagi njihovih izpričeval. Ravnateljstvo opozarja, da se sprejemajo na novo le še dijaki, ki so dokončali štiri razrede srednje ali meščanske šole, z odličnim ali prav dobrim uspehom, najmanje pa z dobrim uspehom. Vpisovanje v drugi letnik državne dvorazredne trgovske šole se bo vršilo dne 2. septembra od 10. do 12. ure prvi letnik državne trgovske šole se ukine radi ustanovitve akademije. Pričetek ponavljalnih izpitov bo dne 3. septembra ob 8 zjutraj. Pričetek pouka pa bo obenem s slovesno otvoritvijo trgovske akademije v pondeljek dne 6. septembra. Natančnejši podatki se nahajajo na deski ravnateljstva v šoli.

a— Česky klub v Mariboru prosiavi 75 leté narozeniny národního spisovatele buditele a básníka, Mistra Aloise Jiráska na přátelském večeru v sobotu dne 28. t. m. o 20. hod. v klubovych místnostech Národního domu proslovem p. ředitele K. Fischera. Zučastnete se v plném počtu!

a— Elektrifikacija Prekmurja, Ljutomera, Ormoža in Središča. Med falsko elektrarno in občinami Ljutomer, Ormož, Središče in Mursko Soboto so bile sklenjene pogodbe za elektrifikacijo teh krajev. Ker pa so se v nekaterih točkah pogodbe pojavili nedostatki, se je na pobudo in pod predsedstvom velikega župana dr. Pirkmajerja vršil v četrtek dopoldne sestanek vseh v poštev prihajajočih činiteljev, na katerem so se posvetovali zastopniki falske elektrarne, predstavniki prizadetih občin, oblastni referent za trgovino in industrijo in izvedenec gradbene direkcije. Na tem sestanku so se pogodbe ponovno proučile in so bila končno odstranjena vsa nesoglasja.

a— Gospodarsko gibanje. Po fuziji pivovarne Götz z ljubljansko družbo »Union« sta vstopila v upravni svet d. d. »Union« za Götzovo skupino g. Caligari, soprog vdove Götza v Gradcu, in višji drž. pravdnik dr. Mirko Graselli iz Maribora. Glavni vodja pivovarne Götz v Mariboru je postal sedaj g. Lešnik, medtem ko je imenovan dosedanji ravnatelj Götza g. Wagner za tehničnega vodjo vseh treh pivovaren v Ljubljani, Laškem in Mariboru. Kakor doznavamo, čuti gospodarsko tudi pivovarniška industrija v Sloveniji, ker se je konzum znatno zmanjšal.

a— Nemška posest v slovenskih rokah. K naši zadnji tozadevni vesti o prodaji gostilne Orovič v Mariboru nam poročajo, da je bila gostilna last ge. Orovič, ki je Slovenka, kar radevolje popravljamo.

a— Vlom. Pretekle dni so vlomili neznani storilci v gostilno Senica pri Mariboru. Prepilili so mreže na oknu kuhinje in odnesli razne jestvine, oziroma so se kar v kuhinji najedli. Nato so vdrli še v gostilniške prostore, kjer so si privoščili par litrov dobrega vina in najboljših cigaret. Odnesli so tudi nekaj perila. Ko so se dodobra okrepčali so poskušali svojo srečo še pri sosedu, vendar pa so jih domačini pregnali.

K čisti obleki
rabite čisto obutev
Moški 99·- Zenski 65·-
Otroški 49·-
Baťa

K beli obleki
kupite belo obutev
Moški 99·- Zenski 65·-
Otroški 49·-
Baťa

K platneni obleki
kupite platneno obutev
Moški 99·- Zenski 65·-
Otroški 49·-
Baťa

Iz Celja

e— **Porotno zasedanje.** Kakor že javljeno, se začne jesensko porotno zasedanje v ponedeljek, dne 30. avgusta. Poleg do sedaj javljenih slučajev, so razpisani še sledeči: 31. avgusta — Helena Banovšek (detomor), Marija Judež (detomor) in Vinko Zeme (tatvina); 1. septembra — Stanko Praznik (goljufija). Razpisana bosta še dva slučaja umora in en slučaj uboja; tudi zadeva rudarja Antona Krajška, ki je umoril v Trbovljah svojo ljubico Štefanijo Kralj, pride najbrž na vrsto.

e— **Vpisovanje na osnovnih šolah v Celju.** Vpisovanje na deški in dekliški osnovni šoli v Celju bo 1. septembra od 9. do 12. ure za ono deco, ki se do sedaj še ni vpisala v prvi razred, kakor tudi v višje razrede. K vpisovanju za prvi razred je prinesti s seboj krstni izpisek ali pa krstni list, ako je bil otrok rojen izven celjske župnije. Za vpis v višje razrede je potrebno samo zadnje šolsko izpričevalo. Dne 2. septembra bo ob 8. dopoldne otvoritvena služba božja v farni cerkvi. Mladina se zbere že ob 7.30 v osnovni šoli. Po maši bo konferenca obeh učiteljskih zborov. Redni pouk se prične dne 3. septembra.

e— **Tržni red za Celje.** Do uvedbe novega tržnega reda v Celju veljajo sledeče provizorične odredbe: Prodaja kmetijskih pridelkov, sadja, mleka in sličnega je dovoljena le na Glavnem trgu do 11. dopoldne. Prodaja krompirja in zelja na vozovih je dovoljena le ob tržnih dnevih pred mestnim magistratom do 11. dopoldne. Sadje na vozovih se sme prodajati le na Glavnem trgu pred Marijino soho do 17. ure. Ob 11. dopoldne mora prenehati prodaja na Glavnem trgu v vrstah in se mora trg na obeh straneh izprazniti, mesarji morajo ob 11. dopoldne stojnice odstraniti, le ob dnevih, ki so pred velikimi prazniki, kakor Velikonočjo, Binkoštmi in Božičem, je dovoljena stojničarjem prodaja mesa do 17. ure. Pranje stojnic na trgu je strogo zabranjeno.

e— **Celjani na beraški turneji.** Celjska »Nova doba« poroča: »Varnostne oblasti opozarjajo na dva postopača, ki se potikata po Sloveniji in beračita. Eden je brezposelni delavec Otmar Strašek, rojen Celjan, pristojen v Prevorje, drugi pa delavec Karel Lubej iz Celja, ki se klati okrog z neko tujo žensko, ki ima pri sebi dva otroka. Za delo jim sploh ni mar, najljubše jim je prositi za podporo.« Temu moramo pripomniti, da je pri nas veliko takih postopačev. Dobro bi se bilo malo pobližje zanimati za one postopače v Celju, ki nimajo nikoli nobenega dela, ne rednega posla in zaslužka, ki pa vendar dobro živijo na stroške drugih in so lepo oblečeni ter se prištevajo sami k boljšim ljudem. Vse take in enake ljudi bi bilo potrebno javno žigosati, prosili bi samo celjsko policijo da bi nam večkrat in rade volje postregla z novicami, kar je le v korist javnosti.

e— **Človeško okostje so našli** na dvorišču starega okrožnega sodišča v Celju pri razkopavanju. Okostje, katero ni popolno, so zagrebli na pokopališču. Starost okostja ni dognana.

e— **Strogo je zabranjeno** puščati na trgu prazne vozove. Prodajalcem južnega in domačega sadja, sladkarij in sličnih predmetov, ki prodajajo te stvari na stojnicah na Glavnem trgu, je dovoljeno prodajati ob delavnikih od 1. aprila do 30. septembra do 19. ure, od 1. oktobra do 31. marca do 17. ure, v nedeljah in praznikih pa celo leto samo do 12. ure. Pečenje in prodaja kostanja je dovoljena samo osebam, ki imajo za to od mestnega magistrata izdano dovoljenje in to le na odkazanem prostoru do 20. ure. Prestopke kaznuje mestni magistrat z denarnimi globami do 500 Din oziroma s primerno zaporno kaznijo.

e— **Sport.** Danes, 28. t. m., je na Glaziji lahkoatletski trening za vse lahkoatlete. Udeležba je obvezna. — Načelnik SKC. — V nedeljo je tekma med državnim prvakom »Gradjanskim« in Celjsko Atletiko.

Iz Trbovelj

t— *Dela okrajnega zastopa.* V Trbovljah in v Hrastniku se okrajni zastop močno trudi, da preustroji zanemarjene ceste in jih usposobi za promet, ki je tam zelo živahen. Na več mestih gradi celo podzidke in širi cestno širino.

t— *V Trbovljah* manjka že teden dni sem vedno po par ur praznih vagonov za nalaganje premoga. Vzrok, pravijo, je ta, ker je morala naša država več sto vagonov, katere je imela izposojene od Avstrije, te dni vrniti. Včeraj je manjkalo vagonov 8 ur, kar povzroča rudniku veliko škodo, ker mora premog kljub naročilom po nepotrebnem deponirati.

t— *Ureditev pokojnin rudniškim nameščencem.* Društvo rudniških nameščencev v Trbovljah nas prosi za objavo sledečih vrstic: V številki 195. od 26. t. m. je priobčilo «Jutro» pod naslovom «Ureditev pokojnin rudniškim nameščencem» napačne informacije. Naš delegat za občni zbor Pokojninskega zavoda je na sestanku rudniških nameščencev v Trbovljah dne 15. t. m. podal poročilo o letošnjem občnem zboru Pokojninskega zavoda v Ljubljani in o stanju na tem zavodu sploh in povedal med drugim, *da ima zavod 51 milijonov dinarjev premijskih rezerv*, ne pa, kot je referent v časopisni notici trdil, *da ima zavod 51 milijonov dinarjev gotovine in da ima še poleg te gotovine v svojih poslopjih veliko premoženje.* Dalje nam ni znano o kakem stremljenju, da naj se neha plačevati v Bratovsko skladnico odnosno, da bodo rudniški nameščenci zahtevali od Bratovske skladnice izplačilo že vplačanih prispevkov

Naši onstran granic

p— *«Fuori i barbari!»* (Ven z barbari!) tako je zakričal lansko jesen v videmskem tedniku «Camicia Nera» te dni opetovano imenovani prof. Cavalotti, ki je fašistovski zaupnik za drugorodno cono. Potem, ko je preiskava dognala, da ni bilo na pokopališču v Vrtojbi nobene oskrumbe grobov, je zarjul Cavalotti in govoril o onečaščenju mrtvih iz sovraštva do živih. Po njegovih možganih se je dejanje popolnoma ujemalo z nečisto duševnostjo onih bar barov, ki so našli Italijani uključene v meje. Cavalotti je takrat zahteval, da se morajo takoj odpraviti središča propagande in ščuvanja, prepovedati slovensko časopisje, razpustiti občine, odpustiti uradnike, učitelje in duhovnike, na koncu pa je nasvetoval koloniziranje na rimski način in prisilno bivališče odgovornih kolovodij. Mož s tako mentaliteto je fašistovski zaupnik za drugorodno cono. Precej lanskega videmskega duha je tudi v letošnjem njegovem goriškem situacijskem poročilu.

p— *Italijanska oblast ne mara slovenskih romarjev.* Nad tisoč romarjev iz Slovenije je hotelo posetiti v nedeljo 29. t. m. Svetogoro. Italijanska oblast pa ni dala na dotično ljubljansko vlogo odgovora in tako je romanje odloženo na boljše čase. Pot slovenskih romarjev pa je bila zelo lepo načrtana. Pripeljali bi se bili v soboto okoli 2. pop. v Trst, tam bi čakali v vročih vagonih večera in v temi okoli 7. ure bi jih odpeljali čez Kras in mimo Gorice pod Svetogoro, kjer bi izstopili in takoj po noči morali oditi gor do svetogorskih prenočišč. Drugi dan so hoteli romarje takoj popoldne zbasati v vlak proti Podbrdu. Italijanski patri na Svetigori niso zadovoljni radi tega, ker so pričakovali od vrlih slovenskih vernikov veliko darov kljub vsem izpremembam!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 27. avgusta 1926 — Višina barometra 308.8

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine: ob opazovanju	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	763·4	15·7	85	mirno	2		
	8.	763·0	17·4	80	WNW 0.5	7		
	14.	764·0	22·7	64	SE 5	8		
	21.	766·5	19·4	71	SE 3	8		
Maribor	8.	76[illegible]·6	18·0	84	E 7	10		
Zagreb	8.	763·4	21·0	78	NE 7	1		
Beograd	8.	762·0	21·0	80	mirno	0		
Sarajevo	8.	763·0	18·0	71	mirno	0		
Skoplje	8.	762·3	21·0	47	mirno	0		
Dubrovnik	7.	761·5	19·0	83	mirno	0		
Praga	7.	765·9	12·0	—	WNW 7	5		0.4

Povprečni barometer v Ljubljani je višji kot včeraj za 1·5 mm.

Solnce vzhaja ob 5·15 zahaja ob 18·47 luna vzhaja ob 21·20 zahaja ob 09·52.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Menjajoče se oblačno; ne bo več tako lepo. **Tržaška vremenska napoved za soboto:** Zmerni in šibki vzhodno - severovzhodni vetrovi. Nebo pretežno jasno. Temperatura od 20 do 29°. Morje nekoliko vznemirjeno.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje u. o. dne 25. VIII. 1926.)

Sporoča se Mo Maribor in Celje, da se vrši redni občni zbor obeh Mo v nedeljo dne 12. septembra ob 9.30. Naprošata se oba Mo, da pripravita pripraven lokal, kar naj se sporoči LNP-u in v poštev prihajajočim klubom. Delegat LNP. za Celje g. Kuret ter revizor ing. Debelak, za Maribor se bo še določil delegat, revizor g. Samuda.

Z ozirom na odstop g. Dorčeca kot I. pod predsednika se kooptira na to mesto g. Kunaverja, a v k. o. g. Pipp Iv. namesto odstopivšega g. Škofica.

Naproša se predsednik SK Reke, da se udeleži prih. seje u. o. v sredo dne 1. IX. ob 21. ter naj prinese seboj potrdilo o vloženih klubskih pravilih.

Sprejme se za začasnega člana LNP-a SK Sostanj (Soštanj).

Sporoča se ASK Primorje, da se ne bo dovolilo igr. A. Pečniku nastop za novi klub dotlej, dokler ne poravna članske obveznosti napram svojemu bivšemu klubu.

Tajnik I.

(Iz seje p. o. dne 25. VIII. 1926.)

Pozivajo se klubi LNP., da opozore svoje člane igralce in funkcijonarje, naj ne povzročajo pri tekmah nikakih incidentov, ker se bo proti njim postopalo kakor proti sodelujočim igralcem, tudi če ne bodo pri tekmi nastopili.

Pozivajo se novoprijavljeni ljubljanski klubi SK Krakovo, SK Panonija in SK Reka, da predlože takoj svoje člane na predpisanih tiskovinah LNP-u v verifikacijo.

Tajnik II.

•

Del v petkovi številki objavljenih službenih objav je bil po pomoti natisnjen v sokolski rubriki. Radi tega objavljamo ta del sedaj v sportni rubriki. Dotični odstavek se glasi: Žrebanje je izpadlo sledeče:

Celjsko okrožje: I. kolo: Atletiki : Soštanj, Celje : Red Star; II. kolo: Celje : Soštanj, Atletiki : Red Star; III. kolo: Atletiki : Celje, Red Star : Soštanj.

Prvo kolo prv. tekmovanj v mariborskem in celjskem okrožju prične v nedeljo dne 26. IX. 1926, a vsako naslednjo nedeljo se odigra po eno kolo.

Hazena Ilirije v Murski Soboti

Nedavno smo poročali, da je hazena družina SK Ilirije med tekmo proti SK Mura, ki jo je izgubila z 8 : 5, odstopila, kar je v ostrem nasprotju s pravili. Kar se fiče ljubljanskim sportnicam od SK Mure izročenih cvetlic, doznavamo, da so jih Ljubljančanke pustile pri svojem naglem odhodu nehote na igrišču, ne da bi bile hotele s tem žaliti hazenašic SK Mure.

Tudi odbor Ilirije se je na svoji zadnji seji bavil s tem nastopom svoje hazene družine ter v tej zadevi sprejel sledeči sklep:

«Odbor graja ponašanje svoje hazena družine v Murski Soboti vsled predčasnega odhoda iz igrišča, pa naj je bilo postopanje sodnikovo še tako krivično, ker se to protivi sportni disciplini in sportnim pravilom.

SK Ilirija stoji slejkoprej brez ozira na levo in desno na strogo korektnem stališču v sportnem življenju ravnajoč se točno po sportnih pravilih in varujoč sportno disciplino. Kakor zastopa to svoje edino pravilno stališče na zunaj, toliko bolj strogo zahteva to od svojega članstva in od svojih sekcij.»

Z zadoščenjem pozdravljamo ta sklep odbora SK Ilirije, ki kaže, da hoče vrhovni forum SK Ilirije vsekakor vzpostaviti sportsko disciplino med svojim članstvom.

Z vso zadevo se bo moral baviti seveda še hazenski podsavez, ki bo, kakor upamo, postopal proti krivcem strogo po pravilih, da s tem za bodoče prepreči take nedisciplinirane nastope, ki samo odbijajo občinstvo od sporta, čigar razvoj je v veliki meri odvisen od njega.

Nogomet v Novem mestu. V nedeljo dne 22. t. m. je igral tukajšnji sportni klub Elan prijateljsko nogometno tekmo z dijaškim sportnim klubom iz Ljubljane. SK Elan je zasluženo zmagal z 2 : 0 (0 : 0). Huda vročina je zelo vplivala na igralce ter se je igra razvila šele v drugem polčasu, v katerem so bili domači v znatni premoči. Zelo dobra je bila obramba na obeh straneh. Sodnik objektiven. Gledalcev malo.

Kolesarski in motociklistični klub Ilirija poziva člane kluba, osobito vse dirkače na klubski sestanek pri Novem svetu (klubski lokal) v soboto, dne 28. t. m. ob 8.30 zvečer radi razgovora dirke za prvenstvo Slovenije. Obenem se vrši poslovilni večer povodom odhoda dosedanjega klubovega tajnika g. Vinko Bara.

Kolesarska dirka «Peruna», odsek Slov. Bistrica. Radi slabega vremena se je napovedana kolesarska dirka Slov. Bistrica-Konjice-Loče-Poljčane-Slov. Bistrica preložila na nedeljo dne 29. t. m. ob 2. uri popoldne. Po dirki bo v gostilni pod «Skalco» vrtna veselica, katere se udeležijo tudi kolesarji iz Maribora in Ptuja.

Jesenska dirka v Ljutomeru. Kakor običajno, se vrše tudi letos jesenske dirke Kola jahača in vozača v Ljutomeru, in sicer v nedeljo, dne 29. VIII. Na vsporedu so: 1. enovprežna dirka za 3letne konje; 2. enovprežna heat-vožnja za 4- do 12letne konje; 3. dvoprežna dirka handicap za trileine in starejše konje. Začetek ob 14. uri. Kdor se zanima za kasački sport in hoče spoznati konje znamenite ljutomerske kmetske reje, temu se nudi dne 29. t. m. najlepša prilika. Železniške zveze na vse strani so ugodne.

Motoklub «Slovenija». Vsi funkcijonarji, ki sodelujejo pri klubski kvalitetni vožnji v nedeljo, dne 29. t. m., se naprošajo, da se udeleže zadnjega sestanka, ki se vrši danes, t. j. 28. t. m. točno ob 6. zvečer v klubovem lokalu pri Mikliču. Vozači, ki se še niso prijavili h kvalitetni vožnji, se pozivljajo, da to store čimpreje. Prijave se sprejemajo do 28. t. m. do 6. zvečer pri Mikliču. Darila so razstavljena v izložbi pri Magdiču. — Odbor.

ASK Primorje (Hazena sekcija). Danes, ob 18.15 trening za sledeče igralke: Hauptman, Kramer II, Čergonja, Kump, Modic I, Sever, Rupelj, Podboj II, Jerina, Vatovec, Sajovic, Modic II, Kačič II in I, Vidic II. — Načelnik.

Kolesarska sekcija ASK Primorje vabi svojo člane dirkače na sestanek danes ob 19. uri v restavraciji «Uran». Važno. — Načelnik.

Darujte za dijaške kuhinje

Gospodarstvo

Nezadostne davčne olajšave za nove hiše

Te dni se je v Beogradu zopet vršila seja davčnega odbora, ki je obravnavala hišni davek (zgradarino). Po novem zakonskem načrtu je določena za pritlične zgradbe le petletna davčna prostost. Enonadstropne hiše bodo po tem načrtu oproščene glede pritličja pet let, glede prvega nadstropja pa deset let, dvonadstropne glede pritličja enako pet let, glede prvega nadstropja tudi deset let, a glede drugega nadstropja 15 let. Veljala pa ne bo po novem zakonu prostost za doklade.

S tem bodo siromaki najbolj udarjeni, dočim dobe nekoliko večje olajšave oni, ki si lahko privoščijo več nadstropij.

Nove hiše so dobivale do konca l. 1925. petnajstletno, osemnajstletno in celo petindvajsetletno davčno in dokladno prostost. Za hiše z manjšimi stanovanji je bila določena največja, to je petindvajsetletna prostost. Kakor znano, se uredba o teh olajšavah iz neznanih razlogov za letos ni podaljšala.

Oni, ki si grade hiše sedaj, bodo prosti državnega davka po zakonu iz l. 1911. samo šest let, doklade, vojni pribitek s 30odstotnim linearnim pribitkom in invalidnim davkom vred pa bodo plačevali ves čas takoj s prvim letom.

Čim bo stopil v veljavo zakon o izenačenju neposrednih davkov, se bodo uporabljale za zgradbe, zgrajene po uveljavljenju tega zakona, nove gori označene olajšave, ki so sicer za nadstropja večje kakor za pritličja, vendar pa tudi nezadostne. Vrhu skrajšane dobe bo po novem zakonu, kakor rečeno, veljala prostost samo za državni davek, ne pa za doklade in invalidski davek, ki so glavno breme. Takšna hišnodavčna politika je skrajno kratkovidna, da ne rabimo hujšega izraza, in pomenja uničenje gradbene delavnosti in podaljšanje stanovanjske krize. Kdo bo imel od tega koristi, ako se gradbena delavnost mahoma prekine?

Davčni odbor še to lahko popravi in uredi tako, da bo davčna prostost, veljavna do konca l. 1925., podaljšana še za nekaj let. Saj vendar ne odločajo o tem ljudje, ki so jim razmere v naši državi španska vas.

Ugodna sadna letina v Prekmurju

Zadnji topli dnevi nam dajejo upanje, da bo letošnja sadna letina v Prekmurju zelo dobra. Poleg hrušk in jabolk so osobito češplje dobro obrodile. Ljudstvo pričakuje kupcev.

Lanska kupčija s sadjem je bila precej živahna. Izvozilo se je samo iz okoliša Dolnje Lendave nad 20 vagonov raznega sadja. Cene bi bile lahko boljše, če ne bi nastopali razni nepoklicani in nesolidni mešetarji, ki so potem oddajali blago trgovcem. Nekateri trgovci so utrpeli veliko škodo, ker so od prekupcev kupili mačko v žaklju — slabo nezrelo mešano sadje, ki je na vožnji pognilo. Škodo si povzročijo kupci pogosto tudi s tem, da vzamejo za nakupovalce ljudi, ki nimajo najmanjšega pojma o sadju, a še manj o nalaganju in sortiranju. Pisec teh vrst je bil priča, ko so nalagali med prva septembrska jabolka zelenega mašancgerja. Ti ljudje so pač gledali samo na to, da jim je trgovec izplačal provizijo od kilograma. Mnogi so se pa že v naprej brez pare v žepu pogodili za ceno jabolkom pri kmetu in nato oddali blago trgovcu z velikim dobičkom.

Trgovci in kmetovalci iz krajev, kjer letos ni obrodilo sadje, pridite sami k našemu kmetu, kjer lahko po zelo ugodni ceni nakupite sadja za shranitev ali za mošt. Tudi češplje vas bodo zadovoljile.

Kot nakupovalcev pa se poslužujte kmetov samih in ne mešetarjev. Za informacije glede cen ter vrst blaga so vam naši ekonomi vedno na uslugo. Tudi učiteljstvo bo gotovo rade volje pomagalo s pojasnili, da se s tem pospeši izvoz.

Hmeljska poročila

Žatec (ČSR), 26. avgusta. Živahno nakupovanje. 2800—3200 Kč za 50 kg (93 do 106 Din za 1 kg).

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.). Pšenica: baška, 2 vagona 260; baška, Novi Sad, 3 vagoni 260; sremska, Stara Pazova, 1 vagon 260; baška, 62 kg, 2 vagona 255. Oves: sremski, 2 vagona 142.50. Moka: baška, «0», 1 vagon 445; baška, «6g», 1.5 vagona 447.50; baška, «5», 1 vagon 352.50. Otrobi: brez vreč, 1 vagon 85. Tendenca nespremenjena.

Svinjski sejem v Mariboru (27. t. m.). Dogon 297 svinj, 2 ovci. Povprečne cene: prasci, 5—6 tednov stari 50—100, 7—9 tednov stari 125—150, 3—4 mesece stari 250—320, 5—7 mesecev stari 420—450, 8—10 mesecev stari 520—580, 1 leto stari 1000—1200 Din; kg žive teže 1—12.50, kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 138 svinj. Kupčija srednja. Cene prascem padle.

Dunajska borza za kmetijske produkte (26. t. m.). Položaj nespremenjen. Le rž se je dalje podražila. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 37.50 do 39; rž: marchfeldska 26.50—27, ostala 25.50—25.75, madžarska 27—27.50; ječmen: I. 34—38; turščica: 25—26; oves: madžarski novi 24.50—25.50.

Dunajski živinski sejem (26. t. m.). Goveda: Dogon 692 glav; od tega 425 iz Jugoslavije. Cene kakor v pondeljek. — Svinje: Dogon 1464 komadov. Promet na bazi cen v torek. Za kg žive teže notirajo: mesne svinje 2.05—2.60, debele 1.85—2.10 šilinga.

= **Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Turčijo.** Iz Beograda poročajo, da se bodo v kratkem začela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Turčijo. Pogajanja se bodo vršila v Angori ali pa v Carigradu.

= **Stanje bančnih zavodov v Sloveniji koncem l. 1925.** Po poročilu Društva bančnih zavodov v Sloveniji za l. 1925., je bilo v Sloveniji 31. decembra 1925. 13 central bančnih zavodov in 6 podružnic izvenslovenskih bank. Med domačimi zavodi ima največjo vplačano delniško glavnico Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, in sicer 49,999.950 Din; potem sledé: Trgovska banka v Ljubljani s 15,000.000 Din, Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani z 12,500.000 Din, Zadružna gospodarska banka v Ljubljani z 12,000.000 Din in drugi. Najmanjšo delniško glavnico ima Zadružna banka v Ljubljani, in sicer 200.000 Din. Največjo dividendo je plačala Prva hrvatska štedionica (centrala v Zagrebu) z 20 odstotki, najnižjo pa Prekmurska banka v Murski Soboti in Obrtna banka v Ljubljani s 5 odstotki. Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Zadružna gospodarska banka v Ljubljani in Celjska posojilnica so izplačale 10odstotno dividendo.

= **Resolucija konference o jadranski železnici.** V Beogradu se je vršila, kakor znano, te dni konferenca o jadranski železnici. Sprejela se je resolucija naslednje vsebine: «Interesi naših gospodarskih krogov brezpogojno zahtevajo, da se izgrade jadranska pristanišča ter se zvežejo z zaledjem, ker je samo tako mogoče, da se sistematično dvigne naša trgovina in s tem celokupno naše gospodarstvo. Glede na to, da se izvršitev tega programa ne sme dalje odlašati in ker vložena ponudba za zgradbo železniške proge Pančevo - Beograd - Split, odnosno Bačka - Palanka - Sarajevo - Split omogoča, da se v razmeroma kratki dobi izvrši glavni del tega programa, predlaga konferenca kraljevi vladi, da stori vse potrebno za izvedbo načrta. V današnji dobi, ko je nam nemogoče, da bi z lastnimi sredstvi gradili železnice in ko so prilike na svetovnih denarnih tržiščih take, da težko najdemo investicijske kredite za naše potrebe, prosimo vlado, da ne izpusti te prilike in ne oškoduje našega gospodarskega preporoda.»

= **Reklama na ljubljanski pokrajinski razstavi.** Reklamne deske tvrdk, ki razstavljajo na razstavi, so oproščene reklamnega davka, če izobesijo svoje reklame na paviljonu, v katerem razstavljajo. Za reklamne deske tvrdk, ki ne razstavljajo, pa se plača samo ena desetina normalne takse, to je 15 dinarjev za kvadratni meter, če so te reklame nameščene v notranjosti razstavišča. Uprava Ljubljanskega velesejma opozarja tvrdke na to ugodnost. Odškodnina za namestitev reklamne deske je malenkostna. Natančnejše informacije se dobe v uradu velesejma. V okviru razstave bo prirejena cela vrsta špecijalnih razstav, ki bodo privabila veliko število interesentov. Zato bo ta vrsta reklame zelo uspešna.

= **Za pospeševanje izvoza hmelja.** Na izvozni anketi 21. t. m. v Beogradu, katere so se udeležili, kakor smo že poročali, zastopniki vseh važnejših gospodarskih korporacij in organizacij, je tajnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Mohorič med drugim povdarjal glede hmelja potrebo čim prejšnjega sklepa ugodnih pogodb z Anglijo, Francijo, Belgijo in Španijo, da se omogoči dostop našega hmelja na ta tržišča.

= **Odprava konkurza.** Konkurz, razglašen o imovini Pongraca Traunčkarja, trgovca v St. Ilju pod Turjakom, je odpravljen, ker se je sklenila prisilna poravnava.

Borze

27. avgusta.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 75.5, Vojna škoda 295—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 193—195, Ljubljanska kreditna 170—0, Merkantilna 90—0, Praštediona 866 do 870, Slavenska 50—0, Kreditni zavod 165 do 175, Strojne 110—110 (110), Vevče 108—0 Stavbna 55—65, Šešir 103—0. — Blago: Zaključek: bukovi plohi, obrobljeni, od 27 do 100 mm, I., II., fco meja, 1 vag. 775—775 (775). Povpraševalo se je po smrekovih in jelovih hlodih ter lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v poljskih pridelkih brez povpraševanja.

ZAGREB. Bančne vrednote so se trgovale po nespremenjenih tečajih. Od industrijskih vrednot so bili zaključeni Gutmann po 260, Slavonija po 34, Šećerana Osijek po 370 do 375. Vojna škoda se je trgovala na včerajšnji višini. Za ultimo t. m. je bila zaključena po 298.5, a za ultimo septembra po 301. — Na deviznem tržišču je bilo danes prilično zasebnega blaga. Vobče se večji dotok privatnega blaga opaža že več dni. Tendenca je nekoliko oslabela ter so nekatere devize zabeležile padec, tako London, Praga, New York. Skupni devizni promet je znašal 5.5 milijona dinarjev. Mednarodno je oslabela Italija, in sicer v Curihu od 17.01 na 16.90. Pariz se je v Curihu spustil od 14.825 na 14.81, kar je brez pomena. V Zagrebu so notirale devize: Dunaj izplačilo 799.25 do 803.25, ček 799.15—803.15, Berlin izplačilo 1350.91—1354.91, Budimpešta 0.07944 do 0.07984, Italija izplačilo 184.9—186.1, London izplačilo 275.125—276.325, New York kabel 56.675—56.975, ček 56.462—56.762, Praga izplačilo 167.71—168.71, Švica izplačilo 1094.513—1098.513; efekti: bančni: Eskomptna 100—100.5, Poljo 15—15.5, Sveopća 101—102, Hipo 56—56.5, Jugo 92—93, Ljubljanska kreditna 165—170, Praštedionа 865—867.5, Litorale 0—7, Slavenska 50—52; industrijski: Eksploatacija 10—12, Drava zaključek 250, Šećerana Osijek 365—375, Isis 51—54, Gutmann 255—260, Slaveks 140 do 145, Slavonija 33—33.75, Trbovlje 365—370, Vevče 108—0; državni: investicijsko 75 do 75.5, agrarne 40.5—41, Vojna škoda promptna 298—299, za avgust 298.5—299, za september 300—301, kasa 297.5—298.

BEOGRAD. Devize: Dunaj 800.5 do 800.75, Berlin 1352—1353, Bruselj 159—161, Italija 186—186.75, London 275.65—275.7, New York 56.63—56.66, Pariz 163—164.5, Praga 168.1—168.15, Švica 1095.75—1096.25.

CURIH. Beograd 9.125, Berlin 123.475, New York 518.25, London 25.15, Pariz 14.81, Milan 16.90, Praga 15.35, Budimpešta 0.007245, Bukarešta 2.525, Sofija 3.78, Varšava 57.25, Dunaj 73.09.

TRST. Devize: Beograd 53.75—54.25, Dunaj 430—437, Praga 90.25—90.75, Pariz 86.50—87.25, London 148.25—148.75, New York 30.50—30.65, Curih 588—595, Budimpešta 0.0425—0.0430, Bukarešta 13.50—14.50; valute: dinarji 53.25—54, dolarji 30.25 do 30.50.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4595 do 12.9525, Berlin 168.35—168.85, Budimpešta 99.01—99.31, Bukarešta 3.415—3.435, London 34.305—34.405, Milan 23.08—23.18, New York 706.55—709.05, Pariz 20.24—20.34, Praga 20.93—21.01, Sofija 5.10—5.14, Varšava 78.25 do 78.75, Curih 136.37—136.87; valute: dinarji 12.51—12.57, dolarji 704—708.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.47, v Berlinu 7.39, v Londonu (popoldne) 274, v New Yorku (26. t. m. po borzi) 1.77.

Iz življenja in sveta

Predzgodovinska abeceda

V francoski vasi Glozelu blizu toplic Vichy je E. Fradin odkril na svojem polju naselbino in jo sedaj z dr. A. Morletom popisal v treh snopičih (Nouvelle station néolithique). Najprej je zadel na ploskast grob jajčaste oblike, tlakovan z velikimi žoltkastimi opekami, delanimi na roko. Tu je ležalo dokaj orodja iz sekanega ter uglajenega kamena, iz peščenca, gline in stekla. Najbolj zanimivo je opeka z napisi, številnimi, raznolikimi urezanimi znamenji. Seveda so prehistoriki že našli znake, začrtane na kosti ali rogovje severnega jelena iz konca paleolitske dobe. Ali v Glozelu, trdita pisca, imamo resnično ideografsko abecedo, ki prehaja v zlogovno. Začenši z grafičnimi simboli ali ideogrami so Glozelci združili slikanje zvokov s slikanjem idej ter upodabljali z raznimi skupinami druge besede, katerih zvok je sestajal iz izreke tega ali onega znaka (silabizem). Da imamo pred seboj res zlogovanje, se razvidi iz omejenega števila črk (90), medtem ko so predmeti in misli v neomejenem številu. Pismenk je še vedno preveč za čisti alfabetizem, dokaj premalo pa za ideografizem. Sklepati smemo, da sta tu še oba sistema pomešana: precej znakov vsebuje še ideografsko veljavo. Razvoj je v teku, pa ni še zaključen.

Kaj pa pomenijo znaki? To se ne ve. Čemu so podobni? Posamezni ničemur, drugi so taki-le: O, H, L, T, X, 4, I, p, A, W, itd.

A Morletu je prišlo na um, da je primerjal znamenja glozelske abecede s hjeratskim in feničanskim alfabetom (na Rougéjevi razpredelnici), in tako dognal številne naličnosti s feničansko (ne pa s hieratsko) azbuko. Neolitska glozelščina utegne biti deblo, iz katerega so pognale sredozemske pisave. Šega pa v početek neolitika, ko je še tod živel severni jelen, prav dobro vrezan v glozelskih pomnikih, ko je človek pričenjal likati kamen, namesto da bi ga samo kalal.

Glozelska pismena se torej ne dado razbrati, vsaj za zdaj ne. Vendar pa so kljub svoji neumljivosti zelo zanimiva, saj pričajo o izdelku poglavitnega človeškega izuma. Prazgodovina je zares izredna glede iznajdljivosti in človek je kazal že v početku ves svoj um. Rémy de Gourmont je imel prav, razglasivši svoje načelo intelektualne stalnosti.

H. V.

Orgije indijskega princa

Indijska vlada stoji zopet pred neprijetno afero. Raziskovati mora namreč pritožbe svojih podložnikov, prebivalcev državice Idar, ki so poslali guvernerju v Bombayu peticijo, v kateri tožijo idarskega maharadžo Sira Daulata Singhija radi orgij, ki jih je uprizarjal s svojimi pivskimi tovariši in konkubinami v templju.

Pritožbe se opirajo na zapriseženе izjave svečenikov, ki zatrjujejo, da je mahardža izpremenil glavni tempelj državice Idar v pravcato javno hišo. Bil je tako brezumen, da ni prirejal le plesov razgaljenih žensk, temveč je razdejal tudi kipe in slike bogov ter se je dal sam oboževati od Evinih hčera. Da pa bi kril stroške, katere si je nakopaval s svojim razsipnim življenjem, je maharadža pritiskal svoje davkoplačevalce s štirikratnimi davki. Poleg tega je nepretrgoma zalezoval žene in hčere svojih podložnikov, kar je zanetilo v dušah prebivalstva tolik odpor, da zahtevajo red od bombayskega guvernerja.

Buren incident v sedmograškem kopališču

V sedmograškem kopališču Szovata se je primeril pred dnevi kaj mučen incident. Na zahtevo rumunske kraljice se je vršil koncert v dobrotvorne svrhe in na koncertu je nastopila operetna primadona Ilka Palmay. Ob spremstvu ciganske muzike je pela francoske, nemške in madžarske kuplete ter je zaključila svojo produkcijo s čardašem.

Kraljica Marija, ki je bila osebno navzoča, je bila s programom zelo zadovoljna in je subreti navdušeno ploskala. Tudi ostalo občinstvo je pevko pozdravljalo. Čim pa je kraljica zapustila dvorano, je nastal velik hrup. Poveljnik rumunske siguranze (t. j. policije) je planil pokonci in zahteval od pevke pojasnila, kako more biti tako drzna in peti v Rumuniji izzivalne madžarske pesmi. Nato je pristopil k prvemu goslaču ter ga oklofutal. Ciganovi tovariši pa, katerim je raditega dogodka zavrela kri v žilah, so vrnili policijskemu uradniku z deseterimi obrestmi: prijeli so ga, ga premlatili in potem, ko se mu je ohladila kri, vrgli na prosto.

Obrt, ki poleti zelo dobro nese

Na levi: Prodajalec ledenih pijač v Kairu; na desni: carigrajski limonadar.

Poletje in komarji

Letošnje vlažno poletje nam je poleg infekcijskih bolezni in številnih drugih nadlog prineslo tudi veliko število komarjev. Ponekod so se tako razmnožili, da delajo življenje ljudem skoro nemogoče. Niti velika mesta se jih ne morejo ubraniti. Komarji prodro celo v najbolj zavarovane prostore, ki leže daleč od močvirij in pikajo uboge nedolžne žrtve.

Vsak človek ni v enaki meri občutljiv za komarjevo nadlego. Nekateri trpe več, drugi manj. Kakor rečeno pa povzročajo naval teh nadlegovalcev vremenske razmere, proti katerim je človek žal brez moči.

Letošnje na komarjih bogato poletje je vzpodbodlo marsikaterega kemika, da je začel iskati sredstev za uničevanje te zalege pa tudi lekov zoper komarji pik. Sredstvo, ki bi bilo splošno učinkovito, pa se doslej ni našlo. Zato si ljudje pomagajo z zapiranjem oken pri nastopu somraka, drugi zopet izganjajo komarje s prepihom ali pa jih pobijejo s prti in cunjami. Vendar vse to skupaj ni posebno uspešno. Da, žrtve komarjev so šle tako daleč, da so začele v boju zoper komarje uporabljati tudi razprašilnike. Drugi zopet uporabljajo nageljevo olje. Vendar pa so najzanesljivejši leki, katere uporablja človek potem, ko je bil že opikan, salmijak, ocetnokisla glina ter mešanica glicerina, mentola in špirita.

Bombni atentat na banko

Iz Pittsburga poročajo, da se je v tamkajšnji Farmers Deposit and Savings bank predstavil pri blagajni neki preprosto oblečen mož, ki se je izkazal pri blagajni s čekom ter zahteval od navzočega uradnika izplačilo 2000 dolarjev.

Mož se je zdel uradniku sumljiv. Ček je bil namreč ponarejen, zato ga banka ni hotela vnovčiti. Ker ni bilo jasno, ali ima opraviti z zločincem ali norcem, je poklical blagajnik bližnjega stražnika, kateremu je velel možaka aretirati. Stražnik je hotel storiti svojo dolžnost, mož pa je v istem hipu vrgel na tla malo vrečo, v kateri je bil nek trd predmet in tega je sunil z nogo. Nastala je strašna eksplozija. Notranjščina zgradbe se je zrušila, bomba je odtrgala atentatorju glavo in poleg moža, ki je prinesel vrečo v banko, je usmrtila še eno osebo. Mnogo uradnikov in klijentov je bilo ranjenih, 20 jih je zadobilo težke poškodbe, nad 100 pa je bilo lahko ranjenih in opraskanih.

Kakor je dognala poznejša preiskava kriminalne policije, je izvršil atentat norec, ki je pobegnil iz umobolnice. Nepojasnjeno pa je, kje je dobil eksplozivni nitroglicerin, s katerim je bila nabita bomba.

Nova gibraltarska črepina

Nekaj podrobnosti o letošnji osteološki najdbi. Tri metre globoko v zemlji je ležala lobanja v Gibraltarju (Devil's Tower). Ohranjen je le sprednji del glave, poleg nje pa kamenito orodje. Prva taka lobanja se je našla 1848. v Gibraltarju, pa ni zbudila posebne pažnje. Šele ko so leta 1856. izkopali v Neanderthalu na Pruskem docela slično z vsem okostjem, so učenjaki izprevideli, da imajo pred seboj svojevrstno človeško pleme, poslej imenovano **neanderthalsko,** pravzaprav bi se pravičneje nazivalo **gibraltarsko.** Po prvih dveh vzorcih so spravili na svetlo še mnogo okostij istega tipa. Istovetnost je torej nedvomna. Izpočetka so izkopanino sicer imeli za ostanek po bolezni skaženega stvora. Veliko število enakih skeletov iz raznih krajev Evrope pa kaže na poseben rod, ki je že izumrl, oziroma se pogreznil v sledečih pasmah. Antropologi imajo sedaj besedo.

Dvojna smola

«Joj mene nesrečnika! Da moram pasti baš v vodo, ko ne znam plavati!»

× *Novo lečenje hemofilije.* Ko bi ruski carjevič danes še živel, bi car prav lahko odpustil z dvora skrivnostnega meniha Rasputina, ki je, kakor pripoveduje zgodovina, imel «tajno moč» ter je lahko zdravil prestolonaslednika od hemofilije. Španska profesorja Closegus in Lopis namreč javljata, da sta odkrila nov način lečenja hemofilije. Njuno zdravljenje se naslanja na manipulacijo z vitamini, ki lečijo hemofilijo radikalno in zelo hitro. Njuna metoda, ki so jo preizkušali zdravniki v laboratorijih ter na klinikah in tudi na medicinski fakulteti v Madridu, se je sijajno obnesla. Sedaj bosta zdravnika podrobno obvestila o novi metodi medicinska društva in fakultete v inozemstvu. Zdravnika sta naziranja, da je hemofilija bolezen, ki spada po svojem bistvu v isto kategorijo, kakor skorbut, ker jo povzroča pomanjkanje vitaminov.

× *Fašistovska garda ob rakvi igralca Valentina.* Mrtvo truplo filmskega igralca Rudolfa Valentina so položili na mrtvaški oder v neki newyorški cerkvi. Mrlič ostane tamkaj na parah do nedelje. Naval ljudi, posebno žensk, je bil tako velik, da je morala policija dati na razpolago 200 stražnikov. Šele ti so omogočili redni dostop do kropilnika. Poleg rakve pa je postavila častno stražo tudi fašistovska zveza v New Yorku. In še več! Oglasil se je tudi sam Mussolini, ki je dal položiti velik venec s svojim posvetilom, protifašistovsko društvo v Newyorku pa je protestiralo zoper fašistovsko stražo ob rakvi filmskega igralca, češ, da je bil Valentino nasprotnik Mussolinija in da so oblasti, ko je bil zadnjič v Italiji, po nalogu fašistov sirovo ravnale z njim.

Mednarodni institut za duševno sodelovanje

ki so ga otvorili pod okriljem Društva narodov pred šestimi meseci v Parizu, razpošilja prvo poročilo o svojem delovanju, ki je za vsakega intelektualca zelo zanimivo. Čeprav je še prezgodaj, govoriti o doseženih uspehih, so vendar dejstva dokazala, da ni bil organizem, ki se strogo specijalizira mednarodni organizaciji duševnega dela, samo mogoč, temveč tudi potreben.

Tozadevno je treba omeniti, da pariški institut ni določen, da se bavi s tehničnimi potankostmi vsake znanstvene panoge, temveč da mora tvoriti **zvezo** med obstoječimi organizacijami in skušati, jih ustanoviti tam, kjer bi bile potrebne.

Mednarodna organizacija za duševno sodelovanje deluje danes na sledeči način:

Enkrat ali dvakrat na leto se sestane osrednja komisija, obstoječa iz 14 članov, najvišjih intelektualnih osebnosti raznih dežel. Ta komisija preišče in določi študij najvažnejših projektov. Na drugi strani predstavljala v vsaki deželi načilo duševnega sodelovanja posebna stalna komisija pod imenom Narodna komisija za duševno sodelovanje, v kateri so zastopniki glavnih duševnih sil naroda. Danes obstoja že 31 takih narodnih komisij, med njimi tudi v naši državi.

Ko se je ustanovil Mednarodni institut kot stalno poslujoči urad, so spoznali, da mora biti to središče za duševno sodelovanje tudi v neposrednih odnošajih s posameznimi vladami. Zato se je sklenilo, naj države imenujejo zastopnike pri institutu. Večina držav je to že storila in njih zastopniki se od časa do časa sestajajo v Parizu. Na žalost naša država še vedno ni imenovala zastopnika, kljub temu da so bili merodajni krogi ponovno opozorjeni na ta nedostatek in na veliko škodo, ki jo imajo naše kulturne organizacije radi tega, da z drugimi na ta način ne morejo stopiti v stik.

Institut ima sedem oddelkov, kojih podrobno delovanje na tem mestu ni mogoče opisati. V glavnem je njih program sledeči:

Oddelek za splošne zadeve skrbi za razvoj medsebojnega spoznanja narodov potom pouka in za nove življenjske pogoje, ki so nastali v intelektualnem razvoju človeštva vsled kinematografa in radiofonije. Temu oddelku je prideljen urad za mednarodne študije, ki se, kot že kaže njegovo ime bavi z mednarodnimi študijami in diskusijami o organizaciji sedanjega sveta. Oddelek za vseučiliške odnošaje zasleduje gibanje med univerzami, izmenjavo profesorjev in dijakov. Izdaja »Bulletin des relations universitaires«, v katerem se zrcali mednarodna aktivnost univerz vseh dežel. 126 univerz je v rednih odnošajih s tem oddelkom.

Delavno polje oddelka za znanstvene odnošaje je zelo prostrano, kajti vsaka znanost potrebuje mednarodnih zvez, da je obveščena, kaj se je delalo in doseglo drugod. Oddelek pripravlja ustanovitev svetovne zveze knjižnic: 500 knjižnic se je klicu že odzvalo. Ako naše knjižnice tega še niso storile, naj se požurijo, da tudi tu ne bomo spet med najbolj zadnjimi.

Glavni del delovanja pravnega oddelka tvori veliko vprašanje znanstvene lastnine. Oddelek za slovstvene odnošaje se bavi med drugim s problemom prevodov najboljših del vseh narodnosti, na podlagi poročila ki ga je sestavil pisatelj g. Paul Valéry.

Razen tega ima institut še oddelek za umetniške odnošaje in informacijski oddelek, kojega namen je, spraviti v časopisje najvažnejše iz poročil, ki jih dobiva od drugih oddelkov instituta. Z veliko vnemo se tudi bavi z razširjanjem znanosti in novic potom radiofonije. — P. V. B.

Izvrstno! Imenitno! Originalno! Kolosalno!

To so besede, ki so se slišale pri včerajšnji nad vse uspeli premijeri pikantne veseloigre

Njena romantična noč

Prijubljeni

Ronald Colman

in elegantna **Constance Talmadge** so glavne osebe in vzrok burje smeha. — Bogate razkošne toalete. — Elegantna igra. — Fina režija.

Predstave točno ob: 4., ½6., ½8. in 9. uri.

Krasna godba prvovrstnega umetniškega orkestra pri vseh predstavah.

Prednaznanilo: Nova bomba, novi veseli šlager-film.

ELITNI KINO MATICA. Najudobnejši kino v Ljubljani. Telefon 124. Moderna ventilacija.

Fran Albrecht:

Malo važni zapiski

Drugega posebnega pa v tem znamenitem Bulonjskem gozdu, bogme, res ni. Široka asfaltirana cesta, ki seka gozd na dvoje in drži daleč v nedogled, je gotovo zelo pripravna za jezdne izprehode ali vožnje v kočiji, najbolj pa je pripravna za avtomobilske dirke. Gozd sam pa kakor da ni zares. Preblizu mesta je, drevje je zastrupljeno, zakrnelo. To ni zelenje naših gozdov, mestni prah in dim se drži lestov tega nedoraslega drevja. Po mahovitih tratah in stezicah tekajo in se igrajo gruče otrok, drobčkanih, bledikastih, anemičnih.

Ne, deci pariški ni dobro.

•

Dolgo sem okleval, naposled se ni dalo odlašati več. Z junaškim samozatajevanjem sem se podal v labirint neštevilnih louvreskih dvoran. Obhodili smo galerijo slik v prvem nadstropju in ko smo po petih urah zopet prišli na prosto, izčrpani in omamljeni, se nam je odvalilo kakor breme. Tovariš pravi: »Če bi bil slikar, bi se zdajle obesil«.

Resnično, neka brezupna žalost te zgrabi, ko hodiš po tleh prekrasnih dvoran, do stropa natrpanih z bogastvom, znešenim skupaj z vseh vetrov Evrope. V glavi je kaos; v spominu se ti vrti od samih Tizianov, Rubensov, Boticellijev, Rembrandtov, Leonardov — da ne omenjam drugim. Vse je povedano, vse je izraženo že; lepota sveta je definitivno uklenjena v teh barvah. Počemu človeško prizadevanje? Ali je mogoče izraziti še kaj novega?

O Louvru ni mogoče govoriti po vtisih. Stopiš pred sliko, ki te zgrabi in pretrese do dna; stopiš v naslednjo dvorano — nov vtis te porazi in zabriše prvega. Tu bi bil potreben sistematičen študij; za to pa bi bilo treba tednov, mesecev, let.

Tako dela menda onale profesorica s petorico učenk krog sebe, ki hodijo redno dan za dnem sem noter. Stole imajo kar s seboj, pred vsako pomembnejšo sliko obsedé po eno uro ali dve, učiteljica jim analizira podobo, razloži njen postanek, jih opozori na njene umetniške vrline.

Na vsak korak ti nesrečni kopisti zaslanjajo pogled na sliko s svojimi stojali in svojimi platni. Silijo te, da nehote primerjaš original z njih dostikrat prav negodnimi vežbami. Kakšno klavrno opravilo!

Pred Mono Liso je neprestano gruča pobožno zbranega ljudstva. Ne glede na opozorilo v Baedeckerju in Merežkovskega roman je ta slika posebno zaslovela potem, ko so jo Francozje srečno oteli iz rok fašistovsko rodoljubnega italijanskega roparja.

Zdaj jo občinstvo moli s svojimi pogledi, občuduje, razvnema se, debatira pred njo. Ona sama pa motri z enako suverenim pogledom vse, kar se dogaja pred njo; zdi se, da gleda nekam daleč, preko vsega. Njen skrivnostno preprosti, morda nekoliko dvoumni smehljaj je enako dobroten vsem in vsemu. Ne vem, kaj je izrekla ta hip; ampak mojster Leonardo ji je govoril v svojem srcu: »Lepa si, dobra in plemenita, o gospa Liza«. In ona je čula ljubeče besede mojstrovega srca in se je plemenito nasmehnila. In plemenit smehljaj žene je včasi usoden za moža. Leonardu je v tem smehljaju zagorelo srce za večne čase. Evo, zdaj gori na tem platnu mojstrovo srce. Srce umetnikovo pa je skrito v simbole. Simbol Leonardovega srca je plemenito skrivnosten smehljaj, čar preproste, a odlične ženskosti, umetniško polna, življenska verodostojnost gospe Lize...

Ta ženska podoba in pa Whistlerjeva »Mati« sta se mi najgloblje vtisnili v srce in ga ne bosta ostavili.

Ampak barve preveč razburjajo, razvnemajo živce, mučijo; jaz imam rajši kamenje. Bil je kamen, hladen in miren je, celo njegove strastne in življenjsko razgibane linije te zatapljajo v neko pokojno apolinično uživanje.

Ko se naslednjega dne napotim sam v pritličje in spodnje prostore Louvra, kjer so zopet v neštetih dvoranah zbrane skulpture in izkopnine vsega sveta in vseh vekov, ter se po kakih petih urah vrnem na cesto, mi je čudno svetlo, mirno in dobro. Nič utrujenosti, nič omamljenosti. Sama svetlost, sam mir.

Mir in svetlost stoletij in tisočletij, ki gredo mimo mene, uklenjene v kamen, razodeta v glini. Ogromni asirski levi, orjaške egipčanske sfinge. S faraonskimi mumijami izpregovorim par besed, pomožujem nakratko z resnimi rimskimi imperatorji. Pol ure obsedim pred babilonskimi vrči in žarami ter meditiram prédse... Pred Miloško Venero čakam nestrpno, da bi bil sam, a ne dočakam tega, zakaj neprestano jo strežejo ljudje, kakor zgoraj Leonardovo Mono Lizo. Od srednjeveških nagrobnikov francoskih kraljev in vojvod se napotim na cesto, v bučno, vrvečo, razrvano sodobnost.

A na te asirske leve in egipčanske mumije ter rimske imperatorje mislim prihodnji dan, ko si ogledujem v Luksemburškem muzeju moderno skulpturo. Kje je tu napredek? se vprašujem začuden. In si odgovarjam: »Hein, la progrès, quelle blagire!« je dejal zakrknjeni Flaubert.

Preglednejši od Louvra je seveda Luksemburški muzej. Par dvoran — toda tudi tu samo izbrana dela. Izčrpno je o tem muzeju v slovenščini poročal že Vladimir Levstik v svoji študiji »V Babilonu svobode«, ki je izšla v »Ljubljanskem Zvonu«. No, mene je poleg Rodinovihá skulptur najbolj priklenil Carierre, stvaritelj znanega Verlainovega portreta. To je slikar nežnih, zamolklih barv, z vedno istim sivim osnovnim tonom. Če bi se dalo slikarstvo na kakršenkoli način primerjati z literarno umetnostjo, bi rekel, da je Carièrrovo lirično slikarsko občutje podobno pesniškemu izrazu Knuta Hamsuna, morda nekoliko tudi našega Cankarja ali Danca Jakobsna.

Ampak najsilnejše umetniško odkritje v Parizu je záme vendarle Rodinov muzej.

•

Včasih pa se nenadoma vzdramim in osvestim iz čudnega polsna. Davne skrbi se oglasijo, začeto, nekončano delo. Vest kliče, v skrbeh in vesti se javlja domotožje. Nakupim si časopisov,

Moderna tehnika

Olje in premog

Olje in premog sta dandanes edina dva hranitelja energije, ki sta prenosna in od katerih moremo brez visokih investicij pridobivati energijo v obliki toplote. Ako prevedemo to energijo na vodo, nastaja para z visoko napetostjo, ki jo zopet pretvorimo v mehansko energijo. Kemično energijo, ki jo hrani olje, je mogoče izrabiti le, ako povzročimo hitro, momentano zgorevanje, eksplozijo. Napon in pritisk, ki nastaja pri tem pojavu, izrabljamo potem v plinskih in eksplozijskih strojih direktno kot delo.

Da gre olju prednost pred premogom, je jasno, ako pomislimo, da potrebuje pri transportu manj prostora, da ne vsebuje tujih direktno neuporabnih snovi, kakor jih ima premog (pepel in voda). Razen tega igra še eno dejstvo veliko vlogo: ista množina olja daje več kalorij (toplotnih kvantitet) kakor ista množina prečiščenega premoga, to je premog, ki je že domala prost pepela in vode. Premog ima 8000 kalorij, olje pa 10.000. Olje je torej več vredno gorivo kot premog, ki prihaja iz jame, kar povzroča mnogo dela, olje pa vre iz zemlje samo, le navrtati ga je treba.

Razumljivo je torej, da je bilo že od nekdaj stremljenje znanstvenikov, da bi izolirali premogove gorljive snovi in jih po možnosti pretvorili v tekočino, torej da bi utekočinili premog, kakor čujemo dnevno v najrazličnejših časnikih.

Surovina, premog, ima silno kompliciran sestav, ki se ga udeležuje le malo prvin, in sicer ogljik, vodik, kisik, dušik in žveplo. Teh pet prvin tvori pa sestavine, katerih molekule sestajajo iz 30 in več atomov. Ako se posreči molekulo tako razcepiti, da bi tvorile manjše skupine, bi moralo končno postati telo kapljivotekoče. V premogu se nahaja mnogo spojin, bogatih na ogljiku, revnih pa na vodiku. Take spojine je treba tedaj oprezno razcepiti in navdati z vodikom. To je pot, ki jo je hodil Bergius v svojem občeznanem postopku in ki se godi, seveda le ob izplenu 1 % v plinarnah. Posrečilo se je ob pritisku 100 atmosfer in pri temperaturi 450 stopinj prevesti premog v zvezi z vodikom do polovice njegove teže v kapljivotekoče oljnate tvarine. Ta olja pa je treba še rafinirati, ker preide žveplo iz premoga vanje, vendar so uporabna za pogon motorjev. Bergiusova metoda torej skuša razkrajati premog do olja in ga prilagoditi tržnim zahtevam.

V zvezi s temi iznajdbami se je pojavil postopek Fischerja, ki jasno kaže, kako vodi v tehniki včasih daljša pot hitreje do cilja. Fischer razbije premogove molekule do najenostavnejših sestavin, iz teh pa potem znova sestavlja gorljiva olja. Ta proces imenujejo »sintetični postopek« in končni produkt »sintol«. Premog vplinijo, kolikor se le da; praktično ostanejo le še ogorki. Ako vodimo preko žarečega premoga vodno paro, nastaja takozvani vodni plin, in sicer nastane iz 1 kg premoga 2.3 cbm ali 1.24 kg vodnega plina, iz 1 kg koksa pa 2 cbm ali 1.08 kg plina. Ta vodni plin je zmes vodika, ogljiko-vodikov in ogljikovega oksida in vsebuje poleg tega še dušik, ogljikov dioksid, žveplov dioksid, metan in dr. Ta plin je služil prof. Fischerju za njegove sinteze. Uporabiti se pa dajo tudi še drugi plini, na primer plin iz plavžev in kokerij, žrelni plini ter z vodikom pomešani svetilni plin.

Skupna množina nastalih ogljikovodikov, namreč gazol, bencin, petrolej, mažna olja in parafin, znaša po reakcijski enačbi za en kubični meter vodnega plina 190 gr ogljikovodikov. Ker pa je specifična teža vodnega plina le 0.54, dobimo iz 1 kg plina 350 gr ogljikovodikov. Ako upoštevamo številke za izplen vodnega plina iz premoga in koksa, si moremo izračunati dobiček pri premogu in koksu. Seveda vpliva na te številke pepel posameznih izhodnih substanc; navedene številke značijo najvišjo praktično dosegljivo možnost.

Prednost opisanega postopka pred Berginsovo preosnovo je manj v višjih izplenih kakor v tem, da se izognemo visokemu pritisku in temperaturi, ki zahtevata posebno močne in drage aparate. Razen tega nadkriljuje Fischerjev produkt prejšnjega v čistoči končnega produkta, ki potrebuje nepotrebno komplicirano rafinacijo.

Sicer pa metoda še ni izdelana; treba je premagati še dokaj težkoč. Da dosežemo skoncentriranje manjših atomskih sestavov, potrebujemo celo vrsto precej dragih katalizatorjev, t. j. posredovalcev. Tudi je treba strogo paziti na temperaturo; poleg tega je aparatura jako obsežna.

Gotovo je, da kratko opisani postopki ne bodo ostali le teoretični kurijozum, marveč da so velikega pomena za rentabilnost in štedljivost velikih plinarn in kokerij.

F. L. Y.

Tajnost infrardeče luči

Sedmeri žarki svetlobnega šara (spektra) — **vijoličen, indigast, moder, zelen, rumen, oranžen, rdeč** — vplivajo na čutljivo ploščo in se potemtakem rabijo v fotografiji. Ta »aktinična moč« ni za vse žarke enaka. Pri rdečem je neznatna, stopnjuje pa se sorazmerno v smeri proti vijoličnemu. S tem je dokazana Malebrancheva domneva, da so barveu učinek števila tresljajev, t. j. valovne dolžine, ki se zmanjšuje od rdečega (0.75 mikrona) proti violetnemu (0.40).

Vidijivi šar pa je zgolj delček celotnega spektra, in sicer morda ne najznatnejši, saj Rentgenovi žarki n. pr. ležijo v ultravijoletnem pasu, Hertzevi valovi pa v intra-rdečem. Število tresljajev se množi, čim više stopaš nad vijolično, manjša pa se pod rdečo barvo, v pokrajini velikih valovnih dolžin. Nastane torej vprašanje, je li mogoče fotografirati z nevidnimi žarki. Za ultravijoletno stran je pritrdilen odgovor na dlani, za infrardečo plat pa je treba svojevrstnih plošč. »Ortohromatične« plošče se pripravljajo z osobitimi emulzijami (eozin, cianin, eritrozin itd.) za neke barve, n. pr. rdečo ali zeleno, v nasprotju s »panhromatičnimi«, ki so občutljive za tri osnovne barve hkratu. Ko je Schumann odkril emulzije za ultravijoletne žarke zelo kratke valovne dolžine, so po raznih državah iskali kemične snovi, ki bi omogočila posnetke v infrardečem pasu. To se je udejstvilo s kriptocianinom in neocianinom.

A praktični pomen tega napredka? Spektrum je kontrola za moderne teorije o sestavi materije. Na njej je bodočnost vede. Vse kaže, da leži tu ključ do vsega našega znanja. Točni, jasni spektrogrami so torej potrebni tako v vidni kakor (morda še bolj) v nevidni luči.

Dr. Wright (obsevatorij v Licku) je primerjal dva snimka s planeta Marta, eden napravljen v običajni vijolični luči, drugi v infrardeči. Ta je imel znatno manjši premer od onega: to se da razlagati zgolj z lomljenjem (difrakcijo) kratkih valov. Dr. Wright domneva, da se vijolična podoba sklada bržkone z vnanjimi plastmi martovskega ozračja, medtem ko infrardeča slika predočuje talni obris te zvezde obhodnice. Opravičen je torej zaključek, da je Mart istinito obdan z ovzdušjem, ki je bolj ali manj nasičeno s prahom ali vodnimi hlapi. Podrdeča svetloba namreč lahko prodira meglo.

Takisto je možno zaslediti daljne podrobnosti, ki jih ne ujame prosto oko. To svojstvo so že izkoriščali v vojaške svrhe in tudi za zaščito ladij. Ako je v početku svetovnega spopada neki italijanski pustolovec trdil, da se bodo z infrardečo svetlobo dala porušiti vojna brodovja, je ironija usode sedaj ukrenila baš obratno. Povejmo pristašem neposredne koristi še to, da je z infrardečo fotografijo mogoče na enostaven način doseči na kinematografskem platnu čarobne nočne učinke. Potemtakem niso dela v laboratorijih vselej tako platonska in jalova, kakor se zdijo.

E. G.

Dopisi

TRŽIČ. Pouk na deški in dekliški meščanski šoli se prične šele 13. septembra in ne, kakor je bilo v časopisih že objavljeno, 4. septembra. Z ozirom na ta odlok se bo vršilo vpisovanje za vse razrede v soboto dne 11. septembra od 8. do 13. v ravnateljevi pisarni. Razredni in ponavljalni izpiti pa bodo, kakor javljeno, v ponedeljek in torek, dne 30. in 31. avgusta. Ravnateljstvo.

LITIJA. Zidanmoška podružnica SPD priredi dne 5. septembra svoj planinski dan. Izleti na Kum, na Lisco, oziroma poljubno. Nato sestop v Zidanem mostu, kjer bo planinska veselica. Ker je čisti dobiček namenjen za kočo na Lisci, vabi litijska podružnica SPD svoje članstvo, da se v čim večjem številu odzovejo vabilu bratske podružnice. — Tajnik.

POLZELA. Za 29. t. m. napovedana društvena prireditev Sokolskega društva se je preložila na 26. septembra. — Odbor.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. V nedeljo, dne 15. t. m., smo imeli pri nas izredno lepo sokolsko slavnost z razvitjem prapora. Prekrasno vreme je privabilo mnogo prijateljev Sokolstva. Za koncertom godbe dravske divizije je sledila popoldne lepa povorka, nato pa ob običajnih ceremonijah razvitje v prisotnosti velike množice občinstva. Za tem je bil nastop članov in članic ter naraščaja, ki so podali vse telovadne točke vzorno. Bodi izrečena iskrena zahvala ter priznanje ge. kumici Mili Trepečnikovi za njeno nadvse požrtvovalno delo, nadalje tudi vaditeljem (icam) telovadbe, posebej onim, ki so prispevali darove za prapor in paviljone ter končno vsem udeležencem, ki so pripomogli h krasno uspeli prireditvi.

Sokol

Sokolska župa Ljubljana. Po naročilu starešinstva sokolske župe Split sporočamo vsem društvom, da je dovolilo ministrstvo saobračaja 75 odst. popust na vožnji za vežbače in 50 odst. za ostalo članstvo. S tem je dana izredna prilika vsemu članstvu da potuje na naš lepi Jadran, ter da prisostvuje razvitju župnega prapora, katerega je poklonil kralj Aleksander I., ki se vrši dne 5. septembra v Splitu. Ob isti priliki se pa vrši tudi VII. sokolski zlet župe Split. Nadalje sporočamo, da se vršita prednjački in prosvetni tečaj naše župe v poznejšem času, kar se bode vsem društvom še podrobneje sporočilo. Isto se je tudi preložilo razvitje prapora Sokola I. na Taboru na poznejši čas in se ne vrši dne 5. septembra t. l., kakor je bilo objavljeno. Zdravo! — Župno starešinstvo.

Pričetek šolskega leta

Manjšinska šola za otroke nemške narodnosti v Ljubljani se je preselila z Vrtače v prostore osnovne šole na Cojzovi cesti. Jesensko vpisovanje za šolsko leto bo dne 31. avgusta od 8. do 12. ure v I. nadstropju.

Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani bodo ponavljalni in dodatni izpiti 9., 10. in 11. septembra. Ure za posamezne predmete bodo razglašene na deski pred ravnateljsko pisarno. Šolsko leto se prične 13. septembra s sv. mašo ob 9. uri v križevniški cerkvi. Po službi božji se zbero učenci in učenke v svojih razredih. Redni pouk se prične 14. septembra ob 8. uri. Kdor ne bi prišel 13. septembra v šolo, se smatra, da je izstopil in se bo sprejelo na njegovo mesto drugega. Naknadno vpisovanje v I. deški in v II. letnik se bo vršilo 11. septembra ob 9. uri. Sprejemni izpit za tiste, ki so se priglasili iz meščanske šole za I. letnik, pa izpita še niso delali, bo 11. septembra ob 10. dop. Ako ostane kakšen prostor v I. deškem ali dekliškem letniku prazen, bo naknadno vpisovanje in polaganje sprejemnega izpita 14. septembra ob 10. uri.

Na I. drž. dekl. meščanski šoli v Ljubljani (Sv. Jakobu). Ponavljalni izpiti bodo dne 30. avgusta. V torek dne 31. avgusta izpiti privatistinj. Vpisovanje za vse razrede dne 1 in 2. septembra. Slovesna služba božja, h kateri morajo priti vse učenke, v soboto ob 8. uri v stolni cerkvi. V pondeljek, 6. septembra ob 8. uri redni pouk.

Na drž. strokovni šoli za puškarstvo v Kranju bo vpisovanje učencev v I. letnik kakor tudi dosedanjih učencev v II., III. in IV. letnik dne 10. septembra od 8. do 12. ure v ravnateljski pisarni zavoda, dne 11. septembra ob 8. uri pa bodo sprejemni izpiti. Redni pouk se prične v torek dne 14. septembra ob 8. uri.

Na I. dekliški meščanski šoli v Mariboru bodo ponavljalni in dodatni izpiti 30. t. m. od 8. ure dalje, izpiti za zasebne učenke v torek, 31. t. m. V I. razred se ne sprejemajo več učenke radi pomanjkanja prostora. Vpisovanje učenk v ostale razrede od II. do IV. bo 1. septembra. Maša bo 2. septembra, redni pouk pa se prične 3. septembra.

IVO SORLI:

Zadnji val

Roman. — Broširan Din 30·—, vezan Din 38·—

Naročila se pri Tiskov. zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54

Knjigoveznica K. T. D.
črtalnica in tvornica poslovnih knjig
LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 1/II.
priporoča svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov itd. lastnega izdelka.
Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke itd. 44 4

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se sanovo preobličajo.

Dvokolesa,
šivalne in pisalne stroje
ter vse v mehanično stroko spadajoče predmete se popravlja v mehanični delavnici Ljubljana, Slomškova ulica 6
M. Marušič.
Mehanična delavnica v auto garaži.
182

KUPIM AVTO
(4 sedežni manjši tip)
:-: proti gotovini :-:
Ponudbe z navedbo najskrajnejše cene in tipa pod ‚Trgovec' na oglasni oddelek „Jutra".
6228

Najstarejša parketarska tvrdka
Ferdo Primožič
LJUBLJANA, Trnovski pristan 4
se priporoča za dobavo in polaganje vsakovrstnih parket, hrastovih in bukovih deščic. Popravila in struženje starih podov
Delo solidno 189 Cene zmerne.

L. K. Steiner & Co.
splošno tesarstvo
Ljubljana, Jeranova ulica 18.
Prevzemajo se vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih po najnižjih cenah. 156

Bižuteristi
in polirarke
samo prvovrstne moči
se iščejo.
Ponudbe pod „Prvorazredna sila K-381" na „Interreklam-d d. Zagreb, 6251 Strossmayerova ulica 6

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje tei za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.
Brezplačen pouk. 15-letna garancija.
Telefon št. 980. 28

Iščemo za tamošnje okrožje
„OFFICIAL DAELER"
okrožnega zastopnika
Udoben posel s pisalne mize. Brez strokovnega znanja. Znanje nemškega jezika potrebno. Dohodek 100-150 dolarjev mesečno tudi kot postranski posel.
Vprašanja pod „FORDSYSTEM 190" na oglasni zavod **Interreklam** d. d., Zagreb I-78, Strossmayerova ulica 6.

NAZNANILO PRESELITVE.
LEOPOLD KNEZ, trgovec z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Radovljici, je preselil svojo trgovino iz Oton Homanove hiše štev. 46
v lastno hišo štev. 45,
po domače pri Primožu v Radovljici.
Cenj. odjemalcem se zahvaljujem za dosedanje zaupanje ter se najtopleje priporočam za nadaljno cenj. naklonjenost. 6253
Z odličnim spoštovanjem **Leopold Knez.**

Šolske knjige
za vse srednje,
meščanske
in osnovne šole
se dobe
v knjigarni Tiskovne Zadruge,
Ljubljana, Prešernova ulica štev. 54.
(Nasproti glavne pošte).

NARODNA TISKARNA
IZVRŠUJE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽINI IN SICER URADNE TISKOVINE CENIKE KUVERTE RAČUNE HRANILNE IN ZADRUŽNE KNJIŽICE POROČNA NAZNANILA VABILA CIRKULARJE VSTOPNICE ETIKETE MRTVAŠKA NAZNANILA ZAVITKE IN ČASOPISE IN VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA OKUSNO IN CENO IN NAROČILA SPREJEMA TUDI »NARODNA KNJIGARNA« PREŠERNOVA ULICA ŠTEVILKA 7
TELEFON ŠTEV. 309
LJUBLJANA KNAFLJEVA UL. 5

da pogledam, kaj je novega tam doli, in sedem v kavarno in razgrnem liste prédse.

Listam, listam — nič. Sama borba za frank. Gnev in srd na Američane in Angleže preveva te vrstice. No, hvala bogu, da nisem Američan! »Državljani, prispevajte, da se okrepi frank!« »Vlada se danes zjutraj zopet sestane, da se posvetuje o protiukrepih zaradi ponovnege padca franka.« — In frank pada, pada, da je groza. V vseh očeh okoli tebe ena sama skrb. V vseh pogledih prikrita mržnja do tujcev, ki te vprašujejo z nemo izzivalnostjo: Si ti sin bogataške zemlje? — Ne, prijatelj, sin siromašne zemlje, mu pravim pohlevno. Jaz vem, kaj je beda.

A o Jugoslaviji — nič. Pač, tam na predzadnji strani dvoje notic z drobnim tiskom. »Padec druge Uzunovićeve vlade.«... »Kje!« kihne sosed poleg mene. »Ali bo tretja kaj boljša?« — Vsekakor, pravim jaz, ki sem patriot. — A tam — Kaj pa je to? si pravim in kri mi zalije obraz. »Sin znamenitega jugoslovanskega državnika Pašića obsojen zaradi klevetanja na denarno kazen in v zapor...« To je vse. Toda, vrag me vzemi, ali je potrebno, da se človek sramuje še v tujini? No, naposled, jaz menda nisem kriv.

•

Že na vrtu pred palačo vas pozdravi njegov mišičasti Mislec, ki sed tam mrko strmeč predse v temno nerešljivost. Vsa njegova zunanjost izdihava koncentracijo, notranji napor. Mož, ki koraka, je tam in eden izmed kaleških meščanov.

Stene v vestibulu in na stopnišču so prevlečene z gobelini. In nato se vam odpre polagoma vse življensko delo mojstrovo, ki je razstavljeno po teh dvoranah in skoro nepregledno v svoji mnogolični obilnosti. Soha Hugojeva, Puvisa de Chavannese, Shawova, Clemenceaujeva je tam in brezbroj drugih. Parižani obstajajo zadivljeni pred Poljubom, mogočno učinkuje Železni vek, ki ga predstavlja simbolizirana sila mladega moža, nič manj krepak ni askatski Janez Krstnik, ki zove z roko Mesio . . .

Najsilnejši pa je vtis kipov v stari kapeli. To so spomeniki in skupine, veličastne v svoji zasnovi, izgrajene v grandiozni nadnaravnosti. Polna vdane resignacije in neme ragike je znana in slavna skupina Kaleških meščanov. Kolika harmoničnost v tej raznolikosti obrazov in izrazov. To ni kip, ni skupina — to je cela bridka drama, izražena v kamnu. Razumljivo mi je, da je mogla inspirirati nemškega dramatika Georga Kaiserja za pisano dramo . . . Michelangeloskna sta kipa Senca in Prvi človek ali Adam. V resnici je zasnutku zadnjega kumoval Michelangelo, ko je bil Rodin prvič v Rimu in v Florenci. Najmogočnejša stvaritev Rodinova pa je záme njegov Balzac, ki stoji tam v zgornjem kotu kapele. Grob in skoro neobsekan stoji véliki pisatelj, zavit v svoj plašč. Glavo ima v ekstatični in »uvereni klubovalnosti vrženo nazaj, dolgi lasje mu v neredu padajo na plašč. V gibah plašča sije veter, vsa pojava pa diha nekaj divje moškega in samozavestnega, nekaj bujno neukrotljivega, nadčloveškega. Samo krog povešenih ust, se zdi, trepeče neka kakor velika človeška bolečina. Ali pa je morda to porog, trpkost genija, ki je do dna izpregledal vso klavrno človeško tragikomedijo? . . .

Da, Rodin je genij francoske rase, njegov daljni sorodnik pa je Balzac.

•

Z očmi, ki se poslavljajo, hodim po mestu. Z eno nogo stojim oklevajoč že na poti, druga pa se siloma trga in se ne more odtrgati stran. Kako čudno je to: deset, širinajst dni bivam v tem mestu in že so se iztegnile negove tipalke po meni, zgrabile me in me ne izpusté več. To je skrivnost tega lepega mesta: prideš, tujec, vanj, in ne da ti stanovanja in bivališča, da ti — dom. Zato ne moreš odtod.

Kakor v snu, sem hodil po teh cestah. A ta sen je bil več nego bdenje. Zakaj, gledale niso samo telesne oči, gledala je duša.

(Nadaljevanje sledi)

Oevre Richter Frich: 24

Rdeča megla

Roman.

Zdelo se je, da je našel čoln edino točko na otoku, ki je obetala nekaj zaščite. Valovi so divjali na vseh straneh, samo ladjica je ležala v zatišju, kjer sta imela vihar in voda nekoliko manj moči.

Mož pri krmilu je naglo vstal s svojega mesta. V težki oljnati obleki, ki jo je imel na sebi, je brez pomišljanja skočil v vodo in dospel plavaje na kopno.

XXVIII.

Rešitelj.

Voda je še curljala z drznega plavalca, ko je stopal proti koči, ne meneč se za burjo in valove. V njegovi duši ni bilo nikakega dvoma več.

Odprl je vrata. Izprva ni videl prav ničesar. Počasi se je navadil polumraka in je spoznal, da prebiva v koči človek. Nato mu je palo oko na spečo postavo v postelji. Zagledal je mrliškobledo lice in obilico nepočesanih las, ki so se usipali preko grdega starega islandskega jopiča.

Pa ne da bi bilo prepozno? Dotaknil se je belega čela nezavestne devojke ter jo prijel za drobno zapestje, ki je viselo iz širokega rokava. Tedajci je odprla oči. Prišlec jo je takoj spoznal po »Munseyevi« sliki.

»Kako se imate?« je vprašal mirno. »Ste li bolni? Ali vas muči glad?«

»Ne,« je odgovorila z glasom, ki se ga je sama ustrašila, čeprav je bila vajena njegovega zvoka. »Zdi se mi le, da imam zlomljeno nogo. Veter me je podrl na tla, ko sem splezala na vrh otoka.«

»Nu, potem je toliko bolje, da sem zdravnik,« je odgovoril, odlagaje nepremočljivo odelo. »Toda preden pogledava nogo, morava poskrbeti za toploto. Nič kaj zdravo ni, da ležite tu v mokri obleki. Imate li kaj s seboj, da se preoblečete?«

»Ne.« Evy se je poizkusila nasmehniti. »Zastran damske garderobe ni bilo v tej koči nič ukrenjenega. Zelo raztrgana sem, povem vam kar po pravici. Ali ste mi morda prinesli kaj obleke? Kakor vidim, ste prišli z mojim čolnom.«

»Na to nisem mislil,« je dejal, spretno polagaje drva na ogenj. »Priznati moram, da nisem bil niti gotov, ali vas najdem. Vaš izvrstni motorni čoln sem dobil od vašega odvetnika, da bi se poizkusilo vse, kar je bilo še mogoče. A znajte, da vas imajo že davno za mrtvo. Vaše posmrtnice ležé na »Esperanzi«. Čital sem jih z velikim zanimanjem.«

Oprla se je na komolce, da bi ga bolje videla. Ogenj je pravkar vzplapolal in njegov krepki profil se je ostro odražal od rdečega sija. Čuden človek je bil. Njegova pojava v tesni kakijasti obleki se je zdela devojki nenavadno izrazita. Lep ni bil videti, a vsekakor je bil človek, na katerega se je smela zanesti.

In v koči je postalo zdajci tako svetlo in udobno. Tuji mož je očividno razumel svoj posel. Plameni so naglo lizali po smolnatih kladah in njihovo prasketanje je zbujalo v Evy neizrekljivo prijetne občutke.

Tujec pri ognjišču se je vzravnal. »Oglejva si zdaj nogo,« je rekel odločno in stopil k postelji.

Vsa kri ji je udarila v lice. Nogo, da... Teh nekaj minut vobče ni mislila na bolečine. Toda Evy Westinghouse bi bila rajši umrla, kakor da bi pokazala tujcu svojo svileno nogavico, ki je bila tako strašno umazana in raztrgana. In kakšna je morala biti šele noga! »Oh, saj ni nič hudega,« je dejala, vlekoč odejo nase.

Ostro jo je pogledal. Še nikoli ni videl ničesar, kar bi bilo podobno tem sinjim očem.

»Nezmisel,« je rekel kratko. »Po tolikih težavah sem vas končno našel; zdaj moram skrbeti za vaše zdravje. Katera noga je, leva ali desna?« Tako govoreč je brez ceremonij odgrnil odejo.

Evy se je zganila, kakor da se hoče braniti. Nato je vzdihnila in spustila glavo nazaj. »Leva,« je zamrmrala. »Zelo me boli.«

Prijel jo je za bolno nogo ter ji sezul nogavico. Kako oprezen in previden je bil! Samo da ne bi bilo te grde, luknjaste nogavice...! Uganil je njene misli.

»Za damo vaše družbe mora biti res neprijetno, ako ji nestane nogavic,« je dejal. »Poznam ta občutek iz lastne izkušnje. V Guyanskih močvarah sem hodil nekoč cel mesec dni v enih nogavicah. Razpadle so mi na nogah, do poslednje nitke. A dajte, povejte, kako vam teknejo te konserve? Stavangerske so, kakor vidim.«

Negotovo ga je pogledala. Ali še je hotel morda norčevati iz nje? Toda njegov veliki, umni obraz je bil povsem resen. »Izvrstne so,« je odgovorila. »Kadar se vrnem domov, jih uvedem v svojo kuhinjo. Grah, nasoljeno meso in svinjina so najboljše jedi, kar jih poznam.«

»In kako se vam je godilo? Ali niste bili bolni?«

»Ne. Ko sem prišla na kopno, sem bila zelo utrujena, toda opomogla sem si prav kmalu.«

»Malo je dam, ki bi se mogle primerjati z vami.« Tako govoreč ji je podrgnil bolno nogo.

Stisnila je zobe, da bi utajila bolečino, ki jo je zaskelela v gležnju.

»Boli,« je rekel on, »toda poškodba ni resna. Čez pet, šest dni ne boste čutili ničesar več. Jutri zjutraj ali morda še to noč se odpeljemo v Louisburg na Novi Škotski.«

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—, Najmanjši znesek Din 10·—

Obrt

Šivat na dom
hodi izurjena šivilja perilo in obleke. Gre tudi na deželo k boljšim družinam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24627

Fina šivilja
gre šivat na dom fino in navadno delo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24695

Službe dobe

Šoferja
s takojšnjim (ali pa 5. sep.) nastopom za trgovska potovanja rabim. Le trezni, popolnoma zanesljivi, pridni in po mogočnosti izučeni mehaniki naj pošljejo ponudbe z naznako zahtev (stan in hrana v hiši) na Aloma Company, Ljubljana pod šifro «Šofer». 24589

2 korespondentinji
eno s perfektnim znanjem hrvaščine in nemščine, drugo perfektno v nemščini — obe stenopiski — išče velika tvrdka v Somboru za takojšen nastop. Ponudbe z referencami pod «Mare 76» na oglasni oddelek «Jutra» 24578

Kuharico
pomožno, za boljši hotel v Mariboru sprejmem takoj. Naslov v upravi «Jutra» v Mariboru. 24546

Trg. sotrudnika
sprejmem kot samostojnega vodjo trgovine s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki. — Prednost imajo vojaščine prosti, neoženjeni ter da jim je okolica Kranja znana. — Pogoji: prosto stanovanje, mesto plače provizija od prometa, za vložiti je kavcijo ca. 20.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vodja mešane trgovine». 24626

Vajenca
sprejme I. Kralj, sedlar v Železnikih. 24568

Potnika
s stalno mesečno plačo in dnevnicami išče večja zavarovalnica za Slovenijo. Predpogoj: popolna verziranost v zavarovalni stroki — iščejo se tudi provizijski

zastopniki
za vse kraje v Sloveniji. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zavarovalnica 150». 24617

Učenko
sprejmem v knjigarno. Javiti se je v Matični knjigarni, Kongresni trg — dnevno med 8.—12. in 2.—6. uro. 24611

2 dobra pleskar. pomočnika in vajenca
sprejme takoj Oražen & Jančar. 24667

Vajenca
za konfekcijsko in modno trgovino, primerne starosti in s predpisano šolsko izobrazbo ter veseljem do trgovine, sprejme večja konfekcijska in modna trgovina v Ljubljani. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trgovina 71». 24671

Pletilko
izurjeno vseh del sprejmem takoj v stalno delo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24556

Vajenca
za pekovsko obrt sprejme Matevž Šorli, Žiri 80. Nastop po dogovoru. 24631

Mesarskega vajenca
sprejme Josip Jesih, Medvode. 24654

Spretni prodajalci
za masni predmet — zaslužek do 200 Din dnevno — ki razpolagajo s kavcijo 200 Din, naj se javijo takoj v uradu velesejma. 24713

Tapetn. vajenca
sprejme proti takojšnji plači Rudolf Radovan, Krekov trg 7. 24706

3—4 zastopnike
agilne, proti provziji in fiksni plači rabi kemično podjetje «Vefran», Moravče. 24702

Črkoslikarja
popolnoma samostojnega sprejme takoj v stalno službo proti dobri plači Ivan Rubinić, sobo in pismoslikar, Šušak. 24712

Brivskega pomočnika
prvovrstnega, sprejme s 15. septembrom ali po dogovoru R. Grobelnik, gledališki frizer, za dame in gospode, Celje, Glavni trg. 24703

Službe išče

Gospodična
ki zna dobro šivati, želi mesta v trgovini. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24596

Železninar
mlajša moč, vojaščine prost, vešč slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika, z daljšo prakso, išče službe Cenj. ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Samostojen prodajalec 55». 24466

Orožniški narednik
vpokojen, želi službo kot skladiščnik, vratar ali kaj sličnega. — Cenj. ponudbe pod šifro «Zanesljiv 386» na oglasni oddelek «Jutra» 24411

Krojač
želi dobiti stalno mesto kot mojster ali prikrojevalec v ali poleg manufakture. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23776

Vzgojiteljica
vešča francoskega jezika, išče mesta za dopoldanske ure. Pismene ponudbe pod «Francoščina 2» na oglasni oddelek «Jutra». 24682

Prodajalka
mešane stroke, z enoletno prakso ter dobrimi spričevali, želi mesta v trgovini, najraje na Štajerskem. —

Učenka
močna in zdrava, išče mesta v trgovini z učno dobo event. tudi 4 leta. Cenjene ponudbe pod «Gizela 48» na oglasni oddelek «Jutra». 24642

Stenografinja
(pri tekmi druga) in hitra strojepiska, išče mesto praktikantinje v kaki pisarni. Gre tudi brezplačno. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Stenografija 26». 24638

Službo sluge
v trgovini, tovarni ali kjerkoli, bodisi v Ljubljani, na Dolenjskem ali Štajerskem, želi popolnoma trezen in zanesljiv starejši moški — zaradi opustitve obrti. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24630

Absolvent
trg. tečaja, z znanjem knjigovodstva, strojepisja, stenografije in vseh pisarniških del, vešč slovenščine, srbohrvaščine, nemščine in deloma italijanščine, išče

mesto praktikanta
pri večjem trg. podjetju v Ljubljani, brezplačno. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vesten 200». 24666

Strojnik in ključavničar
z večletno prakso in dobrimi spričevali, išče službo. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiv 31». 24675

Sodar
samostojen, vesten in trezen, išče službe za takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24640

Kleparski vajenec
16 let star, bi rad nadaljeval učno dobo pri resnem mojstru. Hrano in stanovanje želi pri mojstru. Obleko mu napravi mati. Učil se je 1 leto in pol in je priden za delo. Vprašanja na naslov: Ana Ulbing, Bled, Mlino št. 18. 24646

Bivši orožnik
mlad in vsestransko zanesljiv, išče službo sluge, gozdnega ali nočnega čuvaja. Nastopi lahko takoj ali kasneje. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Triglav». 24686

Šivilja
išče službo kot pomočnica pri šivilji, kjer bi imela stanovanje. Ima svoj stroj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24602

Ekonom
s prvovrstnimi spričevali in daljšo prakso, želi menjati službo do 15. septembra. — Govori in piše slovensko, nemško, srbohrvatsko in italijansko. — Vstopi tudi kot praktikant k lesni industriji Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24708

Gaterist
za polnojarmenik in venecijanko, vešč brusač, išče primernega mesta. Ima večletno prakso v rezanju trdega in mehkega lesa ter vajen vseh žagarskih popravil. Zaposlen je bil na velikih žagah v Sloveniji in Bosni. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Izurjen lagovodja». 24709

Prodam

Pozor čevljarji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobite dobro in solidno izvršene po najnižjih cenah pri I. Marchiotti, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra 30. 184

Steklena strešna opeka
s zopet v zalogi pri Združenih opekarnah, d. d. v Ljubljani. 100

Motorno kolo
s priklopnim vozom, znamke B. S. A., Suppersport 2 in tri četrt HP, v jako dobrem stanju ugodno proda Ivan Kopač, mehanična delavnica in avtogaraža — Ljubljana, Bleiweisova c. št. 53. 24586

Avto
znamke «Renault», 2sedežnega, 6 HP, krasno ohranjenega prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24565

Motorno kolo BSA
3/5 HP, skoraj nov, s razsvetljavo, se poceni proda. Pojasnila daje in ogleda se pri S. Kenda, podzastopnik BSA motoc., Maribor, Tattenbachova 19. 24468

Zvon
dobro ohranjen, iz l. 1876., katerega je uredil in izdajal J. Stritar na Dunaju, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24380

Anatomično knjigo
izredno zanimive vsebine s slikami (Die Gestalt des Menschen) in kompletno

risalno orodje
prodam. Študentovska ulica št. 11/I. 24687

Za tiskarne!
Brzostroj 45 × 70, dobro ohranjen «Tigel», ugodno nakup. Naslov: «Marstan», Maribor, Rotovški trg 4. 24545

Jabolčne divjake
enoletne, 1 zbor, tma več tisoč naprodaj Peter Ribič, posestnik v Vojniku. — Oddaja sredi oktobra, cena po dogovoru. 24390

Polovnjake
in male sode, v dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Celje, Kralja Petra cesta št. 20. 23943

Omara in postelja
poceni naprodaj Poizve se: Stara pravda št. 3/II., samo dopoldne. 24381

Deske
40 mm, 4 m od 16—40 cm smreka 25 m³. Letve 25 × 45 mm 4 m 15 m³ prodam naloženo vagon, postaja na avstrijski meji. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Les 8». 24403

Železno blagajno
dobro ohranjeno, proda V. Okorn, Višnja gora. 24643

Kolo
se ugodno proda. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24678

Veliko zbirko znamk
ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24676

Trenirni stroj
za kolesarje ceno proda Breskvar, ključavničar, Sv. Petra nasip 25. 24639

Harmonij
krasen in dobro ohranjen (5 reg.), daljnogled, 95 cm dolg, 1 aparat 18 × 24, vse v prav dobrem stanju, se proda. — Naslov in cena v oglasnem oddelku «Jutra». 24633

Smrekov gozd
ca. 85 ha, lep, zaraščen, kjer je najstarejši nasad star 45 let in najmlajši 33 let, se proda. Gozd se nahaja pol ure od St. Janža na Dolenjskem in 1 in pol ure od Radeč. — Proda se tudi lahka, napol krita

kočija
ki je še prav dobro ohranjena. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24648

Šivalni stroj
nov, stensko uro in briljanten prstan prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24726

Kupim

Bukova drva
suha, kupuje «Ilirija», Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 24602

Kože
polhovke, krtove in vseh vrst divjih živali kupuje D. Zdravič v Ljubljani, Florijanska ulica štev. 9. 21601

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana Wolfova ul. 3.

Dinamo stroj
za enosmerni tok, 220 voltov, 3—5 KW, kupim. — Ponudbe s označbo tvornice, številom obratov na minuto, naj se pošljejo na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dinamo». 24527

Bukova drva
suha, metrska, kupujem v vsaki množini Ponudbe na H. Scisera M. K. Ugovizza-Friuli, Italia 205

Slamoreznico
srednje velikosti, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Slamoreznica 500». 24494

Pridelki

Sveže slive
prešne, namizna jabolka, krompir, hmeljevke, dobavljam po konkurenčnih cenah. Vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Izkušen trgovec 97». 24397

Jabolka
drugo sadje in deželne pridelke prodam, oziv. iščem večjo tvrdko, za katero bi isto nakupoval. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Trgovec na deželi». 24717

Posest

Hišo
s trgovino, dobro mesto — 90.000 Din

enodružinsko hišo
useljivih 6 sob, 125.000 Din proda Zagorski, Maribor, Tattenbahova ulica štev. 19 24566

Tovarno
vpeljano, z vsemi stroji opremljeno, za izdelovanje parketov in pohištva, vse v dobrem stanju, prodam. — Obrat deluje z močnim vodnim pogonom ter se nahaja v lepem kraju Savdoline. Natančnejša pojasnila daje podružnica Jutra v Celju. 23946

Hišo v Zasipu št. 22
pošta Bled, prodam.
Hiša ima 4 sobe, vodovod, električno razsvetljavo, lep sadni vrt in vrt za zelenjavo; krita je z opeko. Poleg sta dva hleva in srenjske pravice. Cena 40.000 Din. Pojasnila daje Jožef Zupan, Kranjska gora št. 81, Gorenjsko. 24652

Vila
v trgu, s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, gospodarskim poslopjem, sadonosnik, 3 orale njiv, travnik, gozd, kompl. pohištvo in za 90 sodov hrastovega lesa, naprodaj za 55.000 Din. Polovica takoj plačljiva. Stanovanje takoj prosto. Ponudbe na: Alojzij Jevšenjak, Ptujska gora 13. 24716

Lokali

Manufakturno trgovino
dobro vpeljano, v sredini mesta prodam. Plačilni pogoji ugodni ter lokal in inventar takoj vse na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24606

500 Din nagrade
onemu, ki preskrbi na prometnem kraju primeren lokal za vinotoč, po mogočnosti s stanovanjem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vinotoč 74». 24674

Brivski salon
dobro vpeljan, se radi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji proda. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod «Brivski salon 29». 24629

Gostilno na deželi
oddam samski osebi z osebno pravico v najem, katera lahko opravlja tudi drugo obrt. (Šivilja, krojač ali čevljar). Inventar na razpolago, najemnina nizka. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ugodna prilika 123». 24704

Pekarijo
dobro idočo, z dnevnim prometom 1000 Din oddam tistemu, ki kupi ves inventar. — Franc Hudika, Ljubno, Savinska dolina. 24571

Stanovanja

Stanovanje
kompletno obstoječe iz 4 do 6 sob vzamem v najem za dobo 2—3 let Plačam event tudi naprej Prednost imajo lepa stanovanja v Ljubljani Posredovalci dobe provizijo Ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stanovanje 8» 24024

Dva dijaka
sprejmem blizu realke in obrtne šole. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24412

Nižješolca (realca)
sprejmem k petošolcu kot sostanovalca. Hrana dobra, nadzorstvo strogo, pomoč pri učenju. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24582

Na hrano
dobro in okusno, domačo sprejmem 2—3 osebe. — Breznik, Martina cesta 26. 24409

Opremljeno sobo
čisto in sračno, z elektr. razsvetljavo, oddam v Tavčarjevi (Sodni) ulici. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24608

Dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano. Električna razsvetljava. V bližini je realka in tehnična šola. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24689

Opremljeno sobo
veliko, s 2 posteljama, oddam na Selu št. 38/I, levo. 24681

Sobo
s prostim vhodom, oddam enemu ali dvema gospodoma v bližini Tabora. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24697

Dijakinja
išče stanovanje s zajtrkom. Lahko inštruira učenke meščanskih razredov. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Učiteljiščnica 68». 24668

Dva dijaka
prvo- in drugošolca sprejmem v centru mesta v popolno oskrbo. Elektr. luč, zadostna in tečna hrana ter sračno stanovanje za 600 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24673

Dijakinjo
sprejmem na hrano in v popolno oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24641

2 manjši sobici
oddam 2 mirnima gospodoma ali gospodičnama. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24670

Stanovanje
Oddam prazno sobo s souporabo kuhinje, ev. stanovanje z 2 sobama, proti primerni odškodnini ali brezobrestnemu posojilu. — Pod «Rotlišk» na oglasni oddelek «Jutra». 24680

Lepo sobo
oddam boljšemu gospodu ali dijaku. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24503

Sobo
oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24554

Kuhinjo in sobo
v Novem Vodmatu oddam tistemu, ki posodi 10.000 Din. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stanovanje 87». 24637

Stanovanje
z 2 sobama in kuhinjo, v novi hiši, 5 minut od ceste železnice, dobi tisti, ki posodi 15.000 Din. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Leto zastonj 36» 24636

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom išče solidna in ves dan odsotna uradnica za takoj v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Primorka 35». 24685

Dijakinjo all gdč.
iz dobre rodbine sprejmem na stanovanje in hrano. Klavir in kopalnica na razpolago. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24660

Sobo v vili
oddam solidni osebi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24672

2 dijaka
sprejmem v dobro domačo oskrbo pod dobrim nadzorstvom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24662

Dijaka
srednješolca sprejme boljša rodbina v popolno oskrbo. Vrt, klavir, nemška konverzacija. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24659

Profesorica glasbe
išče s 1. oktobrom opremljeno sobo s posebnim vhodom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Čisto 58». 24658

Dijaka
sprejme majhna družina višjega uradnika. Klavir, vrt, pomoč pri učenju. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24654

2 dijakinji
sprejme na hrano in stanovanje uradniška rodbina. — Električna razsvetljava, klavir, ev. inštrukcije v hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24000

Stanovanje
2 opremljeni ali prazni sobi s kuhinjo ali brez, iščem s 1. oktobrom. Ponudbe na: Jožica dr. Hočevar, Bled I. 24724

1—2 opremljeni sobi
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo — po možnosti tudi s prazno sobo ali skladiščem poleg, iščem. Ponudbe pod «Sigurno» na oglasni oddelek «Jutra». 24727

Dva gospoda
sprejmem takoj na hrano in stanovanje v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24710

Sobo
s posebnim vhodom takoj oddam gospodu ali gospodični v šiški. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24711

2 dijaka all dijakinji
sprejmem v oskrbo. Pomoč pri učenju. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24684

Več dijakov
sprejmem na stanovanje in hrano v bližini gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24658

Opremljeno sobico
lepo in čisto, s posebnim vhodom, išče mlad uradnik, šes dan odsoten. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Soliden-stalen». 24699

2—3 dijake
sprejmem na stanovanje in hrano v bližini realke, oz. obrtne šole. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24700

Majhno sobico
z elektr. razsvetljavo oddam dijaku ali dijakinji s hrano ali brez. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24691

Dva gospoda
ali dijaka sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24683

Gospod
se sprejme na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24651

Opremljeno sobo
sračno, oddam v sredini mesta 2 gospodoma ali zakoskemu paru brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24649

Opremljeno sobo
lepo, oddam v vili v Zarnikovi ulici 9/II. 24650

Dva dijaka
sprejmem na hrano in stanovanje v lepo sračno sobo v Novem Vodmatu št. 28. 24714

Oddam stanovanje
3 sob, kopalnico in kuhinjo, oddaljeno 8 minut od glavne pošte, za takojšnjo vselitev. Ponudbe pod «Enoletna najemnina 44» na ogl. oddelek «Jutra». 24644

Soba s kuhinjo
lepo opremljena, se odda Istotam naprodaj 2 krasna

oleandra
Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24561

Kapital

Ker so me bančne sveze disgustirale, iščem za svojo monopolno trgovino zasebni

kredit do 50.000 Din

Delam brez rizika in obrnem kapital 4—6krat na leto, zato zamorem obrestovati kredit s 20—25 % — Varnost v ročni zastavi monopolnega blaga in v prvovrstnem poroštvu. Pismene ponudbe na uprave «Jutra» v Mariboru pod «Monopolno blago». 24610

6—10.000 Din
mesečno zaslužijo gospodje in dame, ki so že delovali s privatnimi odjemalci — s prevzemom dunajskega zastopstva za neki modni predmet. Pojasnila daje med 1.—3. uro Wegner v hotelu «Union». 24620

6—10.000 Din
mesečno zaslužijo gospodje in dame, ki so že delali s privatnimi strankami kupčije s kakšnimi predmeti, s prevzetjem dunajskega zastopstva za neki modni predmet. Pojasnila od 1.—3. ure daje Wegner, hotel «Union», soba št. 99. 24620

30—40.000 Din
posojila išče trgovec, ali pa sprejme družabnika — event. proda hišo, posestvo Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trgovska hiša». 24696

Dopisi

Nace, šol. upr.
Dvignite nemudoma pismo. 24593

Lasten dom št. 36
Dvignite nemudoma pismo. 24592

Žena
v življenju varana, stara 30 let, čedne zunanjosti, z nekaj premoženja, si želi mirnega doma pri starejšem gospodu 45—56 let, dobrega značaja, s premoženjem. Bila bi mu opora v gospodinjstvu in postrežbi. Sliko in natančne pogoje na oglasni oddelek «Jutra» pod «Srečnejša bodočnost». 24672

Tonček!
Vrni se — meni je dolgčas! Ivanka. 24669

V oglasnem oddelku «Jutra»
naj se dvignejo sledeča pisma
A. B. 2, Akademik 9, Analisa, Agentura, Aparat 7, Bukovina 3000, Brezhibno, Boljša bodočnost 150, Bilzu sodnije 38, Bukova drva, Boljša bodočost, Cel dan odsoten, Dekle za vse, Daljnogled, Dobro idoča gostilna, Din 10.000 takoj, Dom 77, Delnice 154, Dobro vpeljan, Dobra prilika, Dobro posestvo, Do 100 vagonov, Foto 7, Frizi 6, Galus 100, Garancija 100, Hišica 71, I B., Izkušen trgovec 97, Kuharica 24, Konteristinja 53, Kavcija 91, Lepa bodočnost 87, Ločena, Ljubljana 32, Mirna 100, Marljiv 31, Marljiv 37, Mirna 39, Mlin, Marljiv in vesten 22024, Miren stanovalec, Nujno 314, Najemnina takoj 44, Osamljena 11, Oreh 3000, Oktober 76, Okrogljice, Obrtnik ali posestnik, Orjunaš ali Sokol, Oskrba 2, Prvovrsten 85, Poštena 63, Prepresta, Plačilni Priden mizar 37, Plavolas 26, Periferija 48, Priden fant pošten 96, Pianino 46, Pod Rožnikom, Pridna 15, Pridna 92, Posestvo

Ženitve

Seznaniti
v svrho ženitve z gospodično, prijazno in resno, v starosti 18—24 let, ki bi imela veselje do pekovske obrti. Le resne ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tajnost zajamčena 32». 24632

Glasba

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24587

Pianino
prvovrsten, naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24589

Violino
ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24677

Živali

Lovskega psa
nemšk. kratkodlakega ptičarja «Bey» po ugodni ceni prodam Maribor, Tattenbahova ulica 23. 24624

Lep volčji pes
zvest spremljevalec in dober čuvaj, star 15 mesecev naprodaj pri šol. upravitelju v Krtini, p. Dob pri Domžalah. 24486

Razno

Samo enkrat prilika
Za novi izum patenta štev. 8156 v Beogradu iščem družabnika z veseljem do proizvajanja tega redkega patenta z potrebnim kapitalom za začetek. Lahko se tudi najboljšemu ponudniku proda. — Vsa pojasnila daje Franc Korošec, Selnica ob Dravi nad Mariborom. Patent se ogleda lahko vsak dan v Selnici štev. 5 — Osira se samo na resne ponudnike. 24715

Naznanilo preselitve!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo **trgovino iz Brega št. 20**

na Stari trg št. 6

(dosedaj trgovina Piškur)

Cenj odjemalcem zagotavljam točno in solidno postrežbo v vsakem oziru.

6244 Se priporoča **Alfonz Mihelčič.**

Tajnik

s potrebno šolsko naobrazbo in dobrimi referencami

se sprejme pri Gremiju trgovcev v Celju.

V ponudbi je natančno navesti dosedanje službovanje in priložiti prepis vseh šolskih in službenih spričeval.

6237

Pohorje, Resnost 15, Rolf 17, Rosna kupčija, Razočarana 59, Resna bodočnost, Sesija 47, Sorodna duša 40, Srečen zakon 1926, Samec 42, Srednja 25, Sreča 46, Solidna 27, 1. september 1926, Stanovanje konfort, Soba 37, Sodarski vajenec, Sigurnost, Sigurni kapital, Samostojna 75, Samostojna moč 3620, Skladišče, Samostojen lagovodja, Srečna jesen 26, Stanovanje takoj 62, Srečna bodočnost 87, Stajersko, šofer 14, Trgovka 15, Takoj 86, Takoj 64, Trgovina južna Srbija, Takaj 62, Takoj 11, Trami 60, Takoj 50, Trgovina 28, Trst Trgovec, Udobno 4, Učenka 59, Urednik 23, Ugodnost 21, Vestnost, Vrnitev zajamčena 45, Volk 91, Vjerna 56, Zmožna in pridna, Zobotrebci, Zdrava, Zmožen 5, 24.389, 2533, 333, 24, 852, 24263, 105.000, 47.

Restaurant «Alle Viole»

Trieste, Via G. Carducci 7 priporoča izborno domačo kuhinjo, izbiro rib, izborna vina: terana, istrijana, frijulca, vipavca, chianti — Lastnik: Franceschini & Allagretto. 200

Hotel Central, Bled

novo renoviran, tik jezera. Avtomobilistom in vsem izletnikom, ki se skličejo na današnjo anonco, znaten popust pri sobah in restavraciji. Avtogaraža. 24647

Krpanje

vsake vrste perila in nogavic se izvršuje točno, dobro in najceneje v Škofji ulici 13, pritličje. 24621

Dijaku

ali drugemu gospodu oddam majhno, sračno in priprosto sobico z vso oskrbo. Istotam se proda

železen štedilnik

še dobro ohranjen. Bližina gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24688

Trgovec na najbolj prometni točki na deželi želi kupovat

seno in slamo

proti gotovi proviziji za poštenega in pravičnega izvozničarja, po dani mu dnevni ali konkurenčni ceni

Nakupim tudi

do 3 vagone češpelj

za kuho v svojem okolišu, proti proviziji. Le resne ponudbe s pogoji na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trajna kupčija 5». 24705

Izgubljeno

Izgubljena je bila
visokošolska legitimacija za polovično vožnjo na ime Zupančič. Najditelj naj jo blagovoli oddati univerzitetnem vratarju. 24665

«Jutrov» roman

LUCIFER

katerega »kozmosko« napeta vsebina prepletena s fantastičnimi zapletljaji od začetka do konca ki prinašajo zavzetnemu čitatelju s interesantnim razmotrivanjem vsak hip presenečenja, k mu še sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako da čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice. Šolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezana izdaja 65 Din
Broširana izd. 45 Din

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.